

Integrovaná strategie rozvoje území MAS Sdružení pro rozvoj Poličska o.s. pro období 2014–2020

Pracovní verze k 28.8. 2014

REALIZAČNÍ TÝM ISÚ:

Ing. Jiří Luňáček

Petra Martinů

Leona Šudomová

Jiřina Leinweberová

Ing. Libor Stráník

Ing. Bohuslav Lapáček

Ing. Josef Gracias

Ing. Vladimír Bartoš

Mgr. Tomáš Lorenc

Mgr. Marie Štouračová

Bc. Pavlína Slezáková, DiS.

GaREP, spol. s r.o.

.....

OBSAH

ÚVOD	7
ZÁKLADNÍ INFORMACE O MAS.....	9
POPIS ÚZEMÍ A ZDŮVODNĚNÍ JEHO VÝBĚRU	9
<i>Historie MAS</i>	11
<i>Vyhodnocení minulých rozvojových aktivit</i>	11
<i>Projekty spolupráce</i>	12
2. ANALYTICKÁ ČÁST	15
POTENCIÁL ÚZEMÍ MAS POLIČSKO Z.S.....	15
2.1. PŘÍRODNÍ BOHATSTVÍ	15
<i>Klima</i>	16
<i>Hydrologie</i>	17
2.2. HISTORICKÉ A KULTURNÍ PAMÁTKY NA ÚZEMÍ MAS	17
2.3. OBYVATELSTVO.....	20
<i>Pohyb počtu obyvatelstva 2005 -2013</i>	22
<i>Hustota zalidnění</i>	24
<i>Věková struktura</i>	24
<i>Demografické stárnutí</i>	25
<i>Vzdělanostní struktura obyvatelstva</i>	28
2.4. ŽIVOT V OBCÍCH	29
<i>Spolková činnost</i>	29
<i>Kultura a kulturní akce</i>	30
<i>Spolupráce obcí</i>	30
<i>Mezinárodní spolupráce obcí</i>	31
<i>Sociální služby</i>	31
<i>Zdravotnictví</i>	34
<i>Školství</i>	37
<i>Veřejné služby</i>	42
<i>Sportovní zařízení v obcích</i>	44
<i>Historické a kulturní památky na území MAS</i>	45
<i>Bytová výstavba</i>	47
<i>Technická infrastruktura v obcích</i>	49
2.5. DOPRAVA.....	52
<i>Železniční doprava</i>	52
<i>Silniční doprava</i>	52
<i>Veřejná doprava a dopravní obslužnost</i>	54
<i>Nemotorová doprava a doprava v klidu</i>	54

<i>Spádovost obcí</i>	55
<i>Analýza vyjíždky do škol a zaměstnání obyvatel MAS Poličsko</i>	56
<i>Analýza dopravní obslužnosti území</i>	57
2.6. NEZAMĚSTNANOST	63
<i>Přehled počtu uchazečů o zaměstnání</i>	64
<i>Vývoj nezaměstnanosti v průběhu roku 2013</i>	65
<i>Srovnání území MAS Poličsko a sousedících MAS za rok 2013</i>	66
2.7. PODNIKÁNÍ NA ÚZEMÍ MAS	68
2.8. ZEMĚDĚLSTVÍ, VČELAŘSTVÍ, LESNICTVÍ	74
<i>Charakteristika zájmového území, výrobní podmínky</i>	74
<i>Popis současného stavu zemědělství a lesnictví</i>	74
<i>Rostlinná výroba</i>	75
<i>Živočišná výroba</i>	75
<i>Včelařství</i>	75
<i>Lesní hospodářství</i>	76
<i>Změna struktury výroby a diverzifikace příjmů zemědělských podniků</i>	77
<i>Agroenvironmentální programy v zemědělství a lesnictví</i>	77
<i>Obnovitelné zdroje v zemědělství</i>	78
<i>Potravinářské a zpracovatelské podniky</i>	78
2.9. CESTOVNÍ RUCH	79
<i>Kulturně historické předpoklady – kulturní zařízení</i>	80
<i>Kulturní zařízení</i>	81
<i>Přírodní atraktivity – využití potenciálu přírodního bohatství</i>	82
<i>Společenské akce</i>	82
<i>Naučné stezky v regionu</i>	82
<i>Letní období</i>	82
<i>Doprovodná infrastruktura</i>	83
<i>Zimní období – sjezdovky a lyžařské trasy</i>	83
<i>Sportovní vyžití</i>	84
<i>Další atraktivity</i>	85
<i>Stravovací zařízení</i>	86
<i>Ubytovací zařízení</i>	87
<i>Vytíženost ubytovacích zařízení</i>	87
<i>Turistická informační centra</i>	88
<i>Nabídka místních produktů</i>	88
<i>Dotazníkové šetření pro poskytovatele služeb cestovního ruchu</i>	89
2.10. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ NA ÚZEMÍ MAS	91
<i>Záchrané stanice</i>	93

<i>Územní systém ekologické stability</i>	93
<i>Koeficient ekologické stability (K_{ES})</i>	93
<i>Odpadové hospodářství – nakládání s odpady</i>	94
<i>Ekologické zátěže</i>	95
<i>Třídící linky</i>	95
<i>Biologicky rozložitelný odpad</i>	96
<i>Separovaný odpad</i>	96
<i>Ochrana ovzduší</i>	96
<i>Ochrana vod, kvalita vody</i>	97
<i>Záplavová území a protipovodňová ochrana</i>	97
<i>Zeleň v krajině a sídlech</i>	98
<i>Obnovitelné zdroje</i>	99
2.11. VEŘEJNÁ SPRÁVA	100
2.12. BEZPEČNOST	101
<i>Protipovodňová ochrana v roce 2013</i>	101
<i>Kriminalita na území Poličska - období od 1. 1. do 8. 7. 2014</i>	102
<i>Vyloučené lokality -</i>	102
<i>Prevence kriminality</i>	103
<i>Prevence dopravní bezpečnosti</i>	103
2.13. ROZVOJOVÝ POTENCIÁL ÚZEMÍ	104
<i>Rozvojové dokumenty obcí na území MAS Poličsko z.s.</i>	104
<i>Komplexní pozemkové úpravy</i>	105
<i>Spolupráce v rámci území MAS Poličsko z.s.</i>	106
<i>Rozvojová území</i>	106
2.14. NÁZORY AKTÉRŮ NA STAV ÚZEMÍ – ANALYZOVÁNÍ PROBLÉMŮ NA ÚZEMÍ MAS ...	107
<i>Anketa pro obyvatele MAS Poličsko z.s.</i>	107
ANKETA PRO POSKYTOVATELE SLUŽEB CESTNOVNÍHO RUCHU	109
NÁZORY ZÁSTUPCŮ NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ	110
DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ PRO ŽÁKY 8. TŘÍD ZÁKLADNÍCH ŠKOL NA ÚZEMÍ MAS	111
ANKETA PRO STUDENTY A ABSOLVENTY ŠKOL S TRVALÝM BYDLIŠTĚM NA POLIČSKU	112
2.15. ANALÝZA ROZVOJOVÝCH POTŘEB	113
<i>Hlavní potřeby vyplývající ze socioekonomické analýzy:</i>	113
<i>Hlavní rozvojová témata (potřeby) dle obyvatel členských obcí MAS:</i>	114
<i>Hlavní potřeby neziskových organizací:</i>	114
<i>Hlavní potřeby podnikatelů:</i>	114
2.16. SWOT ANALÝZA	115
3. STRATEGICKÁ ČÁST	123

3.1 Vize, mise, strategický cíl.....	123
Vize MAS.....	123
Mise MAS.....	125
Strategický cíl.....	126
3.2 Priority, specifické cíle a opatření	126
Návrh priorit	126
Přehled priorit, specifických cílů a opatření SCLLD MAS Poličsko z.s.	126

PRACOVNÍ VERZE 1

ÚVOD

Integrovaná strategie rozvoje území MAS Poličsko z.s. je zpracovávána pro období 2014-2020 a stane se hlavním nástrojem pro podporu rozvoje území MAS v daném programovacím období EU a pro uplatnění komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD).

Integrovaná strategie má čtyři části :

- 1) Popis území a zdůvodnění výběru – základní rámec fungování MAS
- 2) Analytická část – zachycení situace v území
- 3) Strategická část – stanovení směřování rozvoje a způsobů naplňování cílů
- 4) Implementační část – stanovení mechanismů a podpory naplňování ISÚ

Na ISÚ budou navazovat programové rámce specifikující vazby ISÚ k jednotlivým operačním programům. Programové rámce budou seskupeny v tzv. Integrovaném akčním plánu rozvoje území MAS.

Strategie vychází z množství informací shromážděných v území a z reálných potřeb jednotlivých subjektů v území. Komunitní přístup tvorby strategie a diskuse místních aktérů byly kombinovány s konzultacemi expertů v daných oblastech.

Po diskusi s členy MAS byla vytvořena pracovní skupina k připomínkování dokumentu. Její členové jsou zástupci všech sfér fungujících na území MAS.

Byla zároveň vytvořena pracovní skupina pro tvorbu ISU, jejíž členové jsou experti z jednotlivých oblastí, které strategický dokument pokrývá. Bylo zároveň využito i předchozích zkušeností během realizace projektů metodou LEADER.

Již v roce 2012 odstartovala MAS přípravy na tvorbu strategie pro nové programovací období. V rámci členské základny MAS byla založena devítičlenná pracovní skupina pro tvorbu ISRÚ, seskupovala aktivní členy ze všech sektorů (veřejného, podnikatelského, zemědělského a neziskového). Jejich orientace v problematice a také komunikace s dalšími významnými aktéry na území byla klíčová pro zmapování situace v území. Pracovníci MAS zahájili šetření na území setkáním s občany v jednotlivých obcích MAS. Během dvou měsíců se pracovníci MAS setkali se zástupci místních samospráv, podnikateli a zástupci neziskových organizací a občany v jednotlivých obcích a diskutovali s nimi o potřebách a možnostech rozvoje v obcích. MAS zpracovala dotazník spokojenosti pro obyvatele regionu, viz. Příloha č. 1

Následovaly dotazníky pro zástupce obcí, pro zástupce neziskových organizací, a pro podnikatele. Směřovaly především k definování jejich potřeb a získání informací o plánovaných investičních záměrech. Výstupy těchto šetření jsou stěžejní pro stanovení potřeb a dosažitelných cílů pro nové programovací období.

Během roku 2013 uspořádala MAS schůzky pro podnikatele a pro neziskové organizace. I zde jsme se s přítomnými zabývali především problematickými jevy, které brzdí jejich aktivity a brání dalšímu rozvoji. Společně se zamýšleli nad možnostmi zlepšení podmínek pro svoji činnost a také možnostmi spolupráce v území. Dalším tématem setkání bylo definování strategie pro další programovací období.

Aktuální informace o vybavenosti, stavu technické infrastruktury, službách pro občany, kulturních a sportovních akcích v jednotlivých obcích byly získány v roce 2014 formou **místního šetření ve spolupráci se zástupci obcí – viz. Příloha č. 2.**

Dalším zdrojem informací pro tvorbu strategie byly výstupy **dotazníkového šetření pro absolventy SŠ a VŠ** žijících na území MAS, jehož podstatou bylo především zjištění zájmu zůstat po studiích i nadále v regionu, **viz. Příloha č. 3**

Za podobným účelem proběhlo **dotazníkové šetření pro žáky 8. tříd ZŠ**. I zde bylo cílem zjištění, zda žáci spojují svoji budoucnost s naším regionem a zda jim náš region nabízí dostatečně široké možnosti studia a následně i uplatnění, **viz. Příloha č. 4**

V květnu roku 2014 zorganizovala MAS dotazníkové šetření pro poskytovatele služeb v cestovním ruchu. Cílem šetření bylo zjistit návštěvnost a vytíženost zařízení, důvody návštěv turistů v regionu a problematické jevy, které komplikují poskytování kvalitních služeb v cestovním ruchu – **viz. Příloha č. 5.**

Činnost pracovní skupiny a dalších významných aktérů na území pokračuje diskusí nad obsahem analytické a návrhu strategické části ISÚ a připomínkováním zpracovaných návrhů. V další fázi bude následovat identifikace konkrétních problémů a jejich implementace do programových rámců.

Zpracovaná pracovní verze ISÚ bude zveřejněna na webových stránkách k připomínkování členy MAS, místními aktéry, odborníky z jednotlivých oblastí aj.

ZÁKLADNÍ INFORMACE O MAS

Název subjektu :	MAS Poličsko z.s.
Adresa :	Sulkovská 340, 569 92 Bystré
Datum vzniku :	27.4. 2006
Právní forma :	spolek
Číslo bankovního účtu :	1214172339/0800
Telefon :	468 000 487
Webové stránky .	www.maspolicsko.cz

V důsledku změn, které od 1.1.2014 přinesl Nový občanský zákoník byly upraveny stanovy MAS. Spolu s nimi došlo ke změně názvu místní akční skupiny z původní MAS Sdružení pro rozvoj Poličska o.s. na MAS Poličsko z.s.

V rámci MAS je nejvyšším orgánem valná hromada, která je tvořena všemi členy spolku. Veřejný sektor ani žádná ze zájmových skupin nepředstavuje více než 49% hlasovacích práv. Volenými orgány jsou :

- Programový výbor - (min. 9 členů) je rozhodovacím a statutárním orgánem spolku. Jeho předseda a místopředseda jedná jménem spolku navenek.
- Výběrová komise – (min. 3 členové) navrhuje objektivní kritéria, dle kterých budou hodnoceny projekty žadatelů, provádí předvýběr projektů na základě objektivních kritérií.
- Kontrolní komise – (min. 3 členové) dohlíží na činnost a hospodaření spolku a zároveň zodpovídá z monitoring realizací projektů.

POPIS ÚZEMÍ A ZDŮVODNĚNÍ JEHO VÝBĚRU

MAS Poličsko z.s. patří z hlediska územního členění do Pardubického kraje, který je součástí regionu soudržnosti NUTS II Severovýchod. Celé území MAS je vnitřní periferií, leží na hranicích 3 krajů – Pardubického, Jihomoravského a kraje Vysočina.

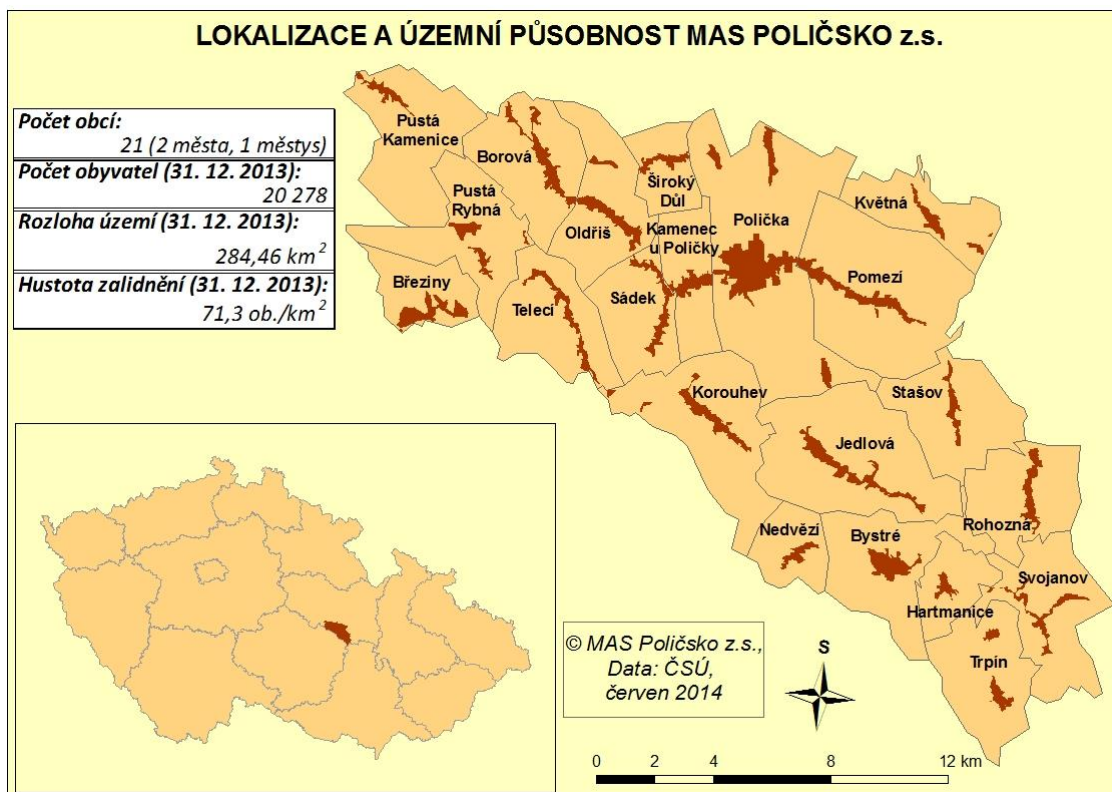
Rozprostírá se v Pardubickém kraji na jižním okraji okresu Svitavy na ploše 28.445 ha. Území MAS v rámci Pardubického kraje sousedí na severu s MAS Litomyšlsko (správní obvod ORP Litomyšl) a na východě s MAS Svitava (ORP Svitavy). Na západní hranici sousedí s MAS Hlinsko (ORP Hlinsko), na jihozápadě pak sousedí s MAS Zubří Země a MAS Havlíčkův Kraj (kraj Vysočina) a na jihovýchodě MAS Partnerství venkova a MAS Boskovicko + (Jihomoravský kraj).

Z hlediska spádového významu, pracovních příležitostí a počtu obyvatel mají stěžejní roli v MAS zejména města Polička a Bystré. Významná je spádovost také k Brnu, krajskému městu Jihomoravského kraje, a to výrazněji než k Pardubicím, jedním z hlavních důvodů je lepší dopravní spojení do Brna než do Pardubic.

Území MAS Poličsko je tvořeno 21 členskými obcemi - Borová, Březiny, Bystré, Hartmanice, Jedlová, Kamenec u Poličky, Korouhev, Květná, Nedvězí, Oldřiš, Polička, Pomezí, Pustá Kamenice, Pustá Rybná, Rohozná, Sádek, Stašov, Svojanov, Široký Důl, Telecí a Trpín. Kromě Rohozné patří všechny obce do správního obvodu obce s pověřeným obecním úřadem Polička, která současně pro celé zájmové území plní funkci obce s rozšířenou působností. Obec Rohozná patří do správního obvodu obce s rozšířenou působností Svitavy. Statut města na území MAS má Polička a Bystré, jediným městysem v území je Svojanov.

Důvod výběru daného území:

- dlouholetý přirozený vývoj spolupráce obcí, neziskových organizací a podnikatelských subjektů, které se na tomto území rozvíjejí – realizace metody LEADER
- území homogenní, s podobnými ekonomickými, demografickými, sociálními, historickými a geografickými parametry
- území je spojováno společnými zájmy obcí a jejich obyvatel, kteří tyto zájmy, či problémy již po léta řeší společně prostřednictvím Dobrovolného svazku obcí (dále DSO) Mikroregion Poličsko a DSO Kraj Smetany a Martinů
- spolupráce obcí a jejich občanů je v regionu rozvinuta také v oblasti zdravotní a sociální. Obce vytvořily DSO s názvem AZASS – Areál zdravotnických a sociálních služeb, který samostatně provozují od roku 1998
- mnoho společných projektů bylo zrealizováno v případech, kdy nelze omezit projekt jen na území jedné obce a výsledky slouží celému regionu

Historie MAS

MAS Poličsko z.s. vznikla registrací u Ministerstva vnitra ČR dne 27.4.2006. Byla založena z iniciativy zástupců obcí, neziskového a podnikatelského sektoru. Jejím cílem je zlepšování kvality života v regionu a celkové posilování jeho atraktivity.

V roce 2009 byla místní akční skupině schválena žádost o realizaci SPL. Od tohoto roku MAS realizovala celkem 8 výzev k podávání žádostí o dotace z Programu rozvoje venkova, osy IV. Leader. V rámci těchto výzev MAS podpořila celkem 68 projektů žadatelů z území Poličska. V tomto období se MAS zapojila do 4 projektů spolupráce v Opatření IV.2.1. V rámci své činnosti MAS organizovala akce pro veřejnost nebo se na jejich organizaci podílela s dalšími subjekty na území.

Provoz kanceláře MAS zajišťuje manažerka, pracovnice sekretariátu a externí účetní. Adresa kanceláře MAS je shodná se sídlem MAS - Sulkovská ul. 340, 569 92 Bystré.

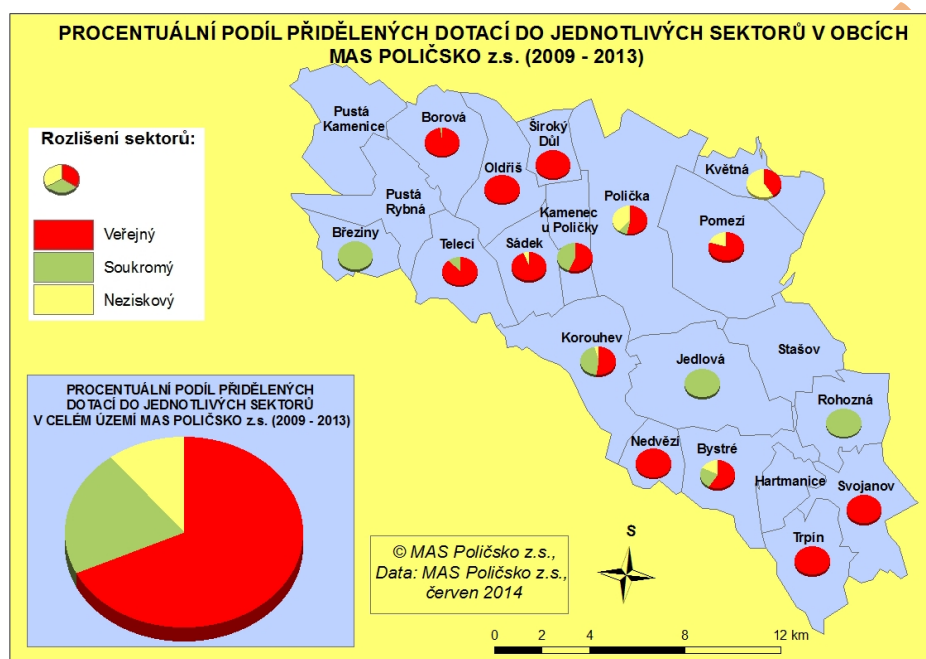
Vyhodnocení minulých rozvojových aktivit

V letech 2009 – 2013 byl provoz MAS za účelem plnění Strategického plánu Leader financován především z PRV, osa IV. Leader, opatření IV.1.1. Místní akční skupina. Na své další aktivity mimo SPL MAS využívala především dotace z Programu obnovy venkova Pardubického kraje a členské příspěvky.

Celková hodnota podpořených projektů v rámci 8 vyhlášených výzev je 59,6 mil. Kč. Z toho 36,6 mil. tvoří dotace. Bilance ke konci měsíce července 2014 je 55 zrealizovaných projektů. 13 projektů je v různých fázích realizace.

Rekapitulace podpořených projektů v letech 2009 - 2014

Příjemci dotací	Počet podpořených projektů	Výše dotace	Hodnota projektů
Obce a svazky obcí	41	25 377 383,00	37 130 811,00
Neziskové organizace	10	4 366 752,00	5 337 106,00
Podnikatelské subjekty	17	6 896 229,00	17 167 680,00
CELKEM	68	36 640 364,00	59 635 597,00

Projekty spolupráce

V rámci opatření IV.2.1. realizovala MAS v tomto období 4 projekty spolupráce.

Naším nejmenším

Žadatel : MAS Poličsko z.s, MAS Boskovicko PLUS, MAS Partnerství venkova

Realizace projektu : 6/2010 – 2/2012

Obsah projektu: akce pro děti realizované všemi zapojenými subjekty, v rámci území MAS Poličsko z.s. vybudování altánu na zahradě MŠ ve Starém Svojanově, altánu u hřiště v Trpíně, altánu u dětského hřiště v Březinách, pořízení venkovního a vnitřního vybavení do RC Bysteráček (hrací prvky a nábytek), pořízení vnitřního vybavení do RC MATAMI (nábytek, hrací prvky, PC technika).

Venkov můj domov aneb „Víš, kde žiješ?“

Žadatel : MAS Boskovicko PLUS, MAS Partnerství venkova, MAS Poličsko z.s

Realizace projektu : 6/2011 – 12/2012

Obsah projektu: Vytvoření čítanek prvouky se zaměřením na jednotlivé zapojené obce a čítanek vlastivědy daného regionu. Autory čítanek byli pedagogové základních škol zapojených obcí. Vzniklo i velké množství doplňkových výukových pomůcek (pexesa, kvarteta, pracovní listy).

Hřbitovy- naše kamenná historie

Žadatel : MAS Boskovicko PLUS, MAS Poličsko z.s., MAS Partnerství venkova

Realizace projektu : 3/2012 – 10/2014

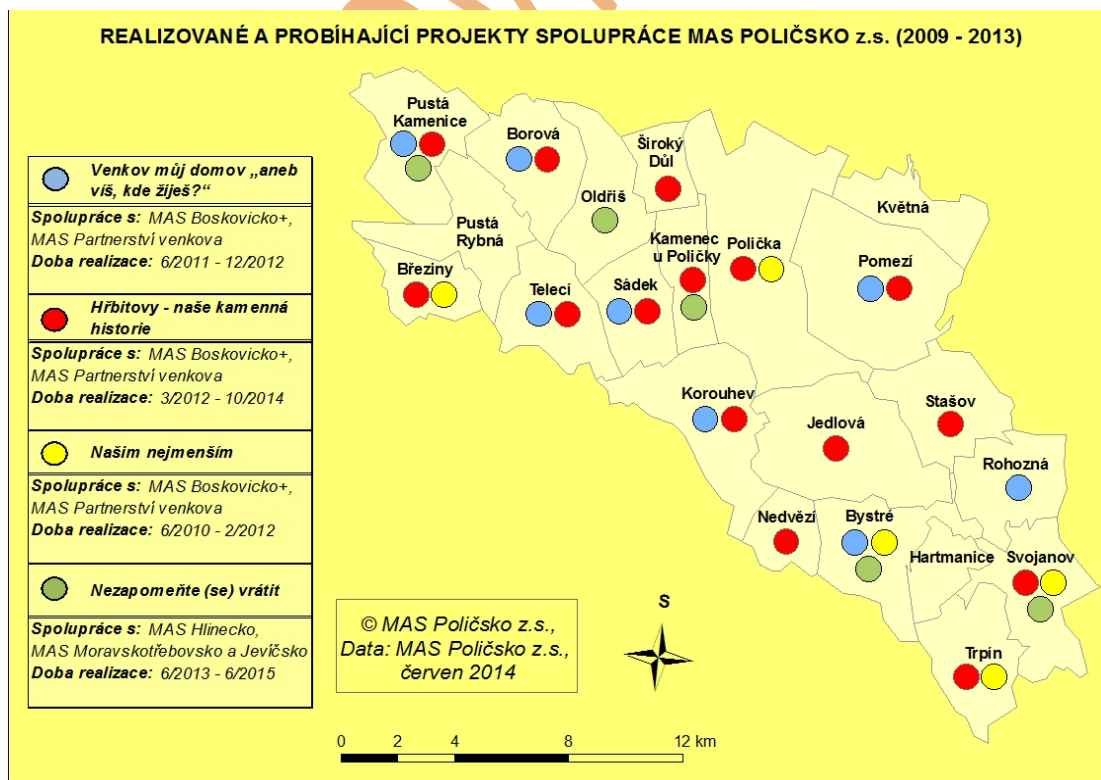
Obsah projektu: Tvorba digitálních map hřbitovů, software pro správce hřbitovů, webové stránky projektu s možným vyhledáváním hrobových míst, propagační materiály o významných rodácích – kniha a leták.

Nezapomeňte (se) vrátit

Žadatel : MAS Poličsko z.s., MAS Hlinecko o.s., MAS Moravskotřebovsko a Jevíčsko o.p.s.

Realizace projektu : 6/2013 – 6/2015

Obsah projektu: Školení a workshopy pro neprofesionální venkovské knihovníky za účelem zvýšení návštěvnosti a využití knihovny jako komunitního centra v obci. Součástí projektu je pořádání akcí pro veřejnost, tvorba publikace „Manuál vesnického knihovníka“, omalovánky „Hádej pověst“, komiksová kniha „Hádej knihu“, vybavení čtenářských koutků (polštáře na sezení, stolky, pojízdné vozíky, koberec, spotřební materiál).

V rámci svého strategického plánu MAS samostatně realizovala nebo se podílela na organizaci následujících akcí:

- **Hry bez hranic pro děti MŠ** (soutěžní den pro děti ze 3 MŠ v regionu)
- **Bezpečnost do školek** (pořízení reflexních vest pro děti všech MŠ na území MAS)
- Fotografická soutěž pro žáky ZŠ **Podzim kolem nás**
- Soutěž pro žáky ZŠ **Malujeme, kreslíme- copak si tu zlepšíme?**
- **Malá cena Pomezí** (spolupráce při organizaci jezdeckých závodů)
- **Lyžařský závod ve slalomu v Hamrech** (spolupráce při organizaci lyžařského závodu)

Všechny projekty, které byly realizované metodou Leader na území MAS, přispěly k rozvoji tohoto regionu. Byly podpořeny takové projekty, které vedly k rozvoji a podpoře podnikání zemědělské i nezemědělské povahy a přispěly tím ke konkurenceschopnosti na trhu. Dále potom projekty, které vedly ke zkvalitnění technického zázemí a občanské vybavenosti v obcích.

Monitorovací indikátory nastavené ve Strategickém plánu Leader pro období 2008-2013 MAS Poličsko z.s. naplnila ve všech bodech. Každoročně bylo prováděno hodnocení Strategického plánu Leader především z hlediska aktuálnosti nastavených priorit v souvislosti s plněním nastavených jednotlivých monitorovacích indikátorů SPL. Na základě zjištění vzešlých z hodnocení byl Strategický plán Leader během období 2008-2013 dvakrát aktualizován.

- Dlouhodobá spolupráce významných aktérů na území – zástupci obcí, podnikatelů a neziskových organizací.
- Důvod výběru území MAS- homogenita území a dlouhodobá a systematická spolupráce obcí, neziskových organizací a podnikatelů na území
- Bohaté zkušenosti MAS s realizací projektů metodou LEADER
- Zkušenosti MAS ve spolupráci s jinými MAS na území ČR

2. ANALYTICKÁ ČÁST

POTENCIÁL ÚZEMÍ MAS POLIČSKO Z.S.

Hlavním potenciálem území MAS Poličsko z.s. je přírodní bohatství, které se na území nachází, kulturně historické bohatství, které zde bylo dochováno a vybudováno našimi předky a pak je to také obyvatelstvo, které na území žije.

2.1. PŘÍRODNÍ BOHATSTVÍ

Do západní části území MAS Poličsko zasahuje **Chráněná krajinná oblast (CHKO) Žďárské vrchy** vyhlášená v roce 1970 (výnosem Ministerstva kultury ČSR č.j. 8908/70-II/2). Celková rozloha činí 70 940 ha. Hranice CHKO na území MAS je vedena silnicí č. I/34 přes Borovou a dále místními komunikacemi procházejícími obce Oldřiš, Kamenec u Poličky, Sádek a Lačnov. Cílem CHKO je zachování vyvážené kulturní krajiny s významným zastoupením přirozených ekosystémů. Krajinný ráz, formovaný od středověku, je tvořen mozaikou lesů, polí a luk s venkovským osídlením a prvky horácké lidové architektury. Žďárské vrchy jsou pramennou oblastí na hlavní evropské rozvodnici. K nejcennějším částem patří zejména rašeliniště a další mokřadní společenstva. Správa CHKO Žďárské vrchy vydala Plán péče, který navrhuje opatření na zachování nebo zlepšení stavu předmětů ochrany v CHKO, slouží jako podklad pro jiné druhy plánovacích dokumentů a pro rozhodování orgánů ochrany přírody. Aktuální Plán péče na období 2011 – 2020 je dostupný na webových stránkách Správy CHKO Žďárské vrchy.

V rámci CHKO Žďárské vrchy byly na území MAS Poličsko vyhlášeny tři maloplošná zvláště chráněná území (MZCHÚ). **Přírodní památka Rybenské Perničky** se nachází v katastrálním území Pustá Rybná. Vyhlášena byla v roce 1980. Důvodem ochrany jsou skalní útvary na plochém rozvodním hřbetu Borovského lesa, které byly vypreparovány mrazovým zvětráváním z ortorul svrateckého krystalinika ve starších čtvrtohorách. Na vrcholové plošině jednoho ze skalních útvarů byly vytvořeny skalní mísy tzv. „perničky“. Z bioty zde převládají kamenité smrkové bučiny s podrostem borůvky. Skály a sutě jsou porostlé pokryvnou vegetací lišejníků a acidofilních mechorostů. Skalní útvar je turisticky přístupný. Horolezectví je možné na vyznačených úsecích v době od 1. 7. do 28. 2.

Přírodní rezervace Čtyři palice leží v katastrálním území Březiny u Poličky a České Milovy (není v MAS). Vyhlášena byla v roce 1990. Důvodem ochrany jsou rulové skalní útvary modelované mrazovým zvětráváním a obklopené balvanitými sutěmi se zachovalými lesními porosty přírodě blízké skladby smrkových bučin. Mrazovým zvětráváním ve čtvrtohorách byly vypreparovány tři mohutné skalní bloky (Čtyřpaličatá skála, Děvín, Tvrz), na něž navazuje nižší skalní hřeben (Opomenutá). Pod skalními stěnami jsou odlámané suťové haldy, pokračující balvanovým proudem a kongeliflukčními balvanitými pokryvy. Na skalách jsou vyznačeny turistické cesty. Horolezecká činnost je povolena Čtyřpaličaté skále a na západní straně Tvrze.

V katastrálním území Pusté Rybné se nachází **Přírodní rezervace Damašek** vyhlášená v roce 1997. Rozkládá se v údolní nivě meandrujícího potoka Hlučál, kde jsou v bočním svahovém

prameništi zachována mokřadní ostřicová společenstva rašelinných luk s výskytem ohrožených druhů rostlin a živočichů. Na lokalitě je z důvodu ochrany zajišťováno ruční sklizení luk, v prostoru výskytu rosnatky okrouhlosté bylo obnoveno tradiční sporadické příkopkové odvodnění.

Na území MAS se nachází **Evropsky významná lokalita (EVL) 2951 Borová u Poličky**. EVL jsou jedním z typů chráněných území vyhlášených v rámci soustavy NATURA 2000, ve kterých jsou chráněny evropsky významná stanoviště a evropsky významné druhy. EVL Borová u Poličky byla vyhlášena v původně gotickém kostele sv. Markéty, jehož půdní prostory se po rekonstrukci v roce 2000 staly sídlem letní kolonie vrápence malého (jedná se o druhou největší kolonii ve východních Čechách).

V části povodí Křetínky byl vyhlášen **Přírodní park Údolí Křetínky** v roce 1996. Přírodní parky jsou zřizovány vyhláškou krajského úřadu, ve které omezují činnosti, jež by mohly vést k rušení, poškození nebo zničení dochovaného stavu území, cenného pro svůj krajinný ráz. Důvodem vyhlášení Přírodního parku Údolí Křetínky je zachovalá krajina s pestrou skladbou biotopů. Krajina parku je vyvážená s vysokou ekologickou stabilitou.

Klima

Poloha na severním okraji horského pásma výrazně ovlivňuje podnebí Poličska. S průměrnou teplotou cca 5°C a minimem letních teplých dnů patří k nejvlhčím a nejchladnějším oblastem Českomoravské vrchoviny. V oblasti převládají západní až severní větry.

Nadmořské výšky na území ORP Poličsko se pohybují v rozmezí 400 – 780 m n. m. Nejmenší nadmořská výška cca 400 m n. m. je na jihovýchodě území v místě, kde z území ORP odtéká Křetínka. Nejvyšším bodem je Bubnovaný kopec (780 m n. m.) v Devítiskalské vrchovině na západním okraji katastrálního území Pustá Rybná.

Pro snazší charakteristiku lze území rozdělit do dvou klimatických oblastí¹. Větší část území, zahrnující území členitých vrchovin až hornatin Hornosvratecké vrchoviny, leží v chladné oblasti **CH-7**, kterou lze charakterizovat velmi krátkým až krátkým, mírně chladným, vlhkým až velmi vlhkým létem. Přejídné období je dlouhé s mírně chladným jarem a mírným podzimem. Dlouhá zima je mírná, mírně vlhká s dlouhým trváním sněhové pokrývky. Oblast Svitavské pahorkatiny je možné přiřadit k mírně teplé oblasti **MT-3**, která je charakterizována krátkým, mírným až mírně chladným a suchým až mírně suchým létem. Přejídné období je normální až dlouhé s mírným jarem a mírným podzimem. Normálně dlouhá zima je mírná až mírně chladná, suchá až mírně suchá s normálním až krátkým trváním sněhové pokrývky.

¹ Quitt, E. (1971): Klimatické oblasti ČSR. Mapa 1 : 500 000.

Klimatické charakteristiky oblastí CH-7 a MT-3

Klimatické charakteristiky	Klimatická oblast	
	CH-7	MT-3
Počet letních dnů	10-30	20-30
Průměrná teplota v lednu [°C]	-3 - -4	-3 - -4
Průměrná teplota v červenci [°C]	15 - 16	16 - 17
Srážkový úhrn ve vegetačním období [mm]	500 - 600	350 - 450
Srážkový úhrn v zimním období [mm]	350 - 400	250 - 300
Počet dnů se sněhovou pokrývkou	100 - 120	60 - 100
Počet dnů jasných	40 - 50	40 - 50

Hydrologie

Území MAS Poličsko protíná ve směru V-Z hlavní evropské rozvodí. Je možné ho označit za místo tvorby podzemních vod, což vyplývá i z jeho polohy na hlavním evropském rozvodí. Vyhlášeny zde byly Chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV), které představují nižší stupeň velkoplošné vodárenské ochrany území. V oblasti Žďárských vrchů byla vyhlášena CHOPAV Žďárské vrchy, ve východní části území je to CHOPAV Východočeská křída.

2.2. HISTORICKÉ A KULTURNÍ PAMÁTKY NA ÚZEMÍ MAS

Nejvýznamnější historickou památkou, která láká nejvíce turistů je bezesporu hrad Svojanov, který patří k nejstarším královským hradům u nás. Hrad je již přes 100 let v majetku města Poličky, nachází se však na území městyse Svojanov.

V Poličce je městská památková zóna. Bohatá historie města je základem kulturního života. K ochraně města byly ve 14. století budovány městské hradby s 19 věžemi, které v délce 1220 m dodnes obepínají celé historické jádro a patří k nejzachovalejším ve střední Evropě. Mezi významná barokní díla lze zařadit Mariánský sloup, patřící k nejkrásnějším v Čechách a radnici na Palackého náměstí, které byly v roce 2008 zařazeny mezi národní kulturní památky. Od roku 2010 se řadí mezi národní kulturní památky také novogotický kostel sv. Jakuba srovnou světničkou Bohuslava Martinů, kde se dnes proslulý hudební skladatel roku 1890 narodil. Na kulturní scéně zaujímá významné postavení Tylův dům, Městské muzeum a galerie, Městská knihovna a Hrad Svojanov. Všechny tyto skutečnosti mají výrazný potenciál pro rozvoj cestovního ruchu i volnočasových aktivit.

Mariánský sloup je ve špatném technickém stavu. Byla zahájena jeho sanace, která si vyžádá značné finanční prostředky.

Schodiště vedoucí do věže kostela sv. Jakuba k rodné světničce B.Martinů je ve špatném technickém stavu.

Hradební opevnění je třeba zatraktivnit pro návštěvníky. Přístupné úseky vybavit dobovými replikami, nasvítit hradby, zbudovat poznávací okruh kolem hradeb.

Dalšími památkami jsou gotický kostel sv. Michala či náměstí s měšťanskými domy. Toto královské věnné město má dochované hradby, které sloužily jako opevnění v době husitských válek. Je to jedno z nejlépe dochovaných městských opevnění. Město Polička nabízí prohlídky určitých úseků hradeb pro turisty.

Střed města Bystré je městskou památkovou zónou. Městu dominuje náměstí s barokním kostelem sv. Jana Křtitele a dalšími významnými stavbami jsou barokní radnice nebo nejstarší dochovaný dům – Brtounova chaloupka – dnešní Ševcovské minimuzeum. V renesančním zámku je Domov na zámku Bystré. Významné jsou kulturní památky (budova čp. 315 - sokolovna, budova čp. 43 - fara, minimuzeum čp. 137, budova čp. 59 – ZUŠ Bystré, budova čp. 84 - Hotel Bystré a měšťanský dům čp. 40). Památkově chráněné jsou také barokní sochy na území města.

Ve všech obcích, které se již nachází na území CHKO Žďárské vrchy je velmi dobře zachovaná lidová architektura (roubené stavby se šindelovými střechami, kostelíky se zvonice, polygonální stodoly aj.). Nejvýznamnějšími historickými a kulturními památkami jsou památkově chráněné objekty i stavby - zejména tradiční stavby lidové architektury, historicky hodnotné veřejné obytné budovy, kostely či drobná architektura (kapličky, pomníky, aj.).

Obec Telecí je vesnickou památkovou zónou (památkově chráněné stavby původní lidové architektury Poličský dvorec) a najdeme zde i vyhlídkové místo Lucký vrch.

Významnými kulturními památkami v městyse Svojanov jsou kostel sv. Mikuláše ze 13. st., gotický klášter Máří Magdalény či kostel sv. Petra a Pavla.

V obci Borová je to kostel sv. Markéty a kostel sv. Kateřiny.

Nejstarší památku v obci Korouhev představuje kostel sv. Petra a Pavla ze 13. st., dochoval se také gotický presbytář, u kostela stojí zvonice a kostnice, ve které je z ostatků lidských kostí vybudován oltář. V obci jsou zachované Poličské dvorce.

K technickým památkám patří ojedinělá stavba vodního jezu na řece Křetínce, který se nachází v městyse Svojanov.

Podrobný seznam památek v jednotlivých obcích je v **Příloze Cestovní ruch, tab. č. 1**

Městské a venkovské památkové zóny na území MAS

Typ chráněného území	Název	Od roku
Městské památkové zóny	Bystré	1990
Městské památkové zóny	Polička	1990
Vesnické památkové zóny	Telecí	2004

Zdroj: www.monumnet.npu.cz

Seznam ohrožených památek na území MAS

Část obce	čp.	Památk	Ulice,nám./umístění
Polička-Město	čp.15	pivovar městský	Komenského
Telecí	čp.24	venkovská usedlost	v obci

Zdroj: www.monumnet.npu.cz

SYNERGIE ČINITELŮ PŘÍRODNÍHO A KULTURNĚ HISTORICKÉHO POTENCIÁLU

- Jsou středovou osou celé analytické části dokumentu. Každý z nich má vliv na analyzované oblasti.
- Přírodní bohatství má vliv na oblasti: životní prostředí, zemědělství, cestovní ruch, život v obcích.
- Existence kulturně historických památek má vliv na oblasti: život v obcích, cestovní ruch, podnikání.

2.3. OBYVATELSTVO

Název obce	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Borová	923	937	964	978	980	974	982	970	972
Březiny	149	148	156	156	156	152	154	158	152
Bystré	1668	1680	1690	1655	1627	1625	1628	1609	1595
Hartmanice	258	254	261	276	291	278	280	288	284
Jedlová	998	996	1018	1006	1031	1033	1023	1026	1030
Kamenec u Poličky	525	544	550	546	545	563	558	565	555
Korouhev	764	765	766	766	794	791	802	805	816
Květná	319	336	363	380	393	392	403	416	411
Nedvězí	221	219	212	212	212	210	210	203	199
Oldřiš	680	680	673	661	661	663	658	650	649
Polička	9029	8995	8924	8878	8877	8883	8971	8903	8870
Pomezí	1046	1064	1066	1084	1150	1164	1183	1208	1226
Pustá Kamenice	327	329	335	337	338	332	325	319	316
Pustá Rybná	167	167	165	165	169	171	173	178	169
Rohozná	677	673	668	677	665	666	663	636	637
Sádek	480	477	475	475	475	484	488	504	531
Stašov	254	247	249	249	248	247	245	248	248
Svojanov	357	365	362	366	362	349	389	382	379
Široký Důl	371	372	383	387	386	395	392	398	398
Telecí	400	406	397	397	398	397	396	413	415
Trpín	433	438	436	433	435	433	429	428	426
Celkem	20046	20092	20113	20084	20193	20202	20352	20307	20278

Zdroj: ČSÚ

Tabulka výše popisuje vývoj počtu obyvatel v jednotlivých obcích MAS od roku 2005 do roku 2013. Z dat uvedených v tabulce je patrné, že největší počet obyvatel byl v roce 2010, od tohoto roku začíná počet povolna klesat. Největší úbytek po celé období let 2005-2013 zaznamenává město Polička a Bystré.

SOUHRNNÁ TABULKA ZÁKLADNÍCH UKAZATELŮ ZA ÚZEMÍ MAS POLIČSKO 2005 - 2013

Vývoj počtu obyvatel		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet obyvatel celkem		20046	20092	20113	20084	20193	20202	20352	20307	20278
v tom:	muži	9944	9961	9941	9917	9997	9999	10091	10067	10228
	ženy	10102	10131	10172	10167	10196	10203	10261	10240	10056
Věkové skupiny										
v tom ve věku:	0 - 14	3254	3206	3119	3048	3032	3030	3102	3103	3072
	15 - 64	13823	13881	13987	13992	13982	13947	13932	13790	13635
	65 +	2969	3005	3007	3074	3179	3225	3318	3414	3571
Průměrný věk (celkem)		39,5	39,6	39,8	40	40,2	40,6	40,7	40,9	41,3
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		0,91	0,93	0,96	1	1,04	1,06	1,06	1,1	1,16
Muži										
v tom ve věku:	0 - 14	1728	1708	1653	1600	1599	1593	1580	1578	1546
	15 - 64	7032	7040	7073	7102	7121	7096	7164	7099	7041
	65 +	1184	1213	1215	1215	1277	1310	1347	1390	1465
Průměrný věk		37,7	37,8	38,3	38,5	38,7	39,1	39,2	39,5	39,9
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		0,68	0,71	0,73	0,76	0,8	0,82	0,85	0,88	0,94
Ženy										
v tom ve věku:	0 - 14	1526	1498	1466	1448	1432	1437	1522	1525	1526
	15 - 64	6791	6841	6914	6860	6861	6851	6768	6691	6594
	65 +	1785	1792	1792	1859	1902	1915	1971	2024	2106
Průměrný věk		41,4	41,3	41,3	41,5	41,8	42	42,3	42,2	42,7
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		1,16	1,2	1,22	1,28	1,32	1,33	1,3	1,33	1,38
Přírůstek/úbytek celkem		-60	46	21	-29	109	9	41	-45	-29
přirozený přírůstek celkem			-9	10	23	7	26	4	-36	-15
migrace celkem		-36	55	11	-52	102	-17	37	-9	-14

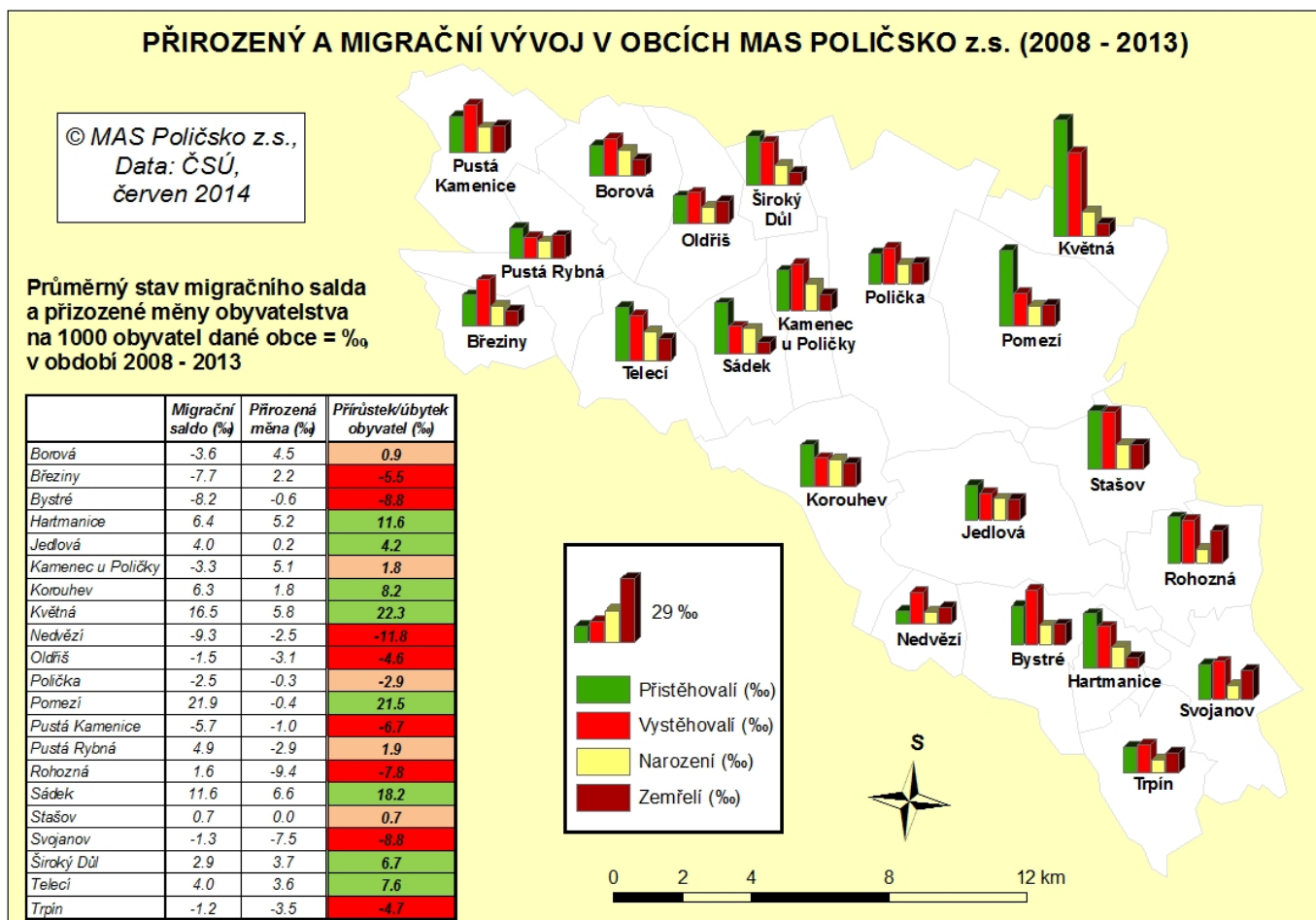
Zdroj: ČSÚ

Celkový počet obyvatel k 31.12.2013 byl 20 278 obyvatel, za poslední tři roky se počet obyvatel snižuje. Kromě roku 2013 bylo vždy více žen než mužů. V průběhu celého období stoupá i hodnota indexu stáří, který dokazuje stárnoucí populaci na území.

Pohyb počtu obyvatelstva 2005 -2013

Obec	Přirozený přírůstek- poměr narození-zemřelí	Saldo migrace- vystěhovalí-přistěhovalí	Poměr	Přírůstek/úbytek celkem 2005-2013
Borová	31	19		50
Březiny	6	2		8
Bystré	4	-80		-76
Hartmanice	5	23		28
Jedlová	2	48		50
Kamenec u Poličky	25	5		30
Korouhev	11	32		43
Květná	13	85		98
Nedvězí	-6	-17		-23
Oldřiš	-11	-9		-20
Polička	-26	-309		-335
Pomezí	2	198		200
Pustá Kamenice	-2	-4		-6
Pustá Rybná	-2	13		11
Rohozná	-50	7		-43
Sádek	17	36		53
Stašov	-1	-10		-11
Svojanov	-18	3		-15
Široký Důl	18	20		38
Telecí	4	12		16
Trpín	-12	3		-9

Zdroj: ČSÚ

Jedenáct z 21 obcí vykazuje saldo migrace v kladných číslech, jedná se ale o menší obce (kromě Pomezí). Deset obcí má plusový přirozený přírůstek obyvatel.

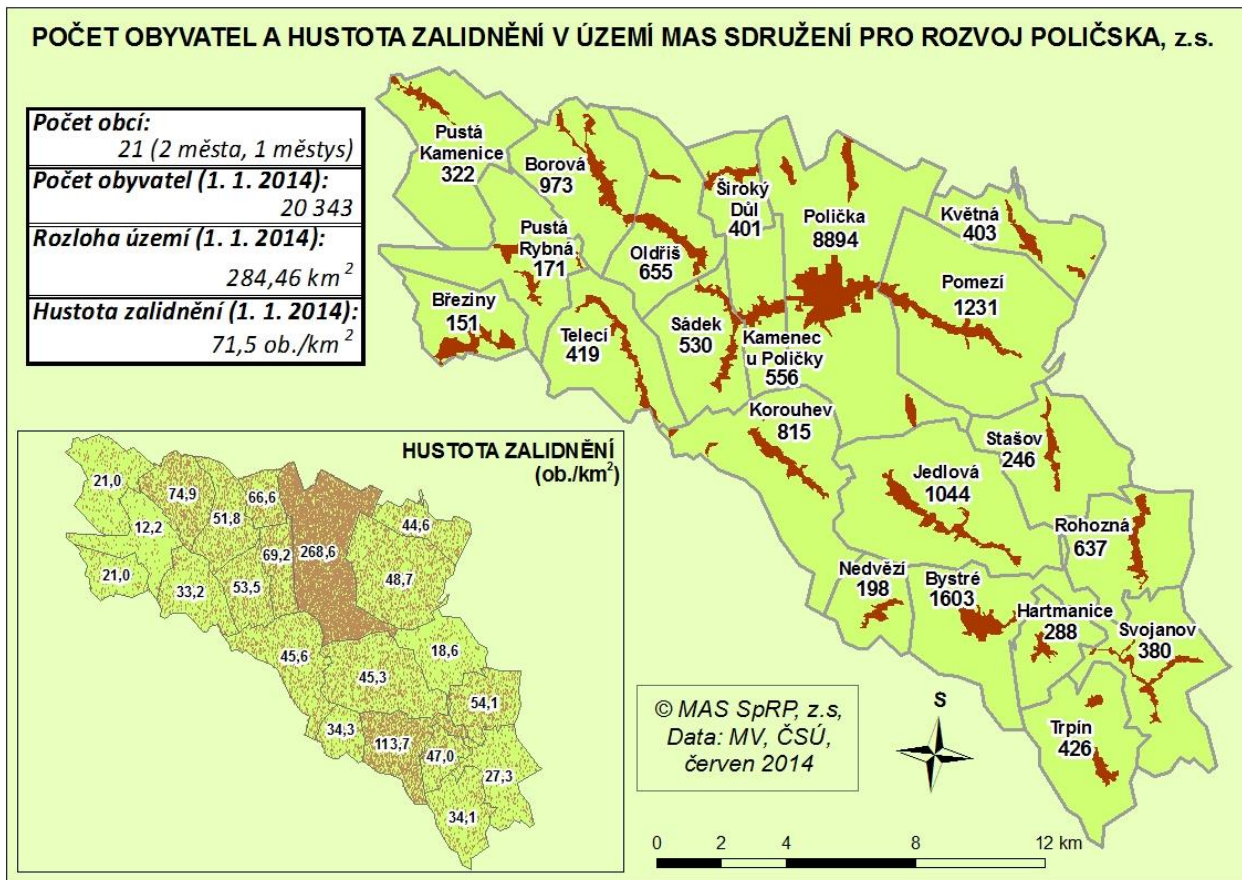
Největší obce Polička a Bystré mají saldo migrace obyvatel v záporných číslech. Polička i Bystré mají v záporných číslech i přirozený přírůstek obyvatelstva. Nejvyšší úbytek obyvatel mají obce Rohozná (-43), Nedvězí (-23), Oldřiš (-20), Svojanov (-15).

Nejvyšší přírůstek celkem mají obce Pomezí, Květná, Sádek, Borová, Jedlová a Korouhev. V obcích Borová, Jedlová a Korouhev na to měla vliv výstavba rodinných domů a nájemních bytů a v Pomezí a Květné pronájem bytů po vojenské posádce, která byla v obci Květná zrušena. Byty jsou ve vlastnictví obce, které pronajímá. V Borové to byla především výstavba 45 nájemních bytů.

Vývoj počtu obyvatel je za poslední tři roky celkově pro celé území MAS Poličsko snižující. Jeho snížení je dáno převážně migrací obyvatelstva kromě obce Rohozná (přirozený úbytek 50 osob).

Hustota zalidnění

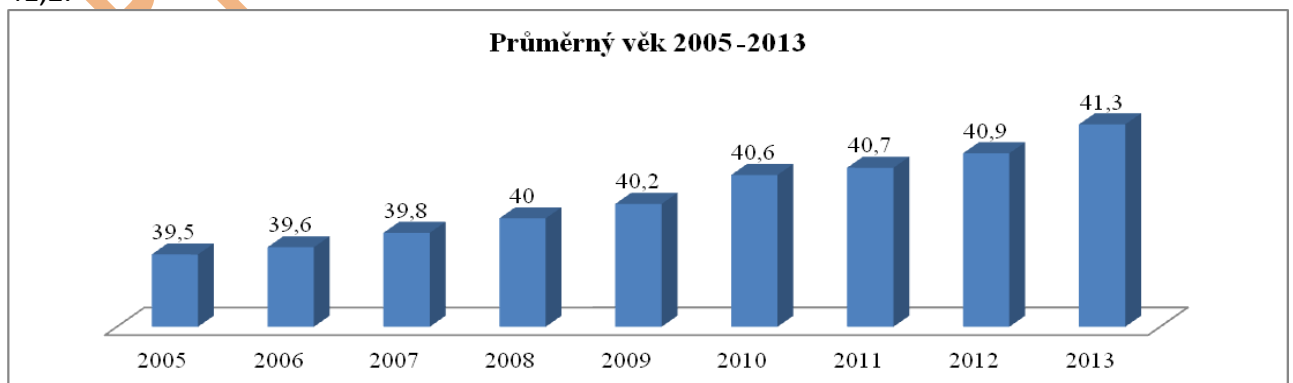
Průměrná hustota je 52,16 obyvatele na 1 ha v obci. Největší hustota zalidnění je samozřejmě v největších městech území MAS – Polička, Bystré.

Zdroj dat : ČSÚ

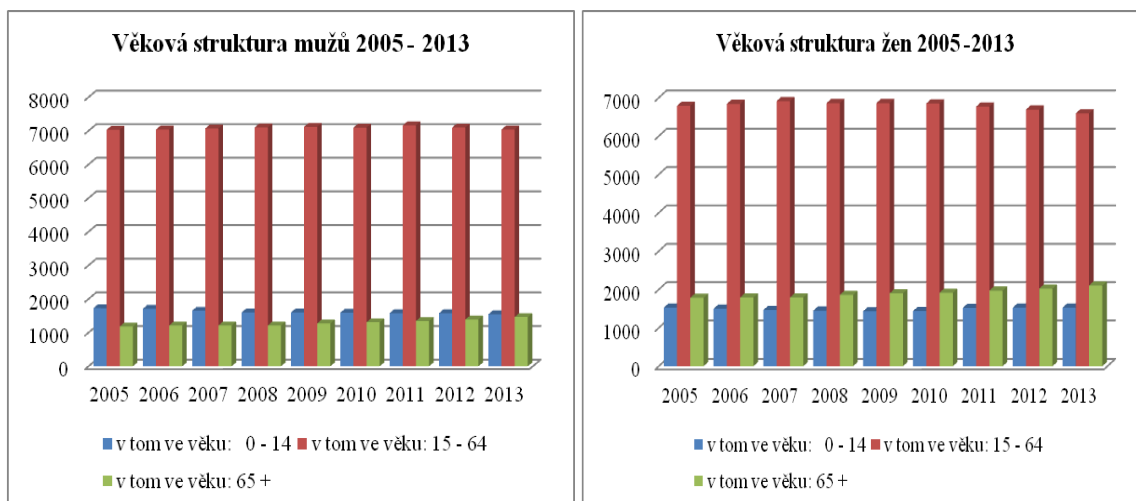
Věková struktura

V roce 2013 byl průměrný věk obyvatel 41,3 let. Jeho hodnota se zvyšuje, stejně jako v celé ČR. Průměrný věk obyvatel ČR v roce 2012 byl 41,3 a v Pardubickém kraji 41,2.

Zdroj dat : ČSÚ

Věkové složení obyvatel také odpovídá současnému trendu – nárůstu obyvatel nad 65 let a snížení nejmladší věkové skupiny, která je ovlivněná především sníženou porodností (výkyv v roce 2011 a 2012 je jen nepatrný). V obyvatelstvu nad 65 let je více žen.

Zdroj dat : ČSÚ

Demografické stárnutí

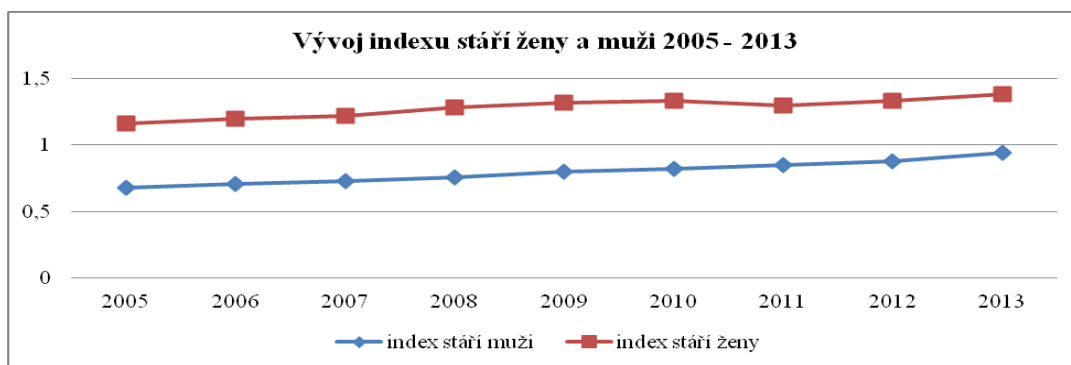
Tento ukazatel je hodnocen především na základě tří věkových skupin. Jedná se o obyvatelstvo v předproduktivním, produktivním a poproduktivním věku.

Základní ukazatelé demografického stárnutí:

- index stáří , který vyjadřuje poměr mezi složkou poproduktivní (65letí a starší) a předproduktivní (mladší 15 let), uvádíme v %
- index závislosti II je podíl obyvatelstva ve věku 65+ a obyvatelstva ve věku 15-64 let násobený 100
- index ekonomického zatížení znázorňuje počet dětí ve věku 0-14 let a počet obyvatel ve věku 65+ na 100 osob ve věku 15-65 let

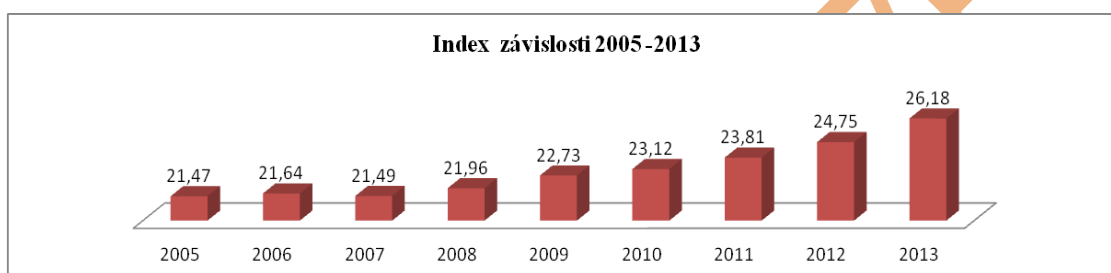
Demografické stárnutí je proces, při němž se postupně mění věková struktura obyvatelstva takovým způsobem, že se zvyšuje podíl osob starších 60 let a snižuje se podíl osob mladších 15 let, tj. starší věkové skupiny rostou početně relativně rychleji než populace jako celek.

Index stáří (na území MAS Poličsko z.s.)

Zdroj: data ČSÚ

Index závislosti II (na území MAS Poličsko z.s.)

Zdroj: data ČSÚ

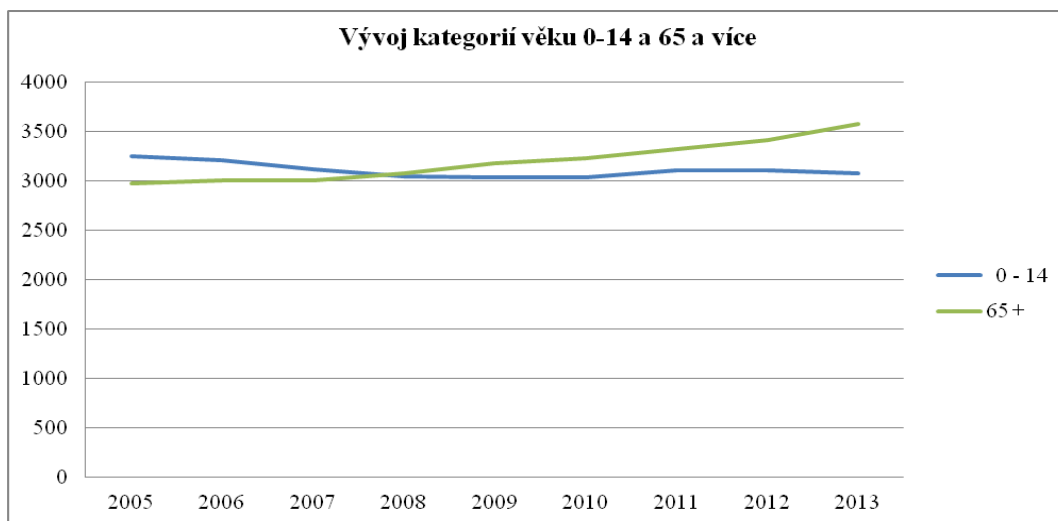
Index závislosti II v průběhu let 2005- 2013 roste. Např. v roce 2011 byl v Pardubickém kraji 23,4, hodnota indexu závislosti II území MAS Poličsko byla 23,81.

Index ekonomického zatížení (na území MAS Poličsko)

Zdroj dat : data ČSÚ

Všechny tři indexy rostou , což znamená, že obyvatelstvo stárne a pro území platí všeobecné předpoklady dalšího demografického vývoje – stárnutí obyvatelstva, nárůst obyvatelstva, které bude potřebovat zdravotní a sociální služby, snížení počtu produktivního obyvatelstva a dětské složky.

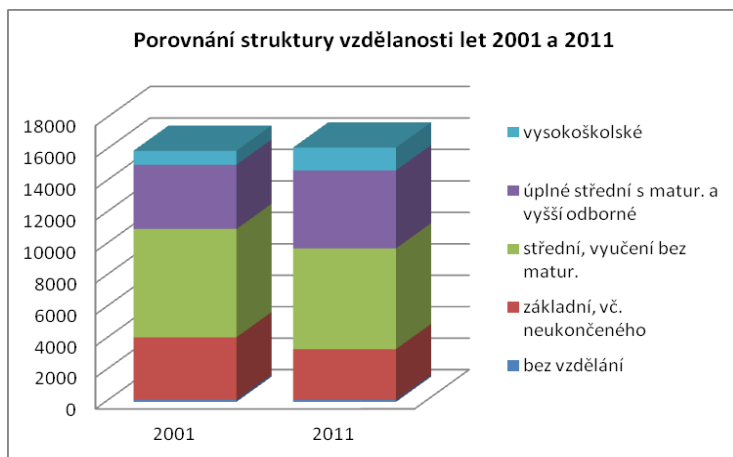

Zdroj dat : ČSÚ

Z grafu Vývoj kategorií věku 0-14 a 65 a více je patrný efekt rozvírajících se nůžek – kdy se osa vývoje počtu obyvatel ve věku 65+ pohybuje směrem nahoru, bude tedy stoupat počet obyvatel této skupiny. Oproti tomu se osa vývoje počtu obyvatel ve věku 0-14let pohybuje směrem dolů, bude tedy klesat počet dětí. Tento efekt má negativní dopad na demografický vývoj obyvatelstva.

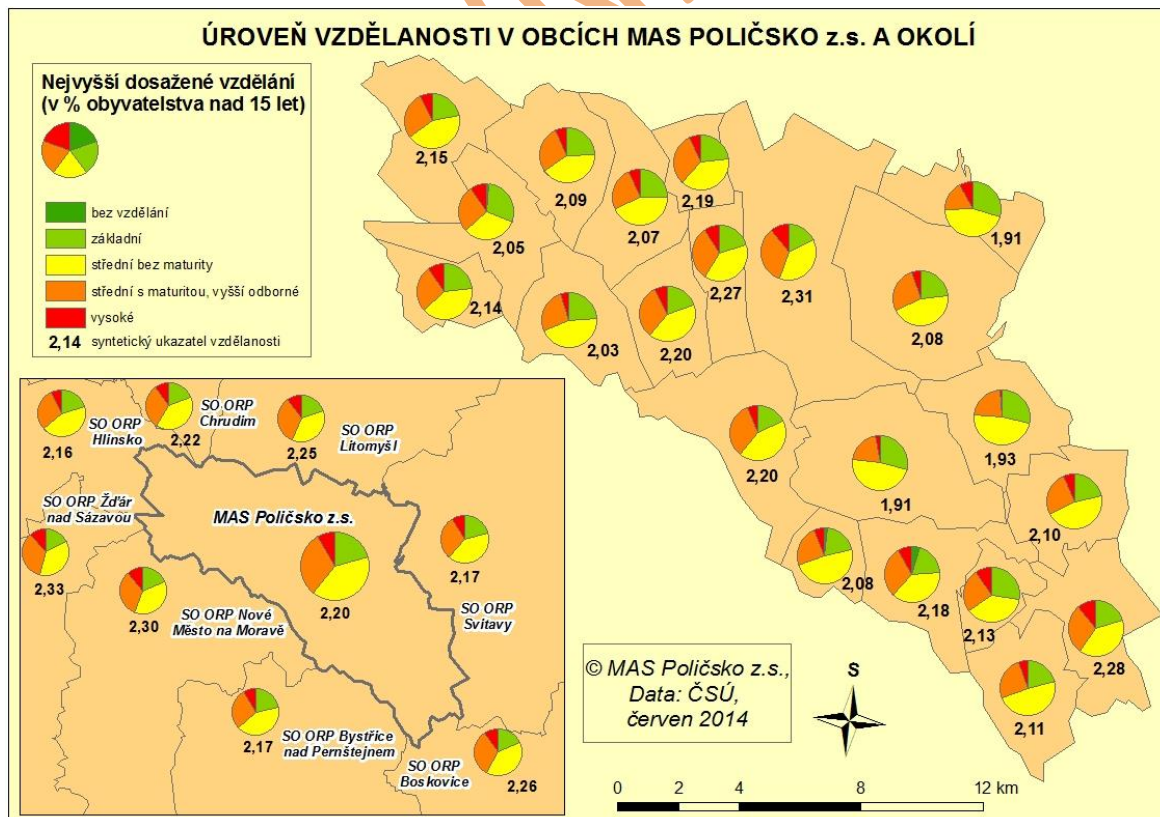
Vzdělanostní struktura obyvatelstva

Rok SLBD	2001	2011
Základní vzdělání, vč. neukončeného	3976	3241
Střední, vyučení bez matur.	6886	6407
Úplné střední s matur. a vyšší odborné	4085	4961
Vysokoškolské vzdělání	889	1446
Bez vzdělání	130	114

Při porovnání vývoje vzdělanosti obyvatel, jehož data jsou ze SLBD 2001 a 2011, je zřejmý nárůst počtu vysokoškolsky vzdělaných a středoškolsky vzdělaných obyvatel. Naopak poklesl počet obyvatel se základním, středním a vyučen bez maturity vzdělání. Počet vysokoškolsky vzdělaných lidí vzrostl o 49% a středoškolsky vzdělaných s maturitou o 18%. Vysokoškolsky vzdělaní lidé bydlí spíše v Poličce a v Bystrém. Počet vysokoškolsky vzdělaných lidí byl v roce 2011 v rámci MAS 9% - celorepublikový průměr je 12,2% .

Syntetický ukazatel vzdělanosti v obcích MAS Poličsko z.s. a okolí

Při výpočtu syntetického ukazatele vzdělanosti, za pomoci vzorce, kde **u** je počet obyvatel 15+, **u1** je počet obyvatel bez vzdělání, se základním vzděláním a počet nezjištěných osob, **u2** je podíl středoškolsky vzdělaných osob bez maturity, **u3** pak středoškolsky vzdělaní s maturitou a vyšším odborným vzděláním a **u4** je hodnota lidí s vysokoškolským titulem, zjistíme úroveň vzdělání v regionu.

Hodnoty v intervalu: <1 – všichni mají základní vzdělání nebo jsou bez vzdělání až 4 – všichni mají vysokoškolské vzdělání>.

Syntetický ukazatel vzdělanosti –

$$S = (u1/ u) + 2* (u2/ u) + 3* (u3/u) + 4* (u4/ u)$$

- z demografického vývoje je patrné, že obyvatelstvo v regionu stárne = roste počet obyvatel ve věku 65+ a klesá počet obyvatel ve věku 0-14 let
- Vývoj celkového počtu obyvatel regionu má v současné době klesající charakter. Nejvíce obyvatel bylo v roce 2011 (20.352) v roce 2013 v regionu žilo 20.278 obyvatel.
- Hustota obyvatelstva je 71,5 obyv./1km², (průměrná hustota obyvatel v ČR je 131,5 obyv/1km²)
- Při porovnání roku 2001 a 2011, kdy probíhalo SLBD je patrné, že stoupá počet vysokoškolsky vzdělaných obyvatel.
- Syntetický ukazatel vzdělanosti vykazuje hodnotu 2,20.

2.4. ŽIVOT V OBCÍCH

Spolková činnost

Na společenském životě v obcích se podílí místní organizace a spolky. V obcích převažují zejména Sbory dobrovolných hasičů a Myslivecká sdružení. Dále v obcích působí TJ Sokol, České svazy chovatelů, Český červený kříž, Český svaz zahrádkářů, Kluby žen, sportovní kluby, divadelní spolky, hudební tělesa, sportovní spolky a další subjekty. Aktivita těchto spolků je významná pro život v obcích MAS nepostradatelná. Ve městě Polička se nachází celá řada neziskových organizací, které nejsou zaměřeny výlučně jenom na kulturní a společenské aktivity, ale působí i v oblasti sociálních služeb (Pontopolis o.s., Cantes o.s., MaTaMi, centrum pro rodinu aj.) **Výčet neziskových organizací – viz. Příloha Život v obcích, tab.1**

Kultura a kulturní akce

Centrem kulturního dění na území MAS je město Polička, kde se nachází největší počet kulturních zařízení. Součástí Městského muzea a galerie Polička je Centrum Bohuslava Martinů v Poličce a Městská galerie. Centrum Bohuslava Martinů sídlí přímo v objektu Městského muzea a galerie Polička, zatímco Městská galerie se nachází v objektu barokní radnice. Městské muzeum provozuje a zpřístupňuje také Městské hradby a rodnou světničku Bohuslava Martinů. Zřizovatelem Městského muzea a galerie Polička je Město Polička.

Dále je ve městě Galerie Vysočina. Městská knihovna Polička nabízí knihovní a informační služby, internet, pravidelné kulturní akce a zprostředkovává výuku cizích jazyků. V Poličce je také Tylův dům a Soukromá hvězdárna Polička. Své působiště zde mají divadelní kluby a spolky (Divadelní spolek Tyl) a hudební tělesa (Dechová hudba Poličanka, aj.). V Lezníku (městská část Poličky) se nachází Muzeum kuriozit a fotografií (sbírka 2300 plechových krabiček a fotografií z různých zemí, krajky a další jiné kuriozity a starožitnosti).

V Bystrém je Minimuzeum Bystré (muzeum a skanzen lidové architektury), Multifunkční dům, Sokolovna a Městská knihovna v Bystrém (knihovní a informační služby, internet, organizuje besedy, soutěže, ankety, aj.).

Další kulturní zařízení najdeme v obci Jedlová (Galerie Jedlová) nebo v Pomezí (Galerie Na pomezí). Většina obcí nabízí pro kulturní a společenské využití zejména prostory v kulturních domech či dalších společenských sálech v Sokolovnách (Borová, Bystré, Korouhev) či Orlovnách (Oldřiš).

V mnohých obcích byla zrušena kina, protože nevyhovovala hygienickým a technickým podmínkám nebo byl jejich provoz neekonomický. Na druhou stranu se zvýšila nabídka jiných kulturních zařízení (muzeí, galerií, apod.).

Bohaté kulturní využití nabízí město Polička, kde se pořádají kulturní akce nejen regionálního, ale i nadregionálního významu (hudební festivaly - "Polička Jazz", "Polička 555", „Martinů Fest“, „Poličské Rockoupání“, Colour Meeting).

V ostatních obcích MAS se uskutečňují také kulturní a společenské akce na hradě Svojanově probíhají významné i nadregionální akce – např. Hradní jarmark, Královské slavnosti na Svojanově nebo tradiční Svojanovské léto, Slavnosti lovu apod. Tradičními akcemi v obcích jsou maškarní průvody, poutě, sjezdy rodáků, taneční zábavy a plesy, Řezbářské sympozium v Bystrém, pálení čarodějnic, tradiční chovatelské výstavy. Ve spolupráci se školami jsou pořádány školní besídky a vystoupení žáků, setkání harmonikářů v Trpíně a mnohé další. Mezi kulturní a společenské akce pořádané pro seniory patří pravidelná setkávání seniorů, besedy se seniory, posezení s dechovkou a taneční večery, vánoční koncerty, pěvecké kroužky, přednášky policie, výlety a zájezdy, univerzita třetího věku v Domě s pečovatelskou službou „Penzion“ Polička, počítačové a jazykové kurzy, a další.

Spolupráce obcí

Členská města a obce MAS jsou rovněž členy dobrovolných svazků obcí (např. svazku obcí Mikroregion Poličsko, AZASS, Kraj Smetany a Martinů, svazku obcí Zelená Energie), Svazu měst a obcí ČR, Svazku obcí, Sdružení majitelů skupinového vodovodu Poličsko (Kamenec,

Květná, Pomezí, Sádek). Významné je také členství města Poličky ve svazku obcí Česká inspirace a ve svazku obcí Královská věnná města.

Mezinárodní spolupráce obcí

Město Bystré a Polička spolupracují se zahraničními partnery. Město Polička spolupracuje se zahraničními partnery Westerveld v Holandsku, Ebes v Maďarsku, Hohenems v Rakousku a Meilen ve Švýcarsku a od roku 1994 je také členem významného mezinárodního seskupení Walled towns friendship circle - Klub přátel hrazených měst, které v současnosti sdružuje 152 měst z 24 zemí.

Město Bystré je od roku 1999 účastníkem celoevropského projektu „Cultural Village of Europe“ („Kultura evropského venkova“), jehož hlavním cílem je dostat do povědomí význam rozvoje venkova a malých sídel, jeho kultury a kulturního dědictví, zachování tradic, podporu podnikatelským aktivitám, zemědělství a cestovnímu ruchu (agroturistice) s návazností na služby, zkvalitnění dopravy a získání ekonomické nezávislosti venkova a malých sídel a nutnost dalšího sebevzdělávání. Do projektu je zapojeno celkem 12 obcí z evropských zemí (Dánsko, Holandsko, Francie, Itálie, Anglie, Řecko, Estonsko, Německo, Maďarsko, Španělsko, Česká republika, Rakousko). Obec Trpín má partnerskou obec Palkonya z Maďarska a další obce regionu navázaly neformální přátelskou spolupráci se obcemi z ostatních zemí.

- Rozvinutá meziobecní spolupráce (SO AZASS, SO Mikroregion Poličsko) a zahraniční spolupráce
- Aktivní místní spolky a neziskové organizace = zapojení obyvatel do dění v regionu
- Polička – město festivalů – 5 tradičních hudebních či multižánrových festivalů

Sociální služby

Zajištění sociálních služeb různých typů je pro obce území MAS Poličsko velmi důležité, obce kladou velký důraz na dodržování jejich kvality a rozšiřování spektra. Tato oblast je široká, finančně náročná a vyžaduje velmi dobrou znalost území tak, aby mohly být podporovány potřebné typy služeb, a aby se poskytovatelé v nabídce nepřekrývali. Dá se předpokládat, že veřejné finanční zdroje nebudou přibývat, zatímco počet uživatelů těchto služeb bude, vzhledem k demografickému vývoji, spíše narůstat.

Na území MAS Poličsko, které tvoří území 21 obcí, je zpracován komunitní plán sociálních služeb pouze pro město Polička a její místní části – Modřec, Lezník a Střítež pro období 2013 - 2016. Dalším dokumentem je Komunitní plán sociálních služeb Svazku obcí AZASS a Plán rozvoje sociálních služeb Svazku obcí AZASS vypracovaný v roce 2006, aktualizovaný v roce 2007.

Na území MAS poskytuje sociální služby několik velkých a významných poskytovatelů - Svazek obcí AZASS (Areál zdravotních a sociálních služeb), Pardubický kraj, který je zřizovatelem Domova na zámku Bystré, a Oblastní charita Polička, dále také několik menších poskytovatelů zaměřených na užší spektrum nabízených služeb. Významní poskytovatelé

sociálních služeb postupem času zajistili pro svoji činnost vícezdrojové financování, a tím upevnili svoje postavení na území.

Svazek obcí AZASS byl založen v roce 1998 jako zájmové sdružení obcí, posléze se transformoval na svazek obcí. Poskytuje sociální služby zaměřené převážně na seniory - domovy pro seniory, pečovatelská služba terénní, středisko sociální rehabilitace, sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Je jedním z velkých zaměstnavatelů na území Poličska, v jeho majetku jsou budovy bývalé poličské nemocnice, má tedy k dispozici poměrně velké nemovité a personální zázemí. Některé z těchto budov a část areálu bude třeba v nejbližších letech rekonstruovat, což je na straně jedné finančně náročné, na straně druhé je to však rozvojový potenciál. Svazek obcí AZASS je unikátní, v celé ČR není jiný svazek, který byl založen za účelem poskytování zdravotních a sociálních služeb a touto cestou se i rozvíjel. Lze ho použít jako příklad dobré praxe. Svazek má zpracován Komunitní plán sociálních služeb Svazku obcí AZASS a Plán rozvoje sociálních služeb Svazku obcí AZASS vypracovaný v roce 2006, aktualizovaný v roce 2007.

Domov na zámku Bystré je příspěvkovou organizací Pardubického kraje, poskytuje sociální služby pro mentálně a zdravotně postižené. Má zavedeny služby typu pobytové služby, chráněného bydlení a podporu samostatného bydlení a je jeho velikou snahou integrovat své klienty do běžného života. Domov na zámku Bystré aktivně spolupracuje s místními školami a podnikateli.

Oblastní charita Polička nabízí široké spektrum sociálních služeb - denní stacionář, nízkoprahové denní centrum, sociální poradnu, sociálně terapeutické dílny, sociální rehabilitační služby, asistenční službu, pečovatelskou službu, SAS pro rodiny s dětmi. Od září 2013 funguje společnost oblastní charity OTACHAR s.r.o., která zaměstnává osoby se zdravotním postižením.

Terénní pečovatelská služba je na celém území poskytována 4 subjekty: Oblastní charita Polička, SO AZASS, Domov Bystré o.p.s. a DPS Penzion Polička.

Dům na půl cesty Květná zahrada o.s. - tato nezisková organizace působí v Květné. V rámci své činnosti založila i sociální podnik a od roku 2013 poskytuje sociální služby v zařízení pro děti věku od 12 let do 18 let vyžadující okamžitou pomoc.

Na území Poličska existují neziskové organizace, které neposkytují přímo registrované sociální služby, ale v jejich oblasti se pohybují:

- Pontopolis o.s. - jejími cíli je integrace menšin a cizinců mezi občany Poličska. Cizincům nabízí výuku českého jazyka a pomoc při vyřizování formalit na úřadech a u lékařů.

- Cantes o.s. - spolek, který nabízí činnost v oblasti canisterapie - týmy jsou složeny pouze z dobrovolníků. Spolek spolupracuje se zařízeními sociálních služeb působícími na území SO ORP Polička.
- Rodinné centrum Bysteráček o.s., MaTami centrum pro rodinu o.s. v Poličce.

Některé typy sociálních služeb jsou zajišťovány provozovateli se sídly mimo území MAS např.:

Bonanza o. s. - organizace, která nabízí mj. nízkoprahové denní centrum pro děti a mládež, působnost má v obci Vendolí.

Laxus o. s. - Občanské sdružení prostřednictvím terénních sociálních pracovníků uskutečňuje v průběhu roku pravidelné výjezdy do Poličky, během nichž se věnují monitorování drogové scény, oslovování potenciálních klientů a propagaci služeb, sběru odhozeného injekčního materiálu a monitorování rizikových lokalit.

Z uvedeného je patrné, že sociální služby různých typů jsou na území MAS Poličsko poměrně rozvinuté, mají velký potenciál ve Svazku obcí AZASS , postrádají však jednotnou střednědobou koncepci pro celé území.

Některé typy sociálních služeb na území MAS poskytovány nejsou, jsou zmiňovány jako chybějící a potřebné ve výše uvedených komunitních plánech a v dotazníkovém šetření provedeném MAS ve všech obcích. Stávají se součástí střednědobých rozvojových plánů jednotlivých obcí. Jsou to např. azylové domy, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež.

- Region reflektuje demografický vývoj území = vybudoval dostatečné zázemí pro péči o seniory.
- Na území MAS jsou etablovaní poskytovatelé poměrně širokého spektra služeb v sociální oblasti.
- Unikátním poskytovatelem je SO AZASS, který může sloužit jako příklad dobré praxe.
- Poskytovatelé sociálních služeb postupem času zajistili vícezdrojové financování svých služeb.
- Absence aktuálního komunitního plánu sociálních služeb pro celé území všech obcí MAS, který by vydefinoval potřeby území v sociální oblasti a došlo by k efektivitě a zamezení překryvu služeb.
- Na území funguje propracovaný způsob integrace zdravotně a mentálně postižených do společnosti.
- Velký potenciál k rozvoji chráněného bydlení – tato služba je na území v začátcích.
- Většina území je pokryta terénními pečovatelskými službami.
- Na území jsou poskytovány i některé méně rozšířené sociální služby.
- Na území chybí azylové domy pro matky s dětmi, či osoby bez přístřeší.
- Absence soc. služby pro děti a mládež – nízkoprahové kluby = prevence kriminality.

Zdravotnictví

Zdravotní péči lůžkovou poskytuje v regionu MAS Poličská nemocnice s.r.o., jejímž jediným vlastníkem je Svazek obcí AZASS. Nemocnice provozuje 120 lůžek následné péče a 15 lůžek sociálních.

Ordinace odborných ambulancí jsou převážně v Poličce, některé z nich i v Bystrém, v některých obcích jsou ordinace praktických lékařů pro dospělé, praktických lékařů pro děti a dorost a stomatologů- viz tabulka níže.

Akutní lůžková péče je pro obyvatele území MAS poskytována ve Svitavách a Litomyšli- dojezdová vzdálenost z okrajových obcí území cca 35km.

Lékárny jsou v Poličce a v Bystrém, pohotovostní služba lékárny je ve Svitavách. Dříve působila i lékárna v obci Borová, která byla zrušena.

Domácí péči zajišťují malé agentury domácí péče a Oblastní charita Polička. Domácí hospicová péče v regionu bude poskytována Oblastní charitou Polička. Její zahájení je plánováno na podzim roku 2014.

Na území MAS chybí lůžkové zařízení, které by poskytovalo hospicovou péči.

Přehled zdravotnických zařízení v obcích MAS Poličsko z.s.

Název obce	Péče v obci (PL = praktický lékař)	Dojízdka za lékařskou péčí mimo obec
Borová	1 PL, 1PL dětský, 1 stomatolog	specialisté jsou v Poličce, Litomyšli a Svitavách, jezdí do nemocnic Litomyšl a Svitavy,
Březiny	není	praktický lékař v Telecím, specialisté v Poličce, jezdí se do nemocnic Litomyšl, Svitavy a do Nemocnice Nové Město na Moravě (velká dojízdna vzdálenost;)
Bystré	2 PL pro dospělé, 2 PL pro děti a dorost, stomatolog, gynekologie, interní ambulance, lékárna	specialisté jsou v Poličce, Litomyšli a Svitavách, jezdí do nemocnic Litomyšl a Svitavy, (dlouhé časové dojízdky, velká vzdálenost)
Hartmanice	není	PL v Bystrém, specialisté jsou v Poličce, Litomyšli a Svitavách, jezdí do nemocnic Litomyšl a Svitavy
Jedlová	PL pro dospělé dětský lékař	specialisté jsou v Poličce, Litomyšli, Svitavách, Bystré, jezdí do nemocnic Litomyšl a Svitavy,
Kamenec u Poličky	není	PL a specialisté v Poličce jezdí do nemocnic Litomyšl a Svitavy,
Korouhev	není	PL a specialisté jsou v Poličce, Litomyšli a Svitavách,

		jezdí do nemocnic Litomyšl a Svitavy,
Květná	není	PL a specialisté jsou v Poličce, Litomyšli a Svitavách, jezdí do nemocnic Litomyšl a Svitavy,
Nedvězí	Není	praktický lékař v Bystrém, specialisté v Poličce a Bystrém jezdí se do nemocnic Litomyšl, Svitavy a do Nemocnice Nové Město na Moravě (velká dojízdna vzdálenost;)
Oldřiš	není	PL - Polička, Borová, specialisté v Poličce, jezdí do nemocnic Litomyšl a Svitavy, obtížná dostupnost
Polička	<p>Zdravotní péče v Poličce zajišťují:</p> <p><u>Poličská nemocnice, s.r.o.</u> – různé ambulance (interní, chirurgická, kardiologická, ortopedická, urologická, aj. + ultrazvuk)</p> <p><u>Poliklinika</u> – ordinace lékařů (PL pro děti, dorost, dospělé, kožní, ambulance - ORL, oční, psychiatrická, atd., logopedie, gynekologie).</p> <p><u>LSPP</u> pro děti, dorost a dospělé - zajišťují nemocnice Svitavy a Litomyšl</p> <p><u>Rychlá zdravotnická pomoc</u> – zřizovatel PK</p> <p><u>Lékárny</u> – Nová lékárna, U zlatého orla, v poliklinice, v nemocnici</p> <p><u>Ordinace lékařů</u> – zubní, a dalších specialistů</p>	
Pomezí	není	PL a specialisté v Poličce jezdí do nemocnice Svitavy,
P. Kamenice	není	PL - Borová, Krouna, Polička, jezdí do nemocnic Litomyšl a Svitavy, obtížná dostupnost
P. Rybná	není	PL - v Telecím, jezdí do nemocnic Litomyšl a Svitavy, obtížná dostupnost
Rohozná	1 PL, 1 PL pro děti	jezdí do nemocnic Polička, Litomyšl a Svitavy
Sádek	není	PL a specialisté jsou v Poličce, Litomyšli a Svitavách, jezdí do nemocnic Litomyšl a Svitavy,
Stašov	není	PL a specialisté jsou v Poličce, Litomyšli a Svitavách, jezdí do nemocnic Litomyšl a Svitavy,
Svojanov	1 PL dětský	PL a specialisté jsou v Poličce, Litomyšli a Svitavách,

		jezdí do nemocnic Litomyšl a Svitavy, obtížná dostupnost
Široký důl	není	PL a specialisté jsou v Poličce, Litomyšli a Svitavách, jezdí do nemocnic Litomyšl a Svitavy, obtížná dostupnost
Telecí	1PL, 1PL dětský	specialisté jsou v Poličce, Litomyšli a Svitavách, jezdí do nemocnic Litomyšl a Svitavy, obtížná dostupnost
Trpín	1 PL dětský	PL v Bystrém, specialisté jsou v Poličce, Litomyšli a Svitavách, jezdí do nemocnic Litomyšl a Svitavy, obtížná dostupnost

Zdroj: Místní šetření

Rychlá lékařská pomoc (RLP) má výjezdové stanoviště v Poličce (dojezdová vzdálenost max. cca 22km) a v Litomyšli odkud je dojezdová vzdálenost o dalších 20km delší. Rychlá zdravotnická pomoc (RZP) má výjezdové stanoviště ve Svitavách.

- Ordinance praktického lékaře je jen v 6 obcích na území MAS.
- Ordinance dětského praktického lékaře je v 8 obcích na území MAS.
- Stomatolog je pouze v Borové, Bystrém, Poličce.
- Akutní lůžková péče = nemocnice a pohotovost jsou vzdáleny od obcí ležících na hranicích území MAS cca 35 km.
- Na území regionu je fungující zařízení následné péče pro dlouhodobě nemocné.
- Ordinance odborných lékařů jsou pouze ve spádových městech MAS – Bystré, Polička.
- Jen ve dvou obcích MAS jsou lékárny.
- Na území chybí lůžková hospicová péče.

Školství

Území MAS Poličsko z.s. je tvořeno 21 obcemi. V 16 obcích se nachází min. 1 zařízení předškolního vzdělávání. Ve 13 obcích se nachází celkem 17 zařízení zajišťující základní vzdělávání. Kromě 14 klasických základních škol zřizovaných obcemi jsou zde 2 pracoviště Speciální základní školy v Bystrém a v Poličce zřízené krajem a nižší ročníky Gymnázia v Poličce taktéž zřízené krajem.

Střední vzdělávání zajišťují na území 3 střední školy, které působí ve městě Polička. Jsou to Gymnázium Polička, SOŠ a SOU Polička a Střední škola obchodní a služeb SČMSD Polička .

Předškolní vzdělávání

Na území MAS je 21 mateřských škol (dále jen MŠ) zřízených obcemi. 5 MŠ je ve městě Polička, 2 MŠ v Pomezí a 14 MŠ v ostatních obcích.

Přehled počtu žáků a pedagogických úvazků mateřských škol na celém území MAS za školní rok 2012/2013 :

- 792 dětí navštěvujících MŠ
- 61 přepočtených pedagogických úvazků

Pouze 2 MŠ na území mají více než 50% volné kapacity. 16 MŠ je naplněno nad 80%, z toho je 8 MŠ (především ve městě Polička) naplněno z 100%. Dle prognózy demografického vývoje se počet dětí v MŠ bude postupně snižovat, tudíž lze předpokládat, že stávajících kapacity budou v horizontu 10 let dostatečné.

V roce 2012 byla v obci Široký Důl nově založena mateřská škola, čímž vzniklo sloučené zařízení ZŠ a MŠ.

Základní vzdělávání

Na území MAS se nachází ve 13 obcích 14 základních škol zřízených obcemi. Většina základních škol má vysoké procento volných kapacit. 6 ZŠ má více než 50% volné kapacity. Z výsledků místního šetření však vyplývá, že všechny zřizující obce mají velký zájem na zachování základní školy v obci i za cenu vysokých doplatků na provoz, popř. mezd ze svých rozpočtů.

Jednou z nejméně naplněných základní škol je ZŠ Rohozná, jejíž kapacita je 200 žáků. V roce 2007 byl zrušen 2. stupeň a v současné době je kapacita školy naplněna pouze z 10%.

Nedostatek financí a nedostatek dětí řeší základní školy spojováním ročníků do tříd.

10 základních škol na území je malotřídních, z toho 3 školy pouze jednotřídní, 2 dvoutřídní, 3 trojtřídní a 1 šestitřídní (nepočítány speciální školy).

Děti z populačně silných ročníků, které dosud navštěvují mateřské školy, přestoupí na základní školy. Kapacity základních škol však budou i nadále dostačující, resp. nenaplněny.

Přehled počtu žáků a pedagogických úvazků základních škol na celém území MAS za školní rok 2012/2013 :

- 1791 žáků
- 116,5 přepočtených pedagogických úvazků

Pro děti s lehčím zdravotním postižením, které navštěvují základní školy, je v rámci celého území zaměstnáno 5 asistentů pedagoga.

Speciální základní škola má sídlo v Bystrém a své odloučené pracoviště v Poličce. Do Bystrého dojíždějí žáci z širokého okolí, především pak z Domova na zámku v Bystrém. Mají středně těžký stupeň zdravotního či mentálního postižení. Počet dětí ve třídách je 4-6. V Poličce je v rámci speciální školy i škola praktická, kterou navštěvují žáci s lehčím postižením. Také zde funguje přípravný ročník ZŠ.

Přehled počtu žáků a pedagogických úvazků speciální základní školy na celém území MAS za školní rok 2012/2013 :

- 73 žáků
- 14,7 přepočtených pedagogických úvazků

Základní umělecké školy

Na území MAS se nacházejí 2 základní umělecké školy (ZUŠ Bohuslava Martinů Polička a ZUŠ Bystré), jejichž kapacita 710 žáků je naplněna. Kapacita obou ZUŠ v regionu pokrývá polovinu počtu žáků ZŠ v regionu.

Na obou ZUŠ se vyučují obory taneční, hudební, výtvarný a literárně dramatický.

Základní umělecké školy jsou pro žáky velice atraktivní, svoji činnost neustále prezentují a propagují, čímž dochází k velice kladnému vnímání těchto škol obyvateli regionu. Žáci jsou motivováni k dalšímu růstu.

Přehled počtu žáků a pedagogických úvazků ZUŠ na celém území MAS za školní rok 2012/2013 :

- 704 žáků
- 22,2 pedag. úvazků

Střední školy

Střední školství na Poličsku reprezentují 3 školy sídlící v Poličce:

- Gymnázium Polička
- Střední škola obchodní a služeb SČMSD, Polička, s.r.o

- Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Polička, Čs. armády 485

Gymnázium Polička - všeobecné vzdělávací škola (osmileté a čtyřleté studium)

Střední škola obchodní a služeb SČMSD, Polička, s.r.o. nabízí

učební obory : kadeřník, rekondiční a sportovní masér, operátor skladování

studijní obory: veřejnosprávní činnost, obchodník, kosmetické služby

nástavbové studium : vlasová kosmetika, podnikání

Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Polička, Čs. armády 485 nabízí

učební obory v oblasti služeb a potravinářství (kuchař –číšník, cukrář, řezník-uzenář, pekař)

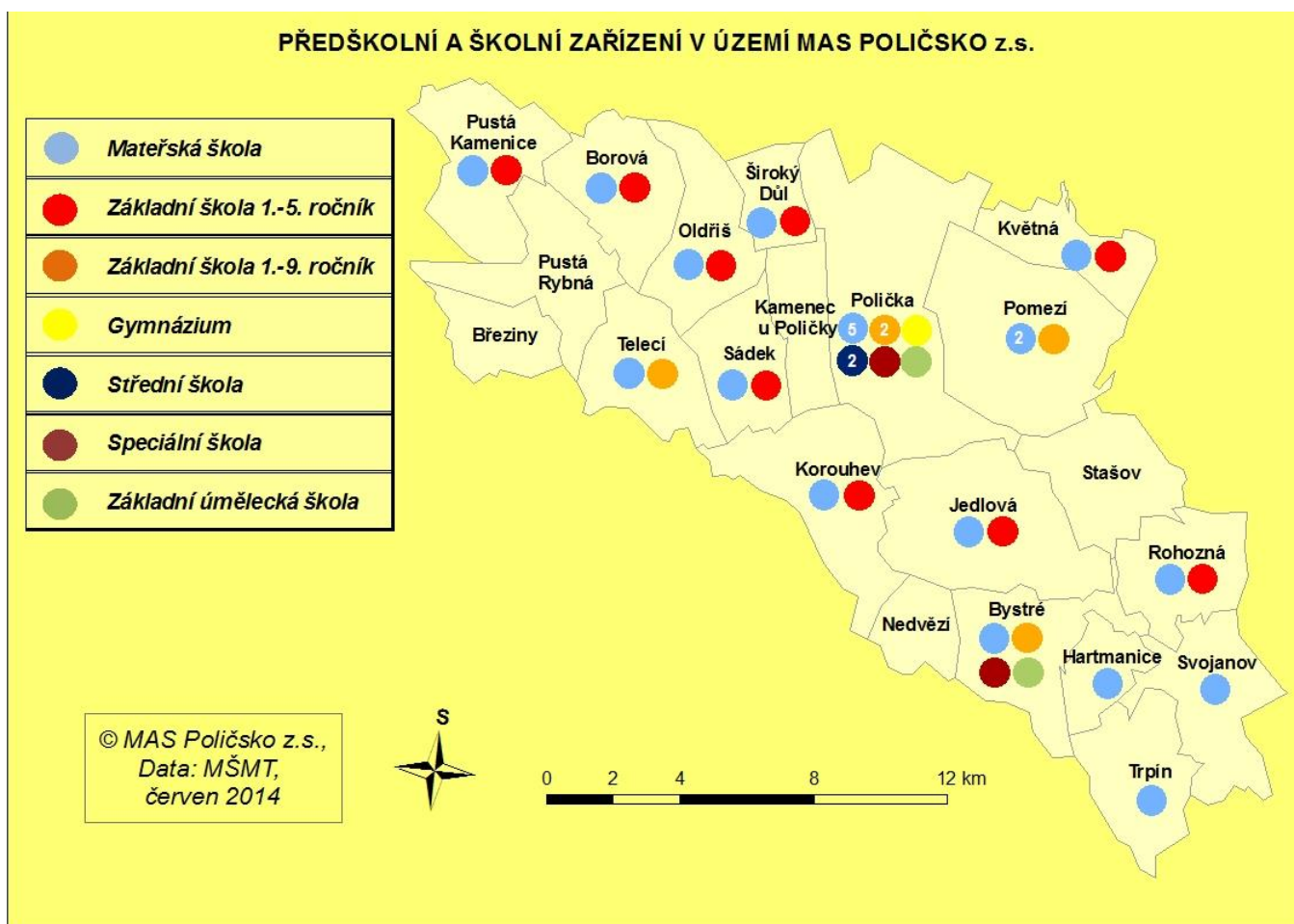
studijní obory (ekonomika a podnikání, podnikání, gastronomie, hotelnictví)

Z analýzy dat vyplývá, že na území je, co se týče středního vzdělávání, dostatečná nabídka oborů v oblasti potravinářství a služeb i všeobecně vzdělávacích oborů. Na území Poličska není zřízena žádná střední škola nebo učiliště, které by nabízelo vzdělání v technických oborech jako např.: tesař, truhlář, mechanik, elektrikář nebo studijní obory stavební, průmyslové, apod.

MAS v průběhu měsíce května 2014 provedla dotazníkové šetření žáků 8. ročníků ZŠ. Cílem této ankety bylo zjistit o jaké obory mají žáci největší zájem a zda by preferovali zůstat v regionu, pokud by jejich obor byl nabízen ve školách na Poličsku. Výsledkem je, že žáci mají velký zájem o technické obory, které se na Poličsku nevyučují. První nejbližší je ve Svitavách (max.35km). Pokud by byl učební obor zaveden na Poličsku 50 ze 139 žáků má zájem studovat ve svém regionu– podrobněji v kapitole Názory obyvatel.

Naplněnost školských zařízení na území MAS ve šk. roce 2012/2013

Typ školského zařízení	Počty zařízení	Počet žáků	Kapacita	Volná kapacita
Mateřské školy	21	792	906	13 %
Základní školy	14	1591	2985	47 %
Střední školy	3	1083	1591	32 %
Speciální základní školy	1 (2 pracoviště)	73	100	27 %
Základní umělecké školy	2	704	710	1 %

Ostatní školská zařízení

Školní jídelny

Na území obcí MAS je 27 školních jídelen (popř. výdejen). Z nich 23 je součástí školského zařízení. 2 školní jídelny jsou zřízeny samostatně (ŠJ Rumunská Polička, ŠJ Pomezí – 2 jídelny), 1 školní jídelna je součástí dětského domova.

Středisko volného času

Na území je jediné středisko volného času Mozaika, které se nachází v Poličce. Ve šk. roce 2012/2013 nabízela 56 zájmových útvarů. Jejich aktivit se účastnilo celkem 399 dětí, žáků, studentů.

Speciálně pedagogická centra

V rámci Speciální základní školy jsou na obou pracovištích (Polička, Bystré) zřízena speciálně pedagogická centra, která bezplatně poskytují speciálně pedagogickou, logopedickou a psychologickou péči jedincům s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením, s vadami řeči a autismem.

Domovy mládeže

Střední škola obchodní a služeb SČMSD, Polička, s.r.o. a Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Polička, Čs. armády 485 mají k ubytování svých studentů zřízeny 2 domovy mládeže.

Dětský domov

Dětský domov Polička je příspěvkovou organizací Pardubického kraje. Kapacita domova je 24 dětí. V roce 2012/2013 bylo v domově ubytováno 20 dětí. Již několik let je v Poličce plánována výstavba nového dětského domova s větší kapacitou.

INVESTICE DO ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ

Z hlediska potřeby investic zřizovatelů do škol jsou na území pouze 2 obce se ZŠ, které považují své šk. zařízení za vyřešené.

Většina zřizovatelů plánuje investice do budov škol, které by byly částečně hrazeny z evropských či národních finančních zdrojů např. :

- Bystré - kompletní rekonstrukce staré budovy ZŠ Bystré
- Jedlová - výstavba tělocvičny v ZŠ Jedlová
- Polička - zateplení budovy, výměna otvorových prvků a realizace podkrovní vestavby v ZŠ Masarykova v Poličce
- Sádek - rekonstrukce budovy a střechy ZŠ a MŠ Sádek
- Pomezí - zateplení budov a výměna střešní krytiny ZŠ Pomezí
- Telecí - výstavba venkovního sportovního hřiště v ZŠ a MŠ Telecí
- Široký Důl - přístavba tělocvičny a výstavba školní jídelny v ZŠ a MŠ Široký Důl
- Oldřiš - zateplení budovy a rekonstrukce podlahy v tělocvičně ZŠ Oldřiš.
- Rekonstrukce střechy ZŠ Rohozná – v současné době probíhá.

- Nutná investice do vybavení škol a modernizaci zázemí škol.
- Absence tělocvičen v některých školách (např.: Sádek, Oldřiš, Široký Důl,)
- Na území jsou 2 ZUŠ, jejichž kapacita je zcela naplněna. Může jí navštěvovat cca ½ všech žáků základních škol.
- Nevyužitá kapacita škol z důvodu nízkého počtu žáků.
- Na území MAS jsou 3 SŠ – gymnázium a střední školy v oblasti služeb a potravinářství.
- Absence SŠ v technických oborech, nutná vyjížďka žáků do jiných regionů.

Veřejné služby

MAS Poličsko z.s. zorganizovala na svém území pro obyvatele MAS několik dotazníkových šetření týkajících se občanské vybavenosti a služeb poskytovaných v jednotlivých obcích MAS. Ankety byly rozděleny podle druhu respondentů.

1. Obyvatelé MAS - Účelem, resp. cílem tohoto šetření bylo zjistit, v jakých oblastech jsou obyvatelé jednotlivých obcí MAS spokojeni či nespokojeni se službami, které ve své obci mají. **Výsledky analýzy jsou Přílohou č. 1**
2. Obce MAS - průzkum na území, který měl ukázat, jak jsou jednotlivé obce vybaveny, nebo jaké služby na svém území občanům a návštěvníkům nabízí.

Tabulka níže popisuje nabídku veřejných služeb v obci, jak základních a nutných k životu v obci (potravin, lékař, pošta, školy, apod.), tak i těch druhotných jako je zázemí pro sport, kulturní a společenské akce apod.

	Obchodní střediska	potraviny	ovoce, zelenina	drogerie	Průmyslové zboží	kadeřnictví	Restaurace, pohostinství	ubytování	Pošta	banka, pojišťovna	Praktický lékař	dětský lékař	stomatolog	gynekolog	MŠ	ZŠ 1. stupeň	ZŠ úplná	kostel	kulturní dům, sokolovna	knihovna	kino	společenský venkovní areál	co postrádají obyvatelé obce
Borová	X	X	X	X		X	X	X		X	X	X		X	X		X	X	X		X	lékárna, rodinné poradenství, bankomat, kino	
Březiny		X					X	X											X		X	dostupnost lékaře, dopravní spojení, pohostinství	
Bystré	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	dobrá tech. stav budov a areálu ZŠ, dobré zázemí MŠ, moderní tělocvična,
Hartmanice		X					X	X						X				X	X		X	dostupnost lékaře, dopravní spojení,	
Jedlová		X	X	X		X	X	X	X	X	X			X	X		X	X	X		X	tělocvična v ZŠ,	
Kamenec		X					X											X	X		X	mateřská škola, tělocvična ZŠ, dostupnost lékaře,	
Korouhev		X					X	X	X					X	X		X	X	X		X	dostupnost lékaře,	
Květná		X					X	X						X	X		X	X	X		X		
Nedvězí		X					X											X	X	X	X	dostupnost lékaře, dopravní spojení, restaurace	
Oldřiš		X					X	X	X					X	X		X	X	X		X	dostupnost lékaře, obchod, vlaková zastávka, pohostinství, dobrý technický stav budovy orlovny	
Polička	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	bezbariérovost veřej. Institucí, dostupnosť odbor. Lékařů, podpora NNO, bezpečnost v městském parku
Pomezí		X				X	X	X	X					X	X	X	X	X	X		X	bankomat, zrušená vlak. zastávka v obci,	
Pustá Kamenice		X					X	X	X					X	X		X	X	X		X	dobrá tech. stav budov v areálu ZŠ, restaurace pro účely CR,	
Pustá Rybná		X					X	X									X	X	X		X		
Rohozná		X					X		X					X	X		X	X	X				
Sádek		X					X	X						X	X		X	X	X		X	dobrá tech. stav ZŠ, tělocvična v ZŠ, dostupnost lékaře, obchod, pošta	
Stašov		X						X									X	X	X		X	restaurace, pohostinství, dostupnost lékaře, obchod - nedostačující	
Svojanov		X					X	X	X			X		X			X	X	X		X	dostupnost lékaře, dostupnost veřejných služeb,	
Široký Důl		X					X	X						X	X		X	X	X		X	tělocvična v ZŠ, dostupnost lékaře,	
Telecí		X					X	X	X		X	X		X	X		X	X	X			dobrá tech. stav ZŠ, stomatolog,	
Trpín		X				X	X		X		X			X			X	X	X		X	dostupnost lékaře, dopravní spoje, opravená fasáda kostela a hřbitovní zeď	

Zdroj: místní šetření na OÚ

Z výsledku je zcela patrné, že hlavním centrem MAS je město Polička, které nabízí celé spektrum vyjmenovaných služeb. Dále pak město Bystré, které tyto služby také nabízí, ale ne už v tak velkém měřítku, jako Polička, to je samozřejmě dáno rozdílem počtu obyvatel a návštěvníků města Bystré.

Pokud vyhodnotíme tabulku z hlediska zastoupení jednotlivých služeb v regionu, největší pokrytí má ta nejdůležitější služba pro obyvatele a to jsou základní potraviny, po ní mají také 100% pokrytí i knihovny, které ve valné většině malých obcí sídlí v budově obecního úřadu.

Obyvatelé regionu upozorňují na problém s obchody v malých obcích, a to jejich provozní dobu a úzký sortiment zboží. Dále pak v některých obcích je pouze jeden malý obchod, který nemůže v žádném případě pokrýt celé území obce (Oldřiš, Sádek)

Nejmenší pokrytí služby je bankovníctví a pojišťovny, které jsou pouze ve městech Polička a Bystré.

Z ankety obyvatel území MAS je patrné, že jsou pro obyvatele hůře dostupné zdravotnické služby. Pouze v 6 obcích (28,6%) slouží praktický lékař a v 8 obcích (38%) dětský lékař.

V oblasti školství je nejbolavějším problémem technický stav budov a areálů škol a vybavení učeben. Dalšími výtkami obyvatel vůči školství je kvalita výuky na ZŠ a provoz MŠ v prázdninovém období. V Sádce, Jedlové a Širokém Dole nejsou v základních školách tělocvičny, v Bystrém je velice špatný a nevyhovující stav tělocvičny.

V 19 obcích (90%) najdeme restaurace či pohostinství, ve Stašově, Březinách pohostinství zcela chybí. V obou obcích se nachází několik poskytovatelů ubytování, ve Stašově jsou to jezdecké kluby a statky, v Březinách chalupy, penziony. Pohostinství, nebo restaurace je jedna z důležitých služeb v obci, má-li se v ní rozvíjet cestovní ruch.

Ve všech obcích MAS se nachází městské nebo obecní knihovny. Vybavení a prostory těchto knihoven jsou velmi zastaralé a nevyhovující dnešním potřebám. Obec Borová v současné době realizuje kompletní rekonstrukci místnosti obecní knihovny a aktualizuje knižní fond. Ve města Bystrém proběhla renovace knihovny v roce 2010. Ostatní obce mají velmi zastaralé vybavení. Město Polička plánuje v nejbližším období provést rekonstrukce vnitřních prostor knihovny, tak aby tam vznikl nový funkční prostor pro jednotlivá oddělení, čítárnu a vzdělávací aktivity knihovny, vč. Potřebného technického zázemí.

Stav budov pro sportovní a společenské aktivity, je často nevyhovující. Jsou to ve valné většině obcí kulturní domy, sokolovny, nebo orlovny. Například v Oldřiši je budova orlovny ve velmi zchátralém stavu, přitom je to jedno z nejoblíbenějších míst pro pořádání akcí v obci. V Bystrém potřebuje historická budova sokolovny nutnou rekonstrukci.

Jednou z ukázek, jak obce spolupracují s neziskovými organizacemi a podnikateli na svém území, mohou být i výsledky soutěže Vesnice roku, kde je tato spolupráce hodnocena. Samotným zapojením do soutěže obce prokazují svoje aktivity na území.

Účast obcí MAS Poličsko z.s. v soutěži Vesnice roku Pardubického kraje za posledních 5 let

Ročník soutěže	Vítěz / kategorie	Další zúčastněné obce na území
2013	Bystré / zelená stuha = životní prostředí	Pustá Kamenice, Telecí
2012	Pustá Kamenice / bílá stuha – práce s mládeží	Telecí
2011	-	Kamenec u Poličky, Pustá Kamenice
2010	-	Oldřiš, Pomezí
2009	Telecí / oranžová stuha – spolupráce obce se zemědělským subjektem	Bystré, Oldřiš, Široký Důl

Sportovní zařízení v obcích

	bazén	koupaliště	fotbalové hřiště	hřiště na malou kopanou	hřiště na volejbal	tenisové kurty	zimní stadion	fitness	spinning	lyžařské běžecké tratě	ski areál	tartanová dráha	střelnice	sokolovna, tělocvična	bowling	dětské hřiště	Co postrádají obyvatelé obce	
Borová		X		X	X	X			X	X		X		X		X	fotbalové hřiště, dobrý tech. stav koupaliště, zázemí pro sport, rybník pro rybaření	
Březiny										X						X	zázemí pro sport	
Bystré	X	X	X		X	X				X	X		X	X		X	dobrý tech. stav koupaliště, sport. hala, cyklotrasy, zázemí skiareálu, modernizace sokolovny,	
Hartmanice			X		X	X				X						X	zázemí pro sport,	
Jedlová			X			X								X	X	X	zázemí pro sport	
Kamenec					X	X				X		X				X	zázemí pro sport, cyklostezka	
Korouhev			X		X								X	X		X	zázemí u fotbalového hřiště, dobrý technický stav víceúčel. hřiště, koupaliště	
Květná					X											X		
Nedvězí			X													X	zázemí pro sport	
Oldřiš				X						X				X		X	zázemí pro sport, dětské hřiště	
Polička	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	cyklostezka
Pomezí			X	X	X	X				X				X		X	vnitřní zázemí pro sport, koupaliště, cyklostezky	
Pustá Kamenice			X			X				X						X		
Pustá Rybná			X							X		X				X		
Rohozná			X											X		X		
Sádek			X							X						X	vnitřní zázemí pro sport,	
Šašov			X							X				X		X	víceúčelové hřiště se zázemím	
Svojanov										X						X	hřiště fotbalové i víceúčelové, dětské hřiště, koupaliště	
Široký Důl				X						X						X	vnitřní zázemí pro sport, cyklostezky, koupaliště	
Telecí			X			X				X	X			X		X	zázemí pro sport	
Trpín					X	X				X						X	vnitřní zázemí pro sport, fotbalové hřiště	

Zdroj: místní šetření na OÚ

Tabulka přehledu sportovního zázemí v jednotlivých obcích jasně ukazuje na to, že hlavním centrem, stejně jako u základní občan. Vybavenosti je město Polička, kde se nachází všechna sportovní zázemí pro halové a vnitřní sporty, ale i venkovní. Zimní stadion, bazén, koupaliště, provozuje město Polička prostřednictvím Technických služeb města Polička s.r.o., další haly a sportoviště jsou provozovány buď poličskými školami, nebo sportovními neziskovými organizacemi.

Zhruba ve 14 obcích jsou fotbalová hřiště nebo venkovní sportovní areály. V regionu se v každé (mimo Pustou Rybnou) obci nachází dětské hřiště. V 16 obcích jsou lyžařské běžecké tratě.

V 10 obcích obyvatelé postrádají zázemí pro sport, ať už venkovní sporty nebo vnitřní. V Borové, Trpíně, Svojanově postrádají fotbalové hřiště. Ve Stašově nemají víceúčelové hřiště. V 6 obcích jsou nespokojeni s technickým stavem koupaliště, nebo ho zcela postrádají.

- Špatný technický stav budov a areálů škol a zastaralé vybavení škol.
- Nízký počet nebo absence obchodů v obcích.
- V obcích s potenciálem rekreačního a turistického cestovního ruchu (Stašov, Březiny) není pohostinství či restaurace.
- Ve valné většině venkovských knihoven je nutná obnova knižního fondu.
- Zastaralé vybavení a zázemí knihoven.
- V obcích chybí vnitřní zázemí pro sportovní aktivity ((tělocvičny, sport. víceúčelová zařízení,)
- V některých obcích (např. Borová, Svojanov, Trpín) chybí fotbalové hřiště.
- Zastaralý a nevyhovující technický stav zázemí pro sport – potřeba rekonstrukce.
-

Historické a kulturní památky na území MAS

Na území MAS se nachází 2 památkové městské zóny (Polička, Bystré) a 1 venkovská památková zóna (Telecí) – viz kapitola Potenciál území.

Památkou nadregionálního významu na Poličsku je hrad Svojanov, který je příspěvkovou organizací města Poličky. Hrad prošel během posledního období 2009-2013 významnou rekonstrukcí. Ta přispěla k atraktivitě hradu a tím i zvýšení jeho návštěvnosti. Jeho velkou slabinou je příjezdová komunikace, která je v nevyhovujícím technickém stavu. Komunikace je v majetku městyse Svojanov, na jehož katastru se hrad nachází.

V Poličce je městská památková zóna. Mezi národní kulturní památky v Poličce patří novogotický kostel sv. Jakuba, kde se ve věži narodil hudební skladatel B. Martinů, barokní radnice, barokní morový sloup a sochy na kašnách.

Dalšími památkami jsou gotický kostel sv. Michala či náměstí s měšťanskými domy. Toto královské věnné město má dochované hradby, které sloužily jako opevnění v době husitských válek.

Ve strategickém plánu rozvoje města Poličky schváleném pro období 2014-2020 mají v záměrech uvedené nutné revitalizace historických památek – morový sloup, hradby aj. Dále pak zatraktivnění jednotlivých památek, tedy využití jejich potenciálu, oživení této památky.

V obcích je zachovalá lidová architektura, která je ve valné většině případů v soukromém vlastnictví nebo ve vlastnictví obcí. V každé obci se nachází sakrální památky – drobné památky nebo kostely. Ve všech zapojených obcích do ankety spokojenosti obyvatel v regionu, dotazovaní vyjádřili potřebu rekonstrukcí těchto památek, které jsou často v nevyhovujícím technickém stavu.

Seznam kulturně historických památek v obcích MAS Poličsko je v Příloze Cestovní ruch tab. č. 1.

- Kulturní a historické památky v obcích jsou často ve špatném technickém stavu. Vyžadují rekonstrukce, vyplývá to i z výsledků dotazníkového šetření spokojenosti obyvatel.
- U památek chybí prvky, které zatraktivní památku, tak aby byl využit potenciál památky.

Bytová výstavba

V souvislosti s občanskou vybaveností je nutné uvést i informace o výstavbě bytů v bytových či rodinných domech. Čím více veřejně prospěšných služeb je v obci nabízeno a poskytováno, tím více se obce stávají atraktivnější pro obyvatele a potenciální zájemce o bydlení.

Obec název	Dokončené byty celkem 2001-13 (vč. nástaveb a příst., domů pro seniory aj.)	Dokončené byty v rodinných domech 2001-13	Dokončené byty v bytových domech 2001-13	Počet bytů v majetku obce	Počet volných stavebních parcel pro rodinnou a bytovou výstavbu	Počet připravovaných stavebních parcel pro rodinnou a bytovou výstavbu
Borová	60	22	18	51	6	0
Březiny	12	10	0	3	0	0
Bystré	57	25	18	53	1	30
Hartmanice	4	2	0	2	0	5
Jedlová	30	20	0	8	10	10
Kamenec u Poličky	21	17	0	0	30	4
Korouhev	31	22	0	12	2	3
Květná	10	8	0	31		
Nedvězí	2	0	0	1	0	0
Oldřiš	23	15	0	4	0	6
Polička	241	110	79	254	1	88
Pomezí	69	39	0	2	0	10
Pustá Kamenice	8	7	0	1	0	0
Pustá Rybná	9	9	0	0	10	0
Rohozná	5	5	0	1	2	15
Sádek	26	21	0	0	0	10
Stašov	7	7	0	3	20	0
Svojanov	8	4	0	4	0	0
Široký Důl	15	11	0	0	1	0
Telecí	18	10	0	12	0	0
Trpín	6	1	0	4	4	4

Zdroj: ČSÚ

Z tabulky počtu dokončených bytů je patrné, že největší celkový počet dokončených bytů v období let 2001 – 2013 byl ve městě Polička (241 bytů), poté ho následuje obec Pomezí (69 bytů), Borová (60 bytů) město Bystré (57 bytů). V Poličce na to měla především vliv výstavba rodinných i bytových domů v lokalitách Paseky a Mánesova, Wolkerova. V obci Pomezí probíhala výstavba rodinných domů v lokalitě u obecního úřadu. V Borové probíhala výstavba rodinných domů i bytových domů na stejné úrovni, zde nebyla budována žádná lokalita určená pro větší výstavbu domů. V Bystrém probíhala výstavba rodinných domů v lokalitách Nad Kašpárkem, Hradčany a Smetanova.

Počty dokončených bytů mají také souvislost i s migrací obyvatel v jednotlivých obcích, kde největší přírůstek obyvatel v období let 2005 – 2013 měly např. obce Pomezí, Borová, Sádek, viz. kapitola Demografie obyvatelstva.

V počtu připravovaných parcel pro bytovou a rodinnou výstavbu je patrné, že jsou obce připraveny na zkvalitnění bydlení pro své obyvatele nebo případný nárůst obyvatel. V Poličce je budována celá lokalita Jiráskova.

PRACOVNÍ VERZE

Technická infrastruktura v obcích

	veřejný vodovod počet připojených domácností ANO / v %	veřejná kanalizace s ČOV připojených domácností ANO / v %	dešťová kanalizace připojených domácností ANO / v %	plynovod připojených domácností ANO / v %	obecní rozhlas	sběrný dvůr, počet	kompostárna	internet provozovaný obcí	místní komunikace, v km	veřejná zeleň, v ha	názory obyvatel - co se jim nelíbí, nebo co postrádají
Borová	75	0	0	60	ANO	ANO	ANO	ANO	15	5	chybí kanalizace, špatný stav místních komunikací, chodníky
Březiny	95	0	0	0	ANO- nefunkční	0	0	ANO	10	1	nefunkční rozhlas, hluk a nepořádek způsobený chatami
Bystré	95	90	ANO	90	ANO	ANO	0	ANO	22	14	plochy pro kontejnery, upravenou zeleň podél komunikací, parkoviště
Hartmanice	99	VE VÝSTAVBĚ	ANO	ANO	ANO	0	0	ANO	3	0,45	plochy pro kontejnery
Jedlová	82	0	0	50	ANO	ANO	0	ANO	15	5	plochy pro kontejnery, úpravu prostranství kolem ZOS Jedlová
Kamenec	100	0	0	99	ANO	0	0	ANO	15	8	kanalizace, dobrý stav komunikací
Korouhev	75	0	500m	55	ANO	0	0	ANO	7	1	údržba zeleně podél komunikací, plochy pro kontejnery, dobrý tech. stav VO
Květná	100	50	0	0	ANO	ANO	ANO	ANO	5	4,5	
Nedvězí	98	0	0	52	ANO	0	0	ANO	0,8	3,8	kanalizace
Oldřiš	35	0	0	25	ANO	0	0	ANO	8	2	chodníky a přechody pro chodce,
Polička	98	90	ANO	70	ANO	ANO	0	ANO	23	24	chybí rozhlas a plynofikace v místních částech Lezník, Modřec, Střítež, nedostatek parkovacích míst, hustý provoz vozidel
Pomezí	100	90	0	80	ANO	0	ANO	ANO	20	5	údržba zeleně podél komunikací, přechody pro chodce,
Pustá Kamenice	95	VE VÝSTAVBĚ	0	75	ANO	0	0	ANO	3	4	plochy pro kontejnery
Pustá Rybná	15	0	0	0	0	0	0	0	30	5	
Rohozná	99	0	0	75	ANO	0	0	ANO	6	15	chybí kanalizace, špatný stav místních komunikací, chodníky,
Sádek	70	0	0	70	ANO	0	0	ANO	8	2	odpočínkové zóny, údržba zeleně podél komunikací, kanalizace
Stašov	100	0	0	0	ANO	0	0	ANO	8	10	
Svojanov	85	0	0	50	ANO	0	0	ANO	18	2	plochy pro kontejnery, dobrá zimní údržba, péče o zeleň
Široký Důl	98	98	10	40	ANO	ANO	0	ANO	5	2	chybí odpočínkové zóny, nelíbí se jim zeleň kolem komunikací
Telecí	80	0	0	30	ANO	0	0	ANO	10	8	plochy pro kontejnery
Trpín	90	0	ANO	90	ANO	0	0	ANO	7	0,2	plochy pro kontejnery, dobrý tech. stav vodovodu, dobrá zimní údržba
SHRNUTÍ	21 obcí, prům.85% domácností	7 obcí z toho 2 ve výstavbě	6 obcí	17 obcí	20 obcí	6 obcí	6 obce	20 obcí	238,8	121,95	

Zdroj: místní šetření

Stav technické infrastruktury v současné době nedostačuje, především výstavba kanalizačních systémů a ČOV s podporou evropských a národních prostředků je pro menší obce stále málo dostupná. Odkanalizování má na území MAS výrazně nižší podíl ve srovnání se zásobováním vodou. Poličsko patří v Pardubickém kraji k územím s nejmenším počtem **kanalizací** zakončených ČOV. Pouze 5 obcí (Bystré, Květná, Polička, Pomezí a Široký Důl) v dalších 2 obcích (Pustá Kamenice, Hartmanice) je kanalizační síť ve výstavbě.

V posledních letech však došlo k výraznému posunu v oblasti čištění vod a k vyššímu podílu napojených domů na kanalizaci. Přesto na území přetrvává nedostatečná úroveň kanalizace a čištění odpadních vod a vyskytuje se také individuální čištění odpadních vod nebo je odkanalizována jen část obce. **ČOV** má vybudováno 10 obcí, z toho Polička má mechanicko-biologickou ČOV a obec Květná má kořenovou ČOV. Provoz ČOV zajišťují v obcích MAS Technické služby Města Bystré s.r.o., obce, fyzické osoby a v Poličce VHOS, a.s. z Moravské Třebové.

Obce na území MAS jsou vybaveny **vodovody** vysokým procentem (téměř 100 %). Zásobování pitnou vodou je dostatečné, kvalita vody je velmi dobrá. Existují však rozdíly v technickém stavu vodovodní sítě, z nichž některé vyžadují nutnou opravu a rekonstrukci např. v obci Trpín, Jedlová. Vodovod na území obcí MAS provozují VHOS, a.s. z Moravské Třebové, obce, Technické služby Města Bystré s.r.o.

Na území MAS je **plynofikováno** 17 obcí, tedy 81% je plynofikováno. Pokrytí plynem je v obcích rozdílné v rozmezí 20 - 90%. Zásobování plynem zajišťuje Východočeská plynárenská a.s., která patří do skupiny RWE v ČR. Od roku 2007 distribuuje zemní plyn společnost VČP Net, s.r.o., která je dceřinou společností Východočeská plynárenská a.s. Plyn na území MAS provozují také JMP a.s. Pouze 4 obce nejsou plynofikovány (Březiny, Květná, P. Rybná a Stašov).

Vytápění (zásobování teplem) probíhá lokálně, domovními kotelny ústředního vytápění nebo zdroji tepla středních výkonů (sídlíštních, městských, průmyslových) jsou zásobovány ze soustavy centralizovaného zásobování teplem (CZT). **Centrální vytápění** je pouze v obci Květná (panelový dům s 24 byty), v Bystrém a v Poličce, kde několik soustav CZT vytápí 30% budov. Lokální zdroje tepla na pevná paliva negativně ovlivňují životní prostředí.

Na území převažuje vysoké pokrytí rozhlasem (cca 100%), vedení je drátové i bezdrátové (převážně v nových lokalitách). V některých obcích MAS je nutná renovace rozhlasu, který je nefunkční a v případě potřeby (při živelných pohromách) jej nelze v obci nebo její části použít, např. v Březinách (plánována renovace v r. 2015)

Pokrytí **veřejným osvětlením** v obcích je také vysoké (téměř 100%).

Zásobování elektrickou energií provádí ČEZ Distribuce a.s. nadzemními rozvody NN a v nových lokalitách podzemním kabelovým vedením. Polička je zásobována nadzemním vedením VN 35 kV z rozvodu Česká Třebová a Hlinsko. V severní části Poličky je rozvodna 35/6 kV a trafostanice 35/0,4 kV. Rozvody 6 kV jsou zemní kabelová vedení. Město Bystré je zásobováno nadzemními rozvody NN a v nových lokalitách podzemním kabelovým vedením. Území města Poličky zásobuje el. Energií cca 34 sloupových trafostanic, které jsou v dobrém stavu a nevyhovují současným požadavkům na zajištění odběru.

Celková spotřeba energie stoupá a v rámci snižování energetické náročnosti dochází k realizaci úspor energie a využití odpadního tepla (např. prostřednictvím zateplování budov, plynofikací objektů, aj.). Projekty čistší produkce, úspory energií a **využití obnovitelných zdrojů energie** nejsou dostatečně aplikovány.

Na území MAS je využívána zejména solární energie pro vytápění a ohřev vody (fotbalové šatny v Jedlové, solární systém na obecním dvojdomek v obci Květná, fotovoltaická elektrárna v Poličce), biomasa (spalování biomasy v MŠ v obci Květná), bioplynová stanice v Telecí provozována ZD Mezilesí Telecí, a větrná energie (větrná elektrárna v obci Nedvězí), jejichž význam je pouze doplňující. Rostoucí význam má využívání tepelných čerpadel, která se uplatňují u novostaveb rodinných domků, kde jsou hlavním zdrojem energie pro vytápění a ohřev vody nebo u stávajících topných systémů navržených původně pro kotle na tuhá paliva.

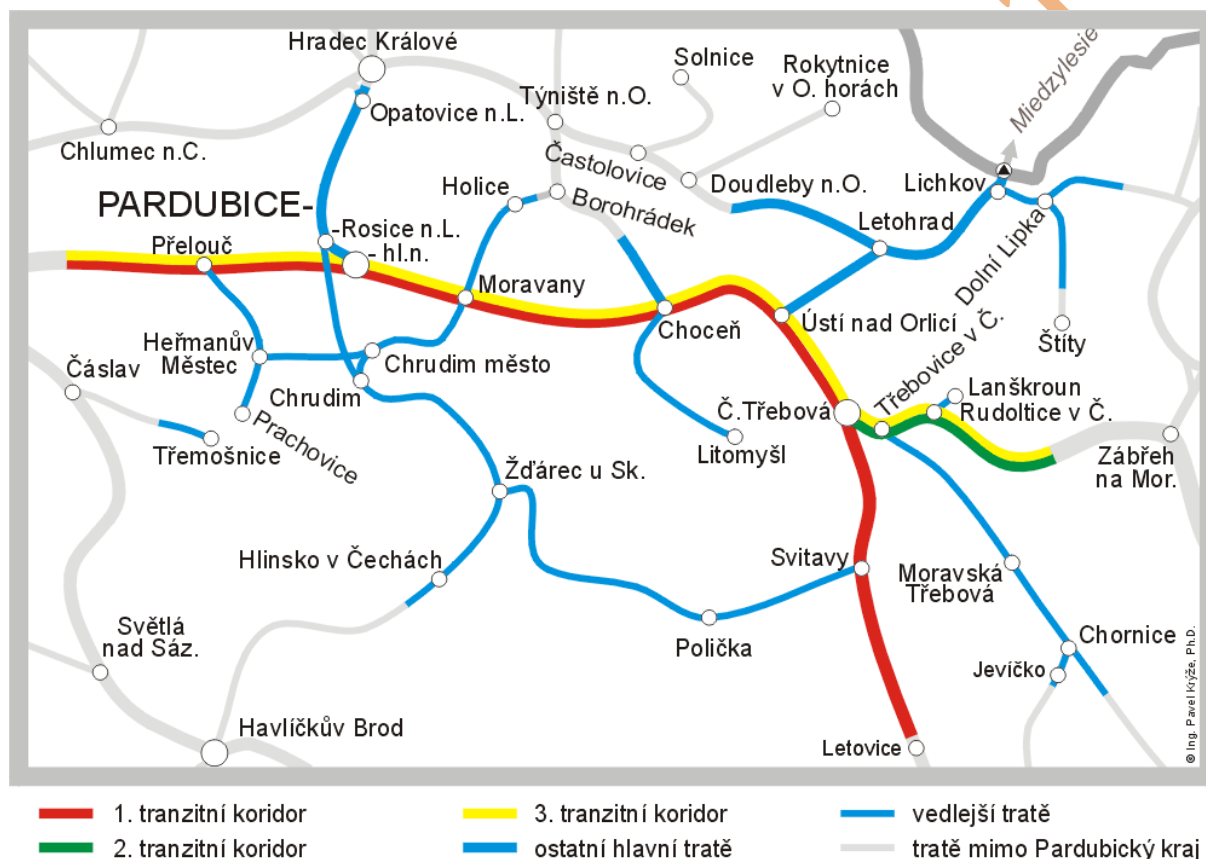
- 81% obcí je plynofikováno
- Zastaralé vodovodní sítě v některých obcích
- Absence kanalizace ve 14 obcích MAS
- Kompostárny pouze ve 3 obcích MAS,
- Špatný technický stav místních komunikací a chodníků – vliv na bezpečnost obyvatel.
- Špatný technický stav veřejného osvětlení v některých obcích a nedostatečné pokrytí území obcí veřejným osvětlením – vliv na bezpečnost. ,
- Zastaralý stav transformačních stanic a NN sítí, který nevyhovuje současným požadavkům na zajištění odběru.
- Zastaralé technologie veřejného rozhlasu.

2.5. DOPRAVA

Železniční doprava

Poličsko leží stranou hlavních železničních koridorů a páteřních/hlavních tratí v Pardubickém kraji (viz obrázek 1). Přímé napojení na tranzitní železniční koridor proto neexistuje, nejbližší je napojení na koridor ve Svitavách. V provozu je na území neelektrifikovaná jednokolejná **železniční trať č. 261** ve směru **Svitavy – Žďárec u Skutče**, která prochází 7 obcemi MAS (Květná, Pomezí, Polička, Sádek, Oldřiš, Borová a Pustá Kamenice) a navazuje na trať Pardubice-Chrudim-Hlinsko-Havlíčkův Brod.

Obrázek 1 – Železniční síť v na území MAS

Zdroj: České dráhy, a.s.

Silniční doprava

Územím MAS prochází páteřní komunikace - **silnice I/34** ve směru Svitavy – Polička – Hlinsko, která se u Svitav napojuje na silnici I/35. Stav silnice I/34 na území MAS hodnotí její vlastník ŘSD jako dobrý, v některých úsecích jako velmi dobrý (např. v úsecích Borová – Široký Důl – začátek zástavby Polička, Květná – Svitavy).

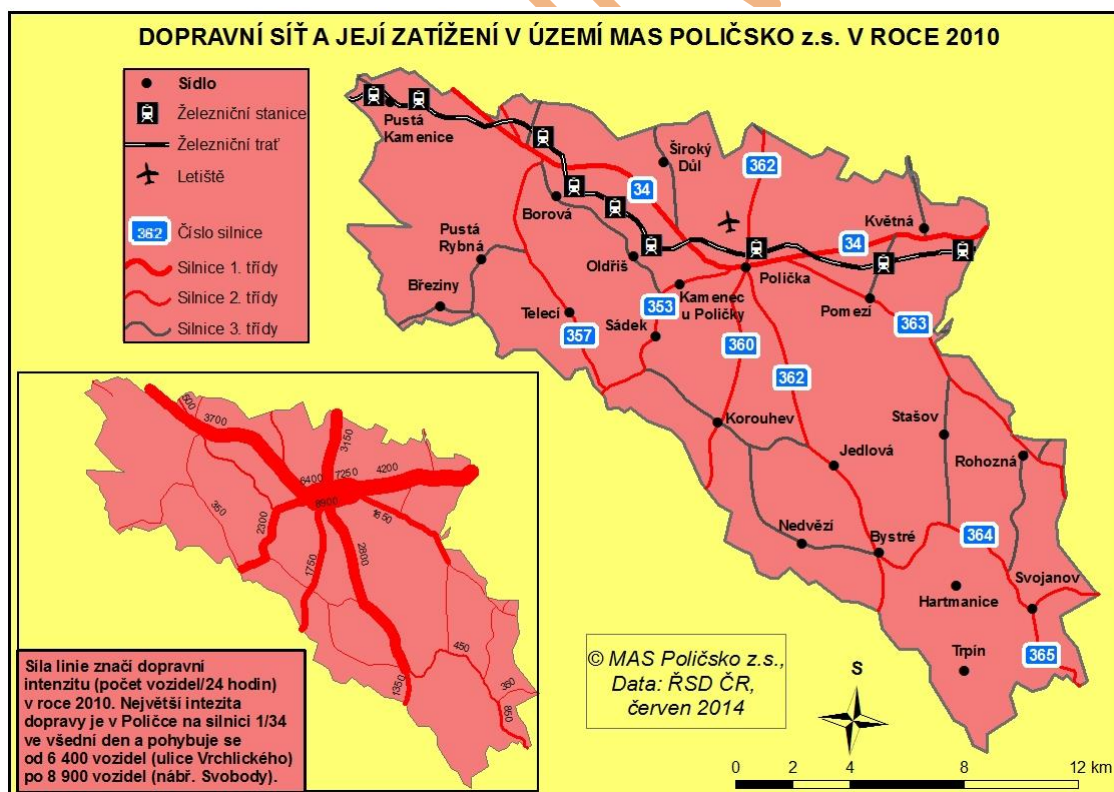
Borová – průtah byl opatřen 2-vrstvým mikrokobercem, zbývající úseky I/34 mezi koncem zástavby Poličky a začátkem zástavby Svitav byl také zrekonstruován. V letošním roce probíhá rekonstrukce komunikace č. 360 vedoucí z Poličky přes Lezník do Litomyšle.

Dalšími významnými silničními tahy na území MAS jsou **silnice II. a III. třídy**. Síť silnic II. a III. třídy v majetku Pardubického kraje zabezpečuje napojení MAS na nadřazenou dopravní infrastrukturu kraje a zabezpečuje dopravní obslužnost obcí.

Silnice II. třídy v mikroregionu

Silnice II. třídy	Směr
II/357	Borová – Telecí
II/353	Sádek – Kamenec u Poličky – Polička
II/360	Korouhev – Polička (Letohrad – Ústí nad Orlicí – Litomyšl – Polička – Nové Město na Moravě – Třebíč – Jaroměřice nad Rokytnou)
II/362	Polička – Jedlová – Bystré
II/363	Polička – Pomezí – Rohozná
II/364	Bystré – Svojanov
II/365	Svojanov – Dolní Lhota – Letovice

Zdroj: Regionální atlas Pardubický kraj a vlastní šetření

Modernizace komunikací nižších tříd je nezbytnou podmínkou pro mobilitu obyvatel MAS, cca 50% je v nevyhovujícím stavu.

Místní komunikace v některých obcích (Borová, Oldřiš, Bystré, Trpín, Svojanov aj.) vyžadují odstranění nejzávažnějších závad (např. nesplňují požadavky na bezpečnou dopravní obsluhu území, zkvalitnění povrchů, a dále vypořádání následných investic vyvolaných úpravou příkopů, stromořadí a okolí těchto silnic - např. zpevnění krajnic.

Veřejná doprava a dopravní obslužnost

Důležitou úlohu na území MAS má také veřejná hromadná přeprava osob (autobusová i železniční osobní doprava) včetně MHD v Poličce. Jízdní řády hromadné dopravy jsou řízeny Integrovaným dopravním systémem Pardubického kraje.

Autobusovou dopravu na území převážně zabezpečuje soukromý dopravce Zlatovánek s.r.o. Dalšími dopravci jsou ZDAR a.s. a ČSAD Ústí nad Orlicí, ARRIVA Východní Čechy a.s., Hnat Radiměř, AZ BUS s.r.o., kteří zabezpečují dopravní spojení s přesahem mimo Poličsko (spojení s Litomyšlí, Svitavami, případně i do kraje Vysočina). V obcích Květná, Polička a Borová má zastávky cyklobus provozovaný na území Českomoravského pomezí, s obsluhou území MAS v období července – září, a to v pátek a o víkendech.

Veřejná doprava snižuje negativní dopady individuální dopravy na životní prostředí. Počet osob přepravených veřejnou autobusovou a železniční dopravou však klesá. Z důvodu nerentabilnosti byla zrušena nebo výrazně omezena řada spojů.

Nemotorová doprava a doprava v klidu

Na území MAS jsou cyklotrasy určené k rekreaci či dopravě do zaměstnání, viz také kapitola – Cestovní ruch. V Poličce je vybudována cyklostezka po zrušené vlečce vedené z centra Poličky do Bořin, kde se nachází provozovna významných zaměstnavatelů obyvatel regionu. Záměrem města Poličky je vybudování další takovéto dopravní cyklostezky, která povede k podniku ZŘUD Masokombinát Polička a.s. Jeho provozovna je vzdálena cca 3km od centra města. Cyklostezka by vedla podél páteřní komunikace I/34 směrem k obci Borová.

Současná kapacita a rozmístění parkovacích míst ve většině obcí dostačuje a vyhovuje potřebám území.

Nedostatečná parkovací kapacita se projevuje především ve větších sídlech (Bystré, Polička) a zejména během konání větších akcí, nebo pravidelných čtvrtěčních trzích v Poličce. Kvalita většiny parkovacích míst je dobrá. Jako záchytná parkoviště slouží parkoviště u supermarketů v Poličce.

Z ostatních druhů dopravy lze na území MAS zmínit letectví. Veřejné vnitrostátní letiště Polička provozuje Aeroklub Polička. Letiště vzdálené 2 km severně od Poličky má převážně sportovní charakter a umožňuje i provoz všeobecného letectví.

Spádovost obcí

MAS Poličsko z.s. působí na území 21 obcí. 20 obcí spadá do ORP Polička a 1 obec do ORP Svitavy. Z toho i přirozeně vychází, že město Polička je hlavní uzlem a centrem celého regionu. Jednotlivé obce MAS ale nejsou závislé jen přímo na Poličce. Příhraniční obce regionu mají naopak větší možnosti ve městech či obcích sousedních MAS, např.: Obyvatelé Pusté Kamenice jsou zaměstnáni v Hlinsku, Skutči, žáci ZŠ dojíždí do obce Krouna.

Určení spádovosti území má několik aspektů:

- Umístění úřadu státní správy - menší územní celky spadají pod větší obce s rozšířenou působností
- Dostupnost základních služeb občanské vybavenosti
- Dojíždění do škol
- Dojíždění do zaměstnání

Název obce	Název spádové obce/města
Borová	Polička, Proseč
Březiny	Polička, Svratka, Telecí
Bystré	Polička, Svitavy,
Hartmanice	Bystré, Polička
Jedlová	Bystré, Polička
Kamenec u Poličky	Polička
Korouhev	Polička, Jimramov
Květná	Polička, Svitavy
Nedvězí	Bystré, Polička
Oldřiš	Polička, Borová
Pomezí	Polička, Svitavy
Pustá Kamenice	Polička, Skuteč, Krouna, Hlinsko
Pustá Rybná	Polička, Telecí, Svratka
Rohozná	Svitavy, Polička, Pomezí
Sádek	Polička
Stašov	Polička, Svitavy, Pomezí
Svojanov	Bystré, Polička, Svitavy
Široký Důl	Polička
Telecí	Polička, Borová, Svratka
Trpín	Bystré, Olešnice

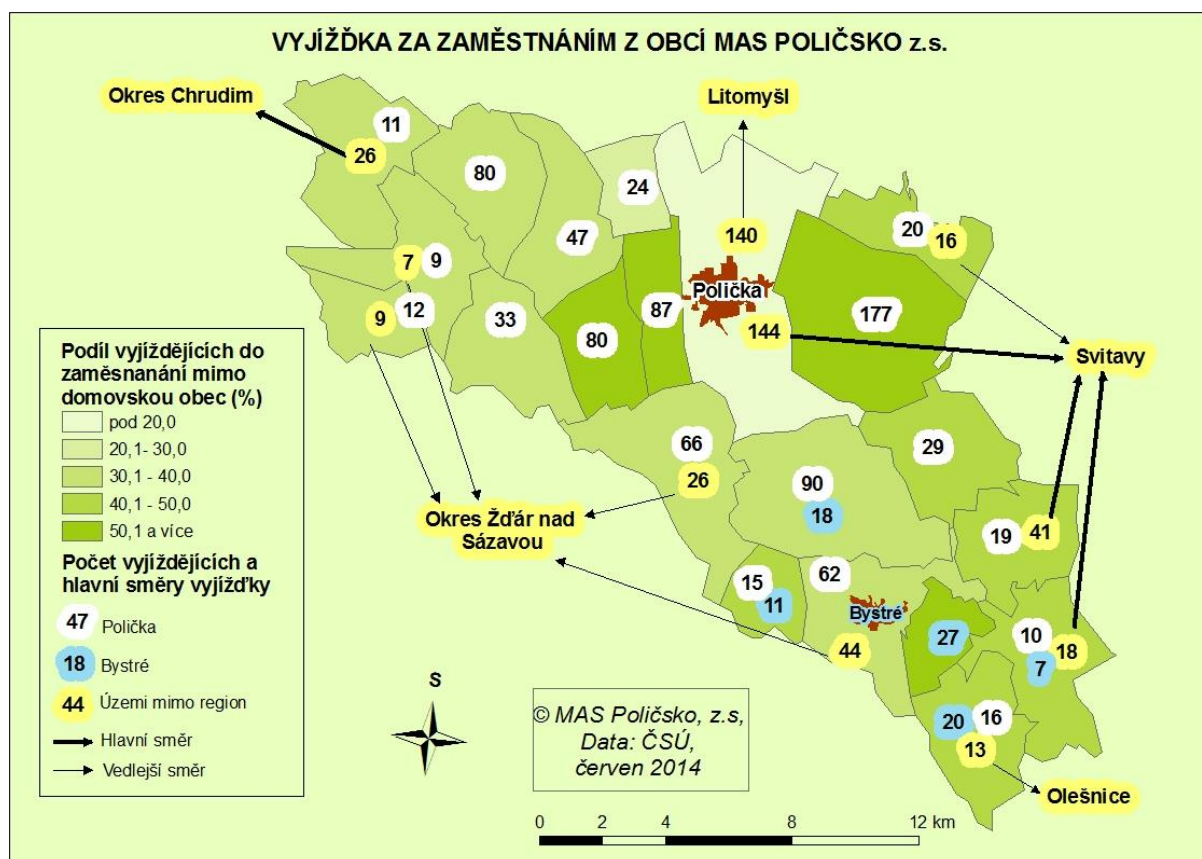
Zdroj: Místní šetření

Analýza vyjížděky do škol a zaměstnání obyvatel MAS Poličsko

Analýza vyjížděky do zaměstnání a škol je významným ukazatelem, který zobrazuje potřebnost spojů hromadné dopravy v obcích regionu.

Název obce	Počet obyvatel	vyjíždějící do školy mimo obec	vyjíždějící do zaměstnání mimo obec	počet zaměstnaných obyvatel	podíl vyjíždějících zaměstnaných k celkovému počtu zaměstnaných v %
Trpín	421	62	79	165	47,88
Telecí	384	13	51	155	32,90
Široký Důl	373	39	46	161	28,57
Svojanov	375	42	68	153	44,44
Stašov	226	21	45	104	43,27
Sádek	489	49	123	216	56,94
Rohozná	657	50	100	249	40,16
Pustá Rybná	163	17	25	63	39,68
Pustá Kamenice	318	20	49	128	38,28
Pomezí	1164	95	264	519	50,87
Polička	8948	415	818	3 916	20,89
Oldřiš	622	51	75	238	31,51
Nedvězí	208	22	36	80	45,00
Květná	381	45	59	138	42,75
Korouhev	759	57	116	312	37,18
Kamenec u Poličky	554	79	131	238	55,04
Jedlová	992	66	157	410	38,29
Hartmanice	286	39	65	114	57,02
Bystré	1581	98	165	639	25,82
Březiny	150	9	22	62	35,48
Borová	968	93	139	425	32,71
CELKEM	20019	1 382	2 633	8 485	31,03

Zdroj: SLBD 2011

Hlavním výstupem tabulky je údaj o podílu zaměstnaných obyvatel jednotlivých obcí, kteří vyjíždějí za zaměstnáním do jiné obce a to buď v regionu nebo mimo něj.

Z tabulky je patrné, že celkový podíl obyvatel, který vyjíždí do zaměstnání je cca 31%. Nejnižší podíl je ve městě Polička (20,89%) a Bystrém (25,82%) a v obci Široký Důl (28,57%). Polička a Bystré je centrem celého regionu s velkým počtem zaměstnavatelů. V obci Široký Důl má provozovnu jeden z velkých zaměstnavatelů v regionu.

Naopak nejvyšší podíl vyjíždějících obyvatel za zaměstnáním je v obci Hartmanice (57,02%), Sádek (56,94%) a Kamenec u Poličky (55,04%). V těchto obcích se nenachází žádných větší zaměstnavatel, to je hlavní příčinou vysokého procenta vyjíždějících.

Analýza dopravní obslužnosti území

Pro analýzu dopravní obslužnosti byly jako výchozí použity autobusové jízdní řády platné od 15.6. 2014 a vlakový řád se stejnou platností jako autobusový.

Základní zkoumanou jednotkou jsou ve vybraných regionech obce, respektive jejich jádrové části, v nichž bydlí největší část obyvatel. Analýza dopravní obslužnosti byla provedena ve vztahu k blízkým a městským střediskům (např. Polička, Svitavy, Hlinsko, Skuteč atd.), do

kterých mají obce územní spádovost. Analýza tedy není orientována pouze na jednu centrální obec, v tomto případě na Poličku.

Byly zde započítány i spoje, které vedou i mimo území MAS. Některé příhraniční obce regionu např. mají spádovost do sousedních MAS, např.: Pustá Kamenice do MAS Hlinecko nebo MAS Skutečsko, Košumbersko a Chrastcko – děti navštěvují ZŠ Krouna (MAS Hlinecko) a obyvatelé v produktivním věku mají do zaměstnání téměř stejnou vzdálenost jak do města Poličky, tak do Skutče nebo Hlinska.

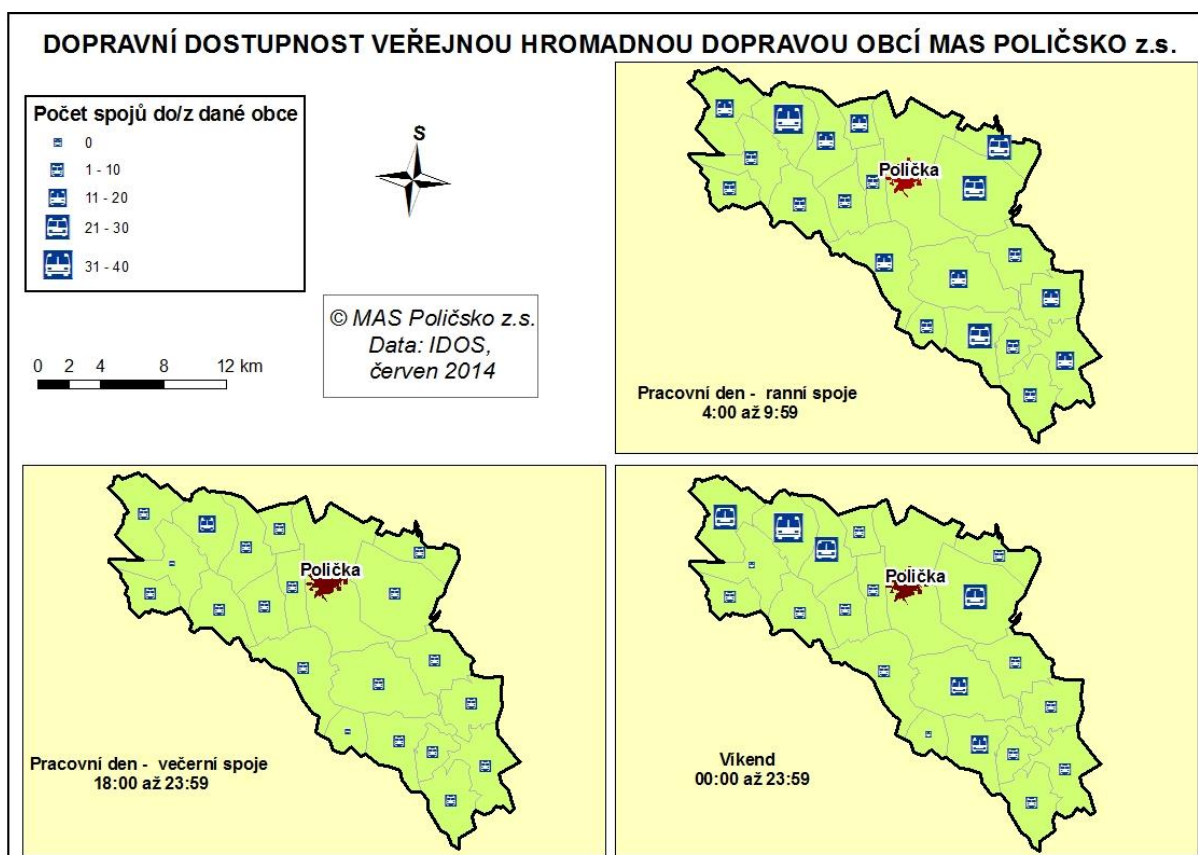
Dopravní obslužnost je ve vybraných venkovských regionech zkoumána v několika odlišných časových pásmech stanovených tak, aby byla zachycena situace v různých z hlediska dopravních potřeb definovaných obdobích dne a týdne. Kromě standardního výzkumu ranní dopravní špičky je velká pozornost věnována zejména některým z hlediska nabídky hromadné dopravy problematickým obdobím dne či týdne, jako jsou např. večerní hodiny či víkendové dny.

Výzkum dopravní obslužnosti hromadnou dopravou se tak zaměřuje na následující přesně definovaná časová období):

- ranní dopravní spoje běžného pracovního dne: v tomto případě jsou evidovány všechny spoje z příslušné obce, které přijíždějí do centrálně položené zastávky v obci v časovém rozmezí 4.00 až 9.59 včetně;
- večerní hodiny v běžné pracovní dny: v tomto případě jsou evidovány všechny spoje, které přijíždějí do obcí do centrálně položené zastávky příslušné obce v časovém rozmezí 18.00 až 23.59 včetně;
- za referenční den je v obou případech považována běžná středa, což by mělo zaručit eliminaci pondělních a pátečních posilových spojů;
- soboty: v tomto případě jsou evidovány všechny spoje z příslušné obce, které přijíždějí do centrálně položené zastávky v obci v sobotu po celý den;

OBEC	počet obyvatel k 31.12.2013	železniční doprava	pracovní dny				sobota	
			ranní spoje 4,00-9,59 hod		večerní spoje 18,00-23,59 hod			
			BUS	VLAK	BUS	VLAK	BUS	VLAK
Březiny	152	ne	5	0	1	0	1	0
Borová	972	ano	23	10	3	9	11	25
Bystré	1595	ne	27	0	7	0	14	0
Hartmanice	284	ne	8	0	3	0	5	0
Jedlová	1030	ne	16	0	5	0	12	0
Kamenec u Poličky	555	ne	8	0	3	0	4	0
Korouhev	816	ne	19	0	6	0	2	0
Květná	411	ano	15	9	1	5	2	2
Nedvězí	199	ne	5	0	0	0	0	0
Oldřiš	649	ano	5	9	0	7	4	24
Pomezí	1226	ano	19	8	4	5	6	21
Pustá Kamenice	316	ano	8	10	3	2	4	25
Pustá Rybná	169	ne	4	1	0	0	0	0
Rohozná	637	ne	16	0	3	0	6	0
Sádek	531	ano	4	0	2	0	4	0
Stašov	248	ne	7	0	3	0	4	0
Svojanov	379	ne	15	0	6	0	10	0
Široký Důl	398	ne	13	0	6	0	2	0
Telecí	415	ne	5	0	1	0	4	0
Trpín	426	ne	8	0	3	0	7	0
Polička	8870	ano	96	10	21	6	41	25

Zdroj: vlastní šetření

Mapové znázornění graficky ukazuje množství spojů hromadnou dopravou jednotlivých časových úsecích a dnech v týdnu.

Na území MAS se nachází obec Oldřiš, která má jedinou autobusovou zastávku tzv. Babka II. mimo centrum a celý intravilán obce vzdálenou cca 1,2 km od nejbližšího bodu zastavěného území obce. Autobusová spojení zde tudíž nemohou přímo sloužit pro každodenní pravidelnou přepravu obyvatel do škol a zaměstnání.

Železniční doprava je zde zajištěna díky páteřní trase Svitavy – Žďárec u Skutče, která prochází obcemi Květná, Pomezí, Polička, Oldřiš, Borová, Pustá Kamenice.

Přes obec Pomezí vede vlaková trať. Byly zde zřízeny 2 zastávky. Jedna ze zastávek, která byla umístěna poblíž obce je zrušena a druhá zastávka se nachází ve vzdálenosti 1,2km od okraje obce. Z toho je tedy patrné, že obyvatelé obce nebudou zastávku tak hojně využívat z důvodů její vzdálenosti.

Ranní spoje v regionu

Nejhůře dopravně obsluhované obce se nacházejí především v odlehlých lokalitách od spádových obcí či měst – obce Březiny, Pustá Rybná, Stašov, Telecí. Ani jedna z těchto obcí se nenachází na hlavní dopravní trase z města.

Horší dopravní dostupnost mají i malé obce přímo sousedící a navazující na území města Poličky – Kamenec u Poličky, Sádek, je to především z důvodu toho, že leží mimo hlavní dopravní trasy.

Velmi podobně jsou na tom obce Hartmanice a Nedvězí, které jsou vzdáleny od nejbližšího spádového města Bystré cca 3 km, ale leží mimo hlavní dopravní trasu.

Město Polička provozuje městskou hromadnou dopravu, kterou převáží osoby ze vzdálenějších částí města do centra a tuto dopravu provozuje i pro obyvatele svých městských částí Lezník, Střítež a Modřec a zároveň do obcí Sádek a Kamenec u Poličky.

Obce s nízkou dopravní obslužností jsou převážně populačně malé. Pro tyto obce je zároveň typická poloha mimo silnice vyšších kategorií a železniční trasu.

Obce s dobrou dopravní obslužností jsou převážně větší a jsou lépe situovány na hlavní dopravní trase – např. městys Svojanov, Květná.

Večery běžných pracovních dnů

Po 18. hodině v běžný pracovní den nejsou hromadnou dopravou dostupné 2 obce v regionu – Nedvězí a Pustá Rybná. Je to z důvodu polohy, leží mimo hlavní dopravní trasu a v případě Pusté Rybné i kvůli vzdálenosti od spádového města.

Sobotní dopravní spoje

V sobotu nejsou na Poličsku veřejnou dopravou obsluhovány 2 obce (Pustá Rybná a Nedvězí) a další 3 obce (Korouhev, Březiny, Široký Důl) jsou obsluhovány v počtu 1-2 spojů za celý den.

Celkový počet spojů je o sobotách v obcích obsluhovaných pouze autobusovou dopravou nízký. Na tomto místě je proto potřebné zdůraznit zásadní roli víkendové železniční dopravy z hlediska kvalitního zabezpečení dopravní obslužnosti – z obcí zpřístupněných železnicí lze do Poličky v sobotu cestovat až 25 spoji.

DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ OBYVATEL REGIONU

Na přelomu roku 2012 a 2013 provedla MAS průzkum mezi obyvateli regionu. V rámci této ankety, které se zúčastnilo 984 respondentů z celého regionu. Z nich 156 uvedlo, že na svém území postrádají četnost a návaznost dopravních spojů, dalších 24 (Oldřiš, Sádek) se v oblasti dopravy vyjádřilo, že postrádají na svém území zastávky hromadné dopravy.

- Poloha MAS (na hranicích 3 krajů) má vliv na spádovost a dojíždění obyvatel mimo region.
- Region není přímo napojen na rychlostní komunikaci.
- Ztížená dopravní dostupnost krajského města.
- Nedostatek spojů hromadné dopravy ve večerních hodinách a o víkendech.
- Vysoká intenzita dopravy na hlavní komunikaci I/34.
- Cca 33% zaměstnaných vyjíždí ze své obce za prací.
- Páteční železniční trať vedoucí přes část regionu – vede 6 obcemi.
- Obce, které leží mimo hlavní dopravní trasy mají nejhorší dostupnost hromadnou dopravou.
- Železniční doprava má dostatek víkendových a večerních spojů.
- Nedostatek parkovacích míst v Poličce a Bystrém.
-

2.6. NEZAMĚSTNANOST

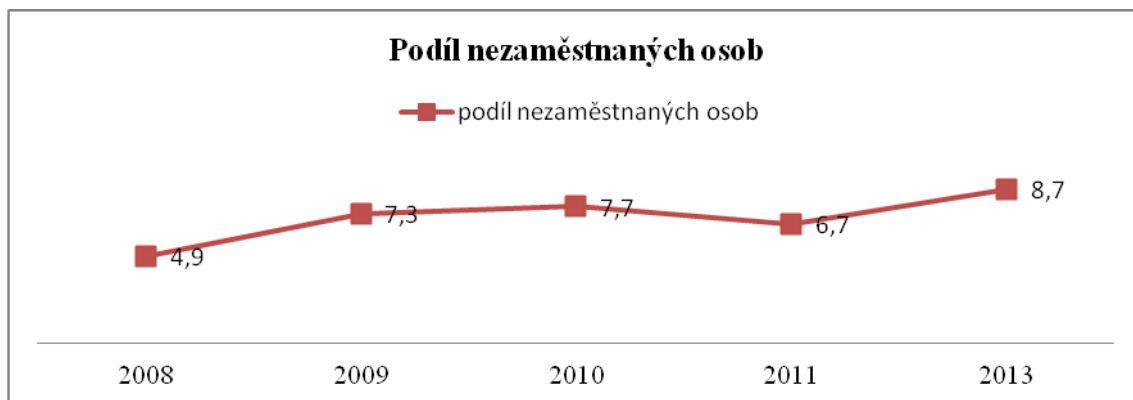
Podíl nezaměstnaných osob, který vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 – 64 let ze všech obyvatel ve stejném věku.

Vzhledem k tomu, že MPSV po roce 2011 přešlo technicky na jiný způsob evidence, data o podílu nezaměstnaných za rok 2012 nemá ČSÚ zpracována.

PODÍL NEZAMĚSTNANÝCH V OBCÍCH 2008 – 2013

	2008	2009	2010	2011	2013
Borová	3,4	6,5	7,6	4,7	7,1
Březiny	5,7	5,8	6,9	8,6	9,4
Bystré	2,9	5,9	4,3	4,9	4,7
Hartmanice	4,6	7,4	5,6	4,4	10,4
Jedlová	5,2	7,5	9,7	6,8	8,0
Kamenec u Poličky	5,2	6,9	6,9	8,3	7,6
Korouhev	4,0	5,3	6,5	6,0	6,5
Květná	4,6	10,9	12,8	14,2	13,4
Nedvězí	6,7	8,1	9,0	10,3	9,4
Oldřiš	3,7	5,3	7,2	7,3	7,8
Polička	3,3	5,4	6,1	5,4	6,5
Pomezí	3,0	5,9	6,6	5,3	7,1
Pustá Kamenice	8,6	6,5	7,9	7,3	9,7
Pustá Rybná	6,6	12,1	5,8	4,9	9,4
Rohozná	8,6	12,8	10,5	9,0	11,1
Sádek	3,7	4,0	5,1	3,8	3,8
Stašov	5,5	8,9	6,2	3,4	12,9
Svojanov	4,6	8,4	12,7	8,3	10,0
Široký Důl	2,5	5,2	6,8	4,0	5,2
Telecí	4,9	8,0	8,0	7,4	12,5
Trpín	5,1	6,5	10,2	5,8	9,7
území MAS	4,9	7,3	7,7	6,7	8,7

Zdroj: ČSÚ

Zdroj dat : ČSÚ

Od roku 2008 do roku 2010 je patrné postupné zvyšování podílu nezaměstnaných . V roce 2010 došlo k poklesu o 1% a v roce 2013 došlo k navýšení hodnoty ukazatele o 2% . Obce s nejvyšším podílem nezaměstnaných jsou Květná a Rohozná - za uvedené roky podíl nezaměstnaných neklesl v průměru pod 10%, na nižší úrovni se pohybuje Nedvězí a Telecí. Obec s nejnižším podílem nezaměstnaných je Bystré, po něm následuje Široký Důl, Polička, Pomezí a Korouhev. V těchto obcích v průměru za uvedené roky nestoupí podíl nezaměstnaných nad 6%.

Přehled počtu uchazečů o zaměstnání

Název ukazatele	2008	2009	2010	2011	2012	2013	k 31.5.2014
Počet uchazečů celkem	574	904	972	833	935	964	743
Počet uchazečů - OZP celkem	107	108	97	95	95	110	104
Počet mladistvých uchazečů (do 18 let věku) - celkem	5	3	3	2	7	4	
Počet uchazečů ve věku 50 let a více celkem	154	216	233	174	220	274	193
Počet uchazečů - absolventů celkem	41	97	79	85	95	88	+mladiství 60
Počet uchazečů - evidence nad 24 měsíců - celkem	63	60	88	106	107	141	129

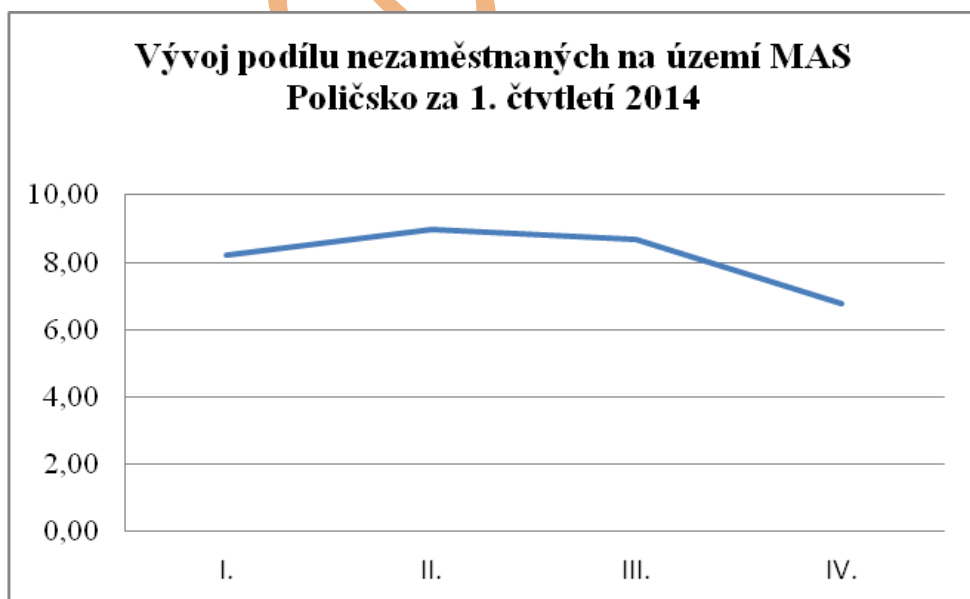
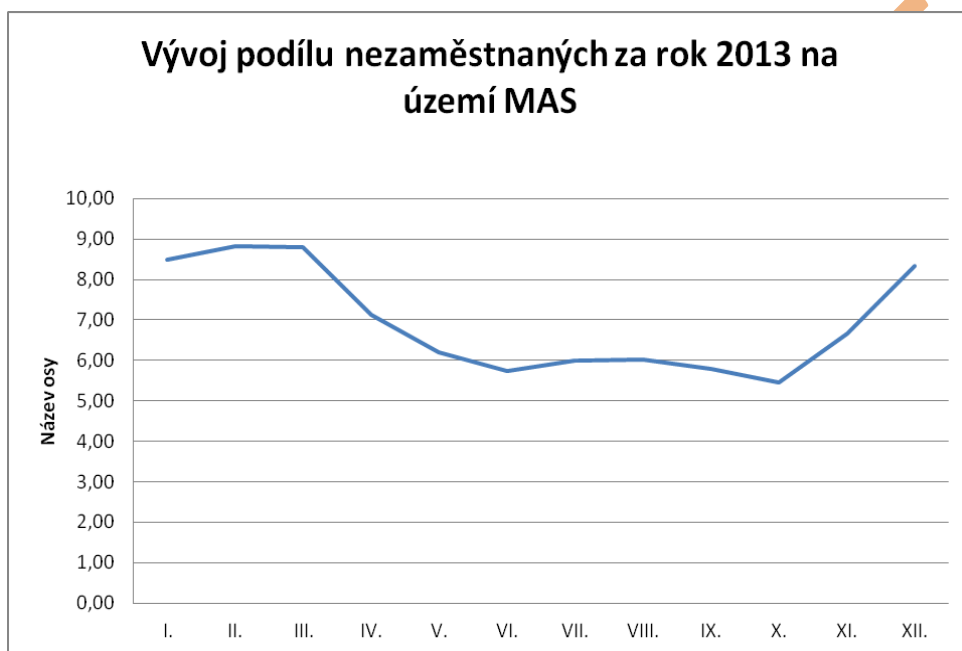
Zdroj dat : ČSÚ, www.portal.mpsv.cz, místní šetření –Úřad práce Polička

Z Přehledu počtu uchazečů je patrný stoupající počet uchazečů o zaměstnání (v r. 2012 – 574 uchazečů, v r. 2013 – 964 uchazečů).

Velice nepříznivým jevem je počet uchazečů v evidenci nad 24 měsíců. Jejich počet je od roku 2008 až do konce roku 2013 více než dvojnásobný a jsou to převážně uchazeči, kteří jsou těžko zaměstnatelní. Možné řešení obou problémů je efektivně zacílené vzdělávání uchazečů o zaměstnání. Tím bude navýšena jejich konkurenceschopnost na trhu práce.

Totožná situace je u uchazečů absolventů. Vysoký počet nezaměstnaných absolventů vede tyto uchazeče k tomu, aby hledali práci v jiném regionu či kraji. Má to tedy veliký vliv na odliv mladé pracovní síly.

Vývoj nezaměstnanosti v průběhu roku 2013

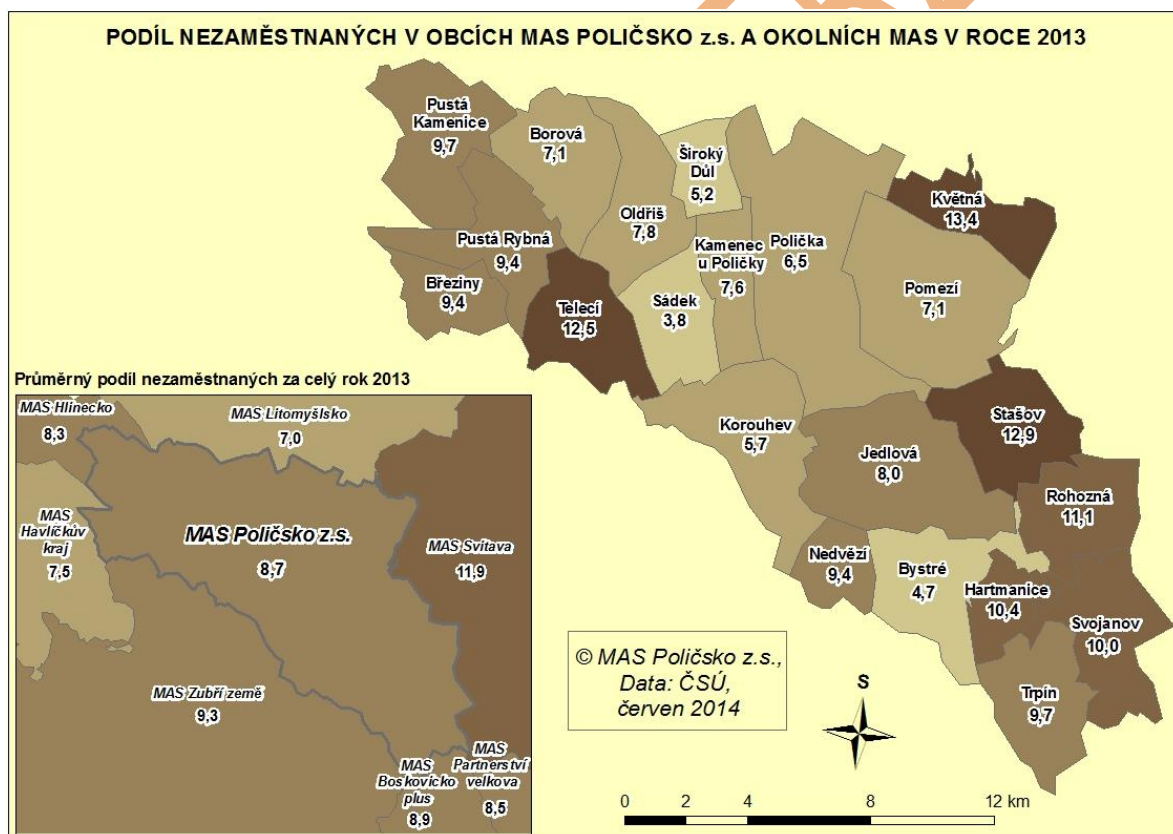
Zdroj dat : místní šetření, ÚP Polička

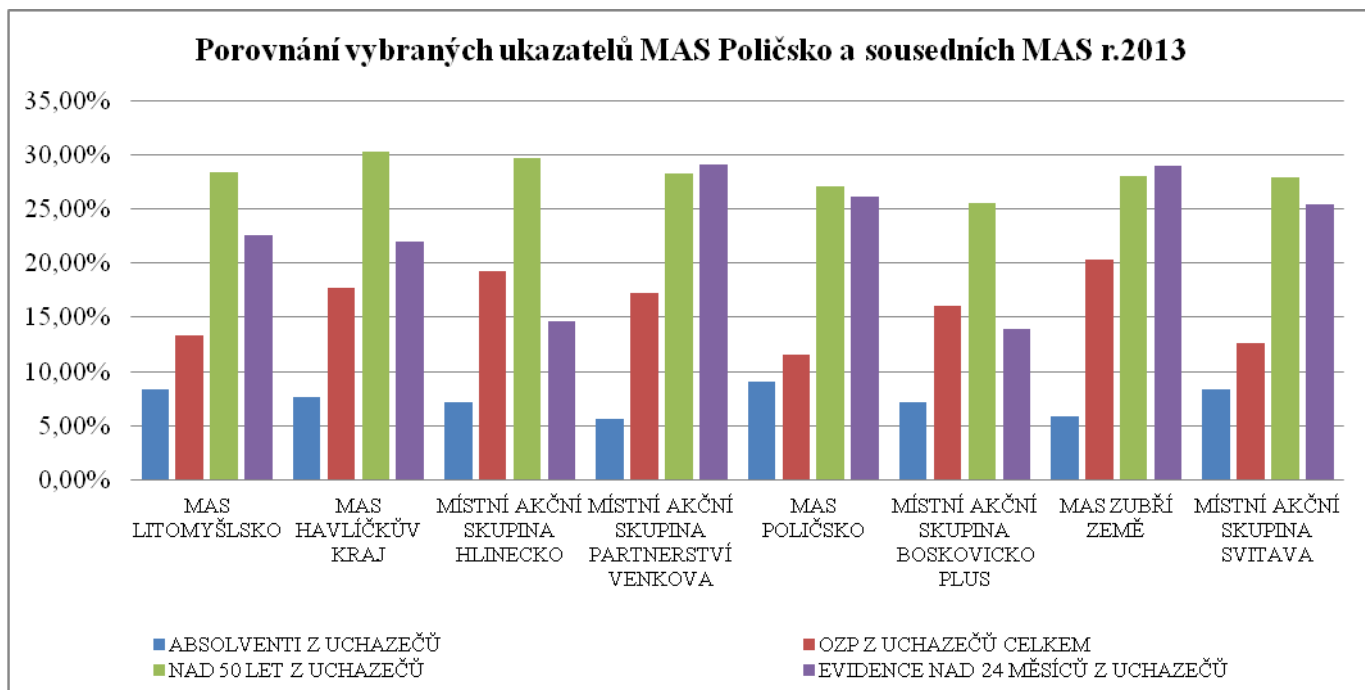
Ukazatel Podíl nezaměstnaných za jednotlivé měsíce v roce 2013 a 2014 byl zpracován za jednotlivé obce celého území MAS. Jako zdroj dat byla využita statistika Úřadu práce v Poličce. Metodika výpočtu tohoto ukazatele je odlišná od metodiky, kterou používá ČSÚ. Proto se ukazatel podílu nezaměstnaných za rok 2013 ČSÚ a ÚP liší v hodnotách.

Pro potřeby tvorby strategie je však použitelný, protože dokresluje vývoj nezaměstnanosti v průběhu roku, tedy tzv. sezónní dynamiku.

Z grafu je možné poznat, že nezaměstnanost kolísá v průběhu roku s ohledem na sezónní práce. V letních měsících je nejnižší, nejvyšších bodů dosahuje v lednu – březnu (zimní období, ukončení pracovních smluv k 31.12. daného roku. V měsíci červnu a září se do statistiky promítají počty absolventů škol.

Srovnání území MAS Poličsko a sousedících MAS za rok 2013

Zdroj: ČSÚ

Podíl nezaměstnaných uchazečů MAS Poličsko z.s. je při srovnání s okolními MAS na střední úrovni. Nejnižší nezaměstnanost vykazuje MAS Litomyšlsko (podíl nezaměstnaných 7%), nejvyšší MAS Svitava (11,4%). Vysoký je ale oproti sousedním MAS počet uchazečů absolventů a počet uchazečů v evidenci nad 24 měsíců. Počet absolventů dosahuje nejvyšší míry ze všech porovnávaných MAS. Na nižší úrovni se daří i počtu uchazečů nad 50 let a s ohledem na sousední MAS je nízký o počet osob se zdravotním postižením. Celkově počet uchazečů pozvolna stoupá. Výkyvy jsou nepatrné. Samozřejmě, že v průběhu roku se počet uchazečů mění, na to má vliv především sezónní charakter některých profesí, statistika uchazečů absolventů, atd.

Vysoký je počet absolventů, vyšší je počet uchazečů evidovaných déle než 24 měsíců. Pomalu roste i počet uchazečů nad 50 let. Pardubický kraj využívá Operační program lidské zdroje – program „Vzdělávejte se pro růst“ na podporu zaměstnanosti. Podpora zaměstnanosti absolventů a mladých lidí probíhá mimo jiné také formou programu „Odborné praxe pro mladé v Pardubickém kraji“. Program je určen pro osoby ve věku do 30 let, v evidenci ÚP déle než 4 měsíce a pracovní zkušeností max. 2 roky.

- Podíl nezaměstnaných za rok 2013 je 8,7% dle dat ČSÚ
- Podíl nezaměstnaných uchazečů MAS Poličsko z.s. je při srovnání s okolními MAS na střední úrovni.
- Vysoký je ale oproti sousedním MAS počet uchazečů absolventů a počet uchazečů v evidenci nad 24 měsíců.
- V letních měsících je nezaměstnanost nejnižší, nejvyšších bodů dosahuje v lednu – březnu (zimní období, ukončení pracovních smluv k 31.12. daného roku).
- V měsíci červnu a září se do statistiky promítají počty absolventů škol.

2.7. PODNIKÁNÍ NA ÚZEMÍ MAS

Základní roli v ekonomice regionu Poličsko má průmysl. Mezi hlavní průmyslová odvětví patří potravinářství (zpracování masa, výroba nápojů) výroba hraček, strojírenství (výroba hasičských automobilů, lisovny plastů), dřevařský průmysl (výroba dřevěných výrobků, truhlářství...).

Druhý největší podíl zaměstnanosti v regionu vykazuje sektor služeb- zařízení sociálních a zdravotních služeb, služby informačních technologií. Největší subjekty – Poličská nemocnice s.r.o. (více než 100 zaměstnanců), Domov na zámku Bystré.

V obcích MAS Poličsko je široké spektrum drobných služeb a řemesel. Mezi nejčastější patří kadeřník, kosmetické služby, masáže, opravy obuvi, opravy šicích strojů, zemní práce, topenář, zedník pokrývač, klempíř, truhlář, vodoinstalatér, opravny kol, kovovýroba, dřevařská pila, autoopravny, elektrikáři, sklenáři, dlaždič, řeznictví a uzenářství, pekařství, hostinská činnost, atd. Všechny obce však nejsou potřebnými službami pokryty. Z ankety mezi občany obcí MAS vyplývá, že občané jsou nespokojeni v některých obcích s otevírací dobou obchodů, nedostatečným sortimentem v obchodech, popř. v obci není obchod ani pošta. Pošta není v obci Kamenec, Stašov, Nedvězí, Pustá Rybná.

Zemědělství je stále významné. Největší subjekty – Agricol s.r.o. (nad 100 zaměstnanců), Agroena a.s.Polička (nad 100 zaměstnanců), Agro Vysočina Bystré a.s.(do 100 zaměstnanců). Zemědělská produkce je rostlinná i živočišná.

Těžební lokality na území MAS Poličsko jsou vymezeny v okolí Bystrého (vápenec), Modřece (cementářské suroviny) a Svojanova (amfibolit). Aktivní těžba probíhá pouze v jižní části obce Stašov, kde je těžená rula využívána jako stavební kámen pro stavbu komunikací.

Přehled ekonomických subjektů dle odvětví CZ – NACE

RES - subjekty v CZ-NACE	počet	%
Zemědělství, lesnictví, rybářství	224	8,4
Těžba a Průmysl celkem	389	14,6
Zpracovatelský průmysl	364	13,6
Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	17	0,6
Zásob. vodou; činnosti souvis. s odpad. vodami, odpady a sanacemi	8	0,3
Stavebnictví	338	12,7
Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	357	13,4
Doprava a skladování	54	2,0
Ubytování, stravování a pohostinství	116	4,3
Informační a komunikační činnosti	26	1,0
Peněžnictví a pojišťovnictví	118	4,4
Činnosti v oblasti nemovitostí	30	1,1
Profesní, vědecké a technické činnosti	180	6,7
Administrativní a podpůrné činnosti	15	0,6
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	47	1,8
Vzdělávání	53	2,0
Zdravotní a sociální péče	49	1,8
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	46	1,7
Ostatní činnosti	181	6,8
Nezařazeno	58	2,2

Zdroj: ČSÚ

Z přehledu ekonomických subjektů podle odvětví je patrné, že na Poličsku převažuje především průmysl (14,6%), zpracovatelský průmysl (13,6%), velkoobchod a maloobchod (13,4%) a s 12,7% stavebnictví.

Největší zaměstnavatelé na území Poličska

Název firmy / subjektu	Převažující obor činnosti	Adresa sídla	Kategorie počtu zaměstnanců
Ravensburger s.r.o.	Výroba hraček a společenských her	Střítežská 47, Polička	500 - 999
Poličské strojírný a.s.	Strojírenská výroba, speciální výroba (munice), ekologická likvidace zbraní a výbušnin, vývoj munice a trhací techniky	Polička 572 12	250 - 499
THT, s.r.o.	Výroba mobilní hasicí techniky, výroba automobilů pro technické a ekologické zásahy, výroby kontejnerů, výroba armatur a požárního příslušenství	Starohradská 316, Polička	250 - 499
ZŘUD – Masokombinát Polička a.s.	Potravinářství – zpracování a distribuce masa, kromě drůbežního, (řeznictví, uzenářství)	Kamenec u Poličky 300, 572 01	250 - 499
KOH-I-NOOR PONAS s.r.o.	Konstrukce a výroba vstříkovacích a vyfukovacích forem pro lisování plastových dílů, výroba výlisků použitím technologie vstříkování termoplastů - technické výlisky z automobilového a elektrotechnického průmyslu, kosmetiky a zdravotní techniky	Starohradská 47, Polička	200-249
Poličská nemocnice, s.r.o.	Zdravotní a sociální péče	Eimova 294, Polička, 572 01	100 - 199
AGRICOL s.r.o.	Zpracování mléka, výroba mléčných výrobků a sýrů	T. Novákové 521, Polička, 572 01	100 - 199
FLÍDR s.r.o.	Kovoobráběčství a zámečnictví, lisování plastů, aj.	Široký Důl 200, 572 01	100 - 199
AGRO VYSOČINA BYSTRÉ akciová společnost	Zemědělská výroba - živočišná výroba (chov skotu a prasat); - rostlinná výroba (pěstování obilovin, olejnin, technických plodin, výroba krmných směsí), Pekárenská výroba	Moravská 398, Bystré, 569 92	100 - 199
AGRONEA a.s. Polička	Zemědělství ve velkovýrobě, živočišná a rostlinná výroba	Hegerova 170, Polička, 572 01	100 - 199

Zdroj dat: ARES

Největší zaměstnavatelé na území MAS sídlí převážně v Poličce. Největším zaměstnavatelem je výrobce hraček – Ravensburger s.r.o., který je řazen do kategorie počtu zaměstnanců 500-999. V nižší kategorii 250-499 jsou dvě firmy zaměřené na strojírenství a jeden významný potravinářský výrobce ZŘUD Masokombinát.

Jedním z významných zaměstnavatelů, kategorie 100 – 199 zaměstnanců, je poskytovatel zdravotních a sociálních služeb Poličská nemocnice s.r.o.

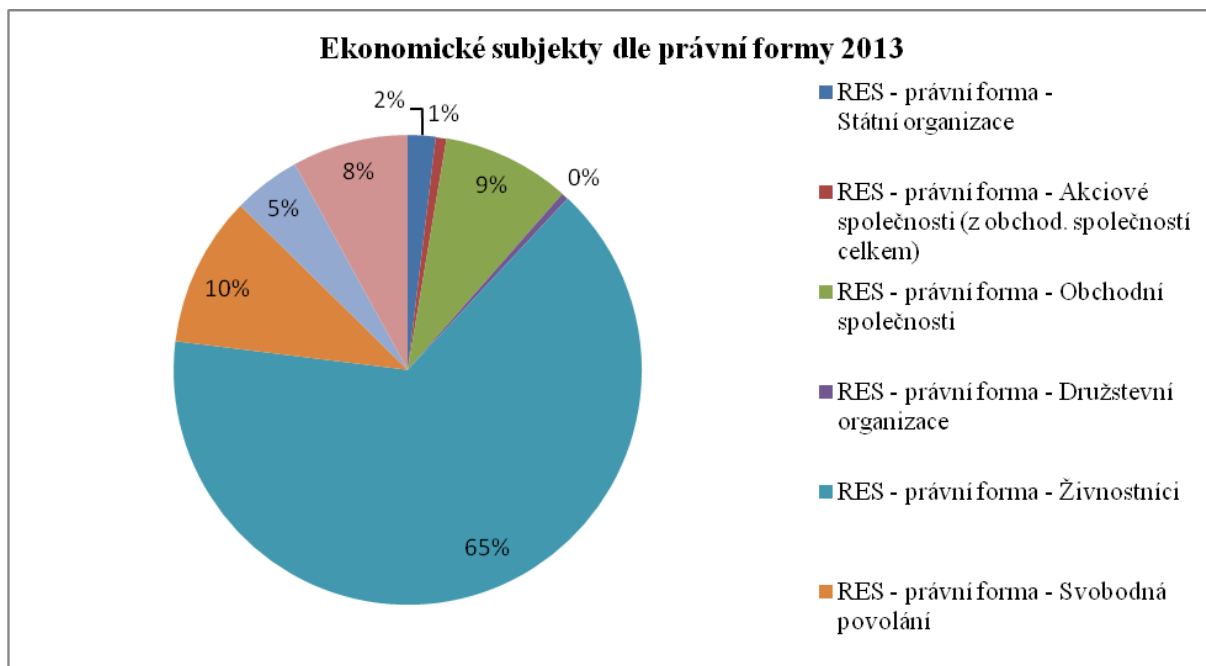
Přehled ostatních podnikatelů, kteří působí na území MAS Poličsko z.s. je uveden v příloze Podnikání tab. č. 1.

V Poličce je vybudována průmyslová zóna. Vede podél silnice II/360 směrem na Litomyšl, cca 0,5 km od centra města. Pozemky vlastní město a soukromí majitelé. Problematická je dopravní dostupnost (návaznost území na důležité silniční koridory). Svoji činnost zde provozuje 6 významných firem (Auto Mach, MEDESA s.r.o., JIP Polička s.r.o., Daniševsky s.r.o., KMtronic,s.r.o., KOH-I-NOOR PONAS s.r.o., fotovoltaická elektrárna). V létě 2014 zahájila výstavbu firma MILACRON Czech Republic, spol.s r.o. Areál firmy bude svou rozlohou 43tis. m2 největší stavbou průmyslové zóny v Poličce. Firma by měla zahájit provoz v 1. Polovině roku 2015 a bude zaměřena na výrobu strojů pro lisování plastů.

V roce 2013 bylo registrováno 3 820 ekonomických subjektů. Ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou bylo v roce 2013 2 283, nejčastější ekonomický subjekt bez zaměstnanců -65%, neuvedeno – 18% a subjekty s počtem zaměstnanců 1-5, které tvořily 10%. Nejvíce jsou zastoupeni živnostníci, potom obchodní společnosti a akciové společnosti.

Přehled ekonomických subjektů dle počtu zaměstnanců

Neuvedeno	418
Bez zaměstnanců	1 495
1 - 5 zaměstnanců	219
6 - 9 zaměstnanců	49
10 - 19 zaměstnanců	44
20 - 24 zaměstnanci	13
25 - 49 zaměstnanců	20
50 - 99 zaměstnanců	14
100 - 199 zaměstnanců	6
200-249 zaměstnanců	1
250 -499 zaměsnanců	3
500 - 999 zaměstnanců	1

Zdroj dat : www.risy.cz

Z rozdělení ekonomických subjektů na území MAS podle právní formy je patrné, že největší počet zastupují fyzické osoby – živnostníci (65%), svobodná povolání (10%) a obchodní společnosti (9%). Proto je velmi důležité, aby na území byla směřována podpora pro drobné podnikatele a mikropodniky a střední podniky na jejich rozvoj jejich podnikání a popř. motivace k zakládání nových.

Míra podnikatelské aktivity

V platné verzi Programu rozvoje Pardubického kraje schválené v r. 2011 se uvádí, že podnikatelská aktivita na Poličsku je druhá nejnižší v rámci Pardubického kraje.

Ukazatel míry podnikatelské aktivity, který se určuje z počtu podnikatelských subjektů na 1000 obyvatel, na území MAS Poličska vykazuje hodnotu 112,58 za rok 2013. Míra podnikatelské aktivity na území Pardubického kraje je ve výši 121,3. Nízká hodnota míry podnikatelské aktivity je dalším důvodem k podpoře podnikání na území Poličska.

Průměrná mzda

Průměrná hrubá měsíční mzda v kraji byla k 5.6. 2014 21 801 Kč, ve srovnání s průměrem republiky nižším o 3 005 Kč. Za Hlavním městem Prahou (32 948 Kč) zaostává průměrná mzda zaměstnanců Pardubického kraje o 11 147 Kč. Ve srovnání s ostatními kraji se Pardubický kraj vyšší průměrné mzdy u přepočtených osob v 1. čtvrtletí 2014 dostal na 11. místo. Nižší mzdy jsou v kraji Zlínském (21 687 Kč), Olomouckém (21 679 Kč) a Karlovarském. (21 182 Kč).

Zdroje dat : ČSÚ, regionální statistiky, www.portal.mpsv.cz, Registr ekonomických subjektů

Rozvoj podnikání

Pro další rozvoj podnikání je třeba vytvářet podmínky pro vstup nových investorů, ale i podporovat další rozvoj stávajících firem a drobných podnikatelů na venkově. V Poličce je potenciálem k podnikání vybudovaná průmyslová zóna. V okolních obcích je možné využít brownfields – tedy opuštěné chátrající budovy sloužící dříve k podnikatelské činnosti.

Brownfields mohou sloužit jako nabídka pro realizaci podnikatelských aktivit – jejich rozšíření či úplně nové aktivity.(viz seznam brownfields). Jedná se především o budovy bývalých kravínů (např. Telecí),zemědělských středisek (např. Rohozná), hospodářských budov (např. Bystré) či objektů po sovětské armádě (Květná), objektu bývalé Hedvy v Jedlové, ale i neobydlených rodinných domů.

Seznam brown fields

Číslo lokality	Název lokality - oficiální, místní nebo identifikační	Název obce v jejímž KÚ se lokalita nachází	Rozloha lokality (min. 1 ha)	Výměra zastavěné plochy objektem v m ²	Výměra podlahové plochy objektu m ²	Předchozí převažující využití lokality	Stávající skutečné převažující využití lokality	Počet objektů na pozemku celkem
1	Jedlová rozestavěné společ. zařízení	Jedlová	0	1 100	2 300	rozestav. objekt	bez využití	1
2	Jedlová zemědělský objekt	Jedlová	0	1 525	1 250	zemědělství	bez využití	1
3	Korouhev 2 objekty odchovny	Korouhev	0	4 820	4 200	zemědělství	bez využití	2
4	Rohozná kravín	Rohozná	0	3 920	3 500	zemědělství	bez využití	3
5	Svojanov textilka	Svojanov	0	1611	900	průmysl	bez využití	1
6	Budova bývalé základní školy	Rohozná	0		855	občanská vybavenost	bez využití	1

Zdroj: www.risy.cz a vlastní šetření

- Základní roli v ekonomice regionu Poličsko má průmysl – potravinářství, výroba hraček, strojírenství (výroba hasičských automobilů, lisovny plastů), dřevařský průmysl (výroba dřevěných výrobků, truhlářství...).
- Druhý největší podíl zaměstnanosti v regionu vykazuje sektor služeb- zařízení sociálních a zdravotních služeb, služby informačních technologií.
- V obcích MAS Poličsko je široké spektrum drobných služeb a řemesel
- Průměrná hrubá měsíční mzda v kraji byla k 5.6. 2014 21 801Kč, ve srovnání s průměrem republiky nižším o 3 005 Kč.
- Míra podnikatelské aktivity na Poličsku je 112,58, celý Pardubický kraj vykazuje 121,53.
- 65% z podnikatelských subjektů jsou živnostníci = drobní podnikatelé

2.8. ZEMĚDĚLSTVÍ, VČELAŘSTVÍ, LESNICTVÍ

Charakteristika zájmového území, výrobní podmínky

MAS Poličsko zahrnuje 30 katastrálních území, která se nacházejí na okraji Českomoravské vysočiny, s nadmořskou výškou od 430 m n.m. v části Svojanova Hutě, do 739 m n.m. – Lucký vrch. S rostoucí svažitostí úměrně přibývá podíl zatravněných ploch, výměry pozemků jsou menší a klesá zemědělská výtěžnost území. Z toho vyplývají i zařazení do výrobních oblastí: v oblasti Květné, Pomezí a Poličky se jedná o zemědělskou výrobní oblast obilnářskou, s přibývajícím nadmořskou výškou a členitostí směrem na Bystré, Telecí rychle přecházející v oblast bramborářskou.

Při posouzení současnou metodikou, ze které vychází zařazení do méně příznivých oblastí (LFA-Less Favoured Areas) dle nařízení vlády č. 75/2007 Sb., je 17 katastrálních území zařazeno do horských oblastí A, 4 katastrální území do horských oblastí B a 9 katastrálních území do ostatních méně příznivých oblastí A. Z toho vyplývá, že celé území je podle současné legislativy považováno za oblast znevýhodněných přírodních podmínek s nutností poskytování podpor k udržení zaměstnanosti, hospodaření a rázu krajiny.

Popis současného stavu zemědělství a lesnictví

V zájmovém území v současné době zemědělsky hospodaří 135 subjektů (podrobněji viz. Příloha č.), z toho je 16 právnických osob. Do výpočtu nebyli zahrnuti drobní uživatelé-samozásobitelé.

právní forma subjektů	počet subjektů	území v ha
akciové společnosti	6	7748
zemědělská družstva	5	4436
spol. s r.o.	5	1054
fyzické osoby	119	2505
CELKEM	135	15743

Zdroj: Evidence pozemků LPIS vedená MZe ČR

Zemědělství, lesnictví a zpracování potravin se dlouhodobě vyznačuje produkcí výrobků s nízkou přidanou hodnotou, často prodejem surovin, což vyplývá z nedostatečné produktivity faktorů, nákladové náročnosti výroby a také nízké orientace na trh. V oblastech LFA se tyto problémy projevují zvláště citelně a roste závislost na podporách k vyrovnání podmínek hospodaření.

Obdobně v lesním hospodářství - využití a zhodnocení dřevní hmoty tuzemskými zpracovateli je nízké, a více než polovina vytěženého dříví se vyváží v surovém stavu nebo polotovarech.

Rostlinná výroba

Struktura pěstovaných plodin vyplývá z přírodních a výrobních podmínek území, dále pak z potřeby zajistit krmivovou základnu relativně vysokým stavům býložravců. Zcela zaniklo pěstování a zpracování lnu k přadným účelům. Každoročně dochází k dalšímu snižování výměry dřívě významných brambor. Pěstování brambor není konkurenceschopné s hlavními produkčními oblastmi na písčitých půdách v nížinách. Příležitostí by mohlo být pěstování sadby brambor, kterou v produkčních oblastech není možné vypěstovat. Naopak roste podíl plodin se snadným uplatněním na trhu, zejména řepky ozimé. Klesá podíl dřívě velmi rozšířeného travního semenářství a to díky zhoršené rentabilitě výroby.

Živočišná výroba

V posledních letech došlo v území k významné redukci ve výrobě prasat a mléka. Mimo ekonomické důvody byl odklon způsoben i nezájmem zpracovatelů o drobné dodavatele.

V současné době zůstalo v zájmovém území pouze 16 chovatelů dojeného skotu, 3 zemědělské podniky se sídlem mimo zájmové území mají v této oblasti stáje, nebo zde hospodaří na zemědělských pozemcích, které jsou zdrojem krmivové základny. Celkem chovají přibližně 3800 krav, převážně český červenostrakatý skot, který svým charakterem a kombinovanou užitkovostí nejlépe vyhovuje. V území je jeden významný chovatel prasat – Drupork Svitavy a.s., který má středisko chovu prasat v Korouhvi, menší chov prasat je v obci Lezník, chovatel Agro družstvo Sebranice a Firma Uhlíř a Faulhammer spol. s r.o. má odchovnu vepřů v Jedlové. Ostatní chovatelé od chovu prasat zcela upustili.

Včelařství

Chov včel patří k nejtradičnějším oblastem zemědělské prvovýroby. Produkce medu, vosku, propolisu, včelího jedu je významným příjmem venkovských oblastí a slouží ke zvýšení kvality života obyvatel obecně.

V oblasti Poličska působí 3 základní organizace Českého svazu včelařů:

Název organizace	Počet chovatelů včel	V roce 2013 zazimováno
ZO ČSV, o.s. Bystré u Poličky, ev. číslo 50903	24	189 včelstev, 3 včelstva zazimována včelař. kroužkem
ZO ČSV, o.s. Polička, ev. číslo 50909	120	1102 včelstev
ZO ČSV, o.s. Starý Svojanov, ev. číslo 50912	50	412 včelstev
ZO ČSV, o.s. Radiměř, ev. číslo 50910 – obec Rohozná	57	606 včelstev

Zdroj: místní šetření

Český svaz včelařů Polička eviduje jednoho včelaře, který disponuje vozem pro kočování a kočuje.

Z uvedených přehledů vyplývá, že v zájmovém území je včelařství především zájmovou činností, nejsou zde profesionální včelaři, pro které je včelařství hlavním zdrojem příjmu. Situace v počtu včelstev je ustálená a tendencí mírného růstu. V posledních letech je ale patrný i trend, kdy se včelařstvím začínají i mladí včelaři.

Lesní hospodářství

V lesním hospodaření se projevuje stanovištně nevhodná druhová, prostorová a věková skladba některých porostů lesa a zvyšuje tak náchylnost k jejich poškození v důsledku extrémních klimatických jevů (vichřice, povodně, zvyšování teplot, dlouhá období sucha apod.). Důvodem nevhodné skladby lesních porostů je mj. snaha o zvyšování produkce spolu s rostoucí poptávkou po snadno zpracovatelných sortimentech jehličnatého dříví, která vedla v minulosti ke změně druhové skladby převážné většiny lesních porostů. Jedním ze základních předpokladů pro udržování a zvyšování biologické rozmanitosti lesů a posílení stability lesních ekosystémů je zajištění dostatku geneticky kvalitního osiva lesních dřevin formou podpory uznávání a obhospodařování zdrojů reprodukčního materiálu.

Lesy jsou v zájmovém území rozděleny do dvou lesních oblastí, které území plošně dělí přibližně na poloviny – LO 16 Českomoravská vrchovina a LO 31 Českomoravské mezihoří. Tato území mají odlišný charakter, který přináší specifika v hospodaření a potřebách podpor – v LO Českomoravské mezihoří krátké a strmé svahy (lanovkové terény), v LO Českomoravská vrchovina podmáčené podloží (omezená dostupnost lesní techniky, nebezpečí poškození půdního povrchu).

Ve struktuře lesních porostů je významná převaha jehličnatých dřevin (smrk, jedle borovice, modřín cca 84% zastoupení). Převažují lesy hospodářské (přibližně 99% porost. plochy). Ve věkové struktuře převládají dospívající porosty (7. až 9. věkový stupeň). Jako nepříznivý stav je možné hodnotit poměrně vysoké procento těžeb nahodilých vyvolané ohrožením sněhem, větrem, námrazou, hmyzími škůdci, tlakem buňeně.

V současné době je snaha dosáhnout přeměny jehličnatých porostů na listnaté – z lesního zákona vyplývá povinnost dosáhnout v druhové skladbě minimálního procenta melioračních a zpevňujících dřevin, tj. jedle a všechny listnaté dřeviny (převážně 5 až 40 %, ale i 70% dle stanoviště). Do budoucna strukturální změna vyvolá i strukturální změny ve zpracování dřeva, neboť současný dřevařský průmysl v oblasti je výrazně orientován na zpracování smrkové dřevní hmoty. Pro využití buku, nebo jiných listnatých dřevin, není v oblasti odpovídající využití, převládá export a využití na palivo.

Hospodaření v lesích se řídí lesními hospodářskými plány vyhotovenými v lesním hospodářském celku, jsou na 10 let, vždy pro lesy ve vlastnictví státu a ostatní osoby s výměrami nad 50 ha lesa. Závaznými ustanoveními plánů jsou celková výše těžeb, minimální podíl melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu a rozsah výchovných zásahů do 40 let věku porostu. Dále pro lesy o výměře do 50 ha, pokud není zpracován LHP, se hospodaření v lesích řídí lesní hospodářskou osnovou, která je také na 10 let, jedná se o jednodušší období LHP.

V zájmovém území hospodaří na přibl. 40% lesní půdy stát prostřednictvím podniku Lesy české republiky s.p., obce a města na 25% půdy, jiné právnické osoby na 5% a fyzické osoby na přibl.30 % lesní půdy.

Změna struktury výroby a diverzifikace příjmů zemědělských podniků

Ekonomický tlak přináší i strukturální změny, které se mohou stát příležitostí k diverzifikaci příjmů ze zemědělské činnosti. Část chovatelů dojeného skotu byla donucena přejít na chov krav bez tržní produkce mléka. To jim způsobilo dočasný výpadek pravidelného příjmu. Na druhé straně to ale v dlouhodobém horizontu tyto zemědělce bude nutit k vyšším stavům skotu a tím lepšímu využití travních porostů s pozitivním dopadem na údržbu krajiny. Ve větší míře se rozšiřuje chov ovcí, které jsou schopné využívat i extenzivní travní porosty. Chov krav bez tržní produkce mléka neváže rodiny farmářů k pravidelně se opakujícímu dojení, čímž dostávají možnost zamýšlet se a realizovat projekty, které by jim přinesly příjmy z jiných oblastí- zemědělské, nebo nezemědělské produkce. V současné době roste poptávka obyvatel měst po produktech vyrobených na venkově. Vyhledávají specifické místní produkty a kvalitní a čerstvé potraviny a vracejí se tak k tradičnímu způsobu nakupování, kdy je prodejní řetězec „pěstitel nebo výrobce – zákazník“ zkrácen na minimum. Potenciál k dalšímu rozvoji má také nabídka specifických služeb nabízených na venkově, zejména pak agroturistika, zážitková turistika, gastroturistika a volnočasové aktivity v přírodě. Strukturální změna vyvolává zvýšenou potřebu řešení nevyužitých zemědělských staveb-brownfieldů. Jednou z možností zaměření podpor je využití na neproduktivní investice zlepšující vzhled krajiny. Jedná se obecně o investice, které zlepšují vzhled současných zemědělských středisek a jejich začlenění do krajiny.

Agroenvironmentální programy v zemědělství a lesnictví

V současné době je 3 342 ha travních porostů zařazeno do agroenvironmentálních programů ošetřování travních porostů, zaměřených na šetrné hospodaření, ve zvláště chráněných územích s nadstavbovými managementy zaměřenými na ochranu chráněných stanovišť a druhů. To představuje 82 % celkové výměry travních porostů. Tuto úroveň zapojení do programu lze považovat za velmi vysokou. Do programu pěstování meziplodin bylo zařazeno 380 ha orné půdy, což je 6,2% orné půdy. Toto zapojení do programu odpovídá předpokladům programu- rozsah zapojení má být od 5-10 % výměry obhospodařované zemědělským podnikem, do programu se zapojily téměř výhradně právnické osoby. Pěstování meziplodin slouží k vylepšení nepříznivého stavu osevních postupů a ke zvýšení protierozní ochrany půdy. Do programu ekologické zemědělství je zařazeno 1 222 ha zemědělské půdy, z toho 189 ha orné.

Ekologické zemědělství na území MAS je zaměřeno především na chov masného skotu, v menší míře na výrobu mléka (Zemědělské družstvo Březiny, ZEVAS Korouhev a.s.). V této oblasti chybí oddělené zpracování produktů ekologických zemědělců, skot, kozy a ovce jsou poráženy na konvenčních jatkách, aniž by byl zohledněn ekologický způsob výroby při zpeněžení, nebo uplatnění výrobků na trhu. Produkce z orné půdy zařazené do ekologického zemědělství je využívána téměř výhradně jako zdroj krmiva pro dobytek.

V lesnictví nebyly agroenvironmentální programy nabízené programem rozvoje venkova využívány vůbec. Lze se domnívat, že tyto programy byly nesprávně nastaveny, kritéria byla natolik složitá a nepřiměřená poskytované dotaci, že nevyvolaly žádný zájem.

Obnovitelné zdroje v zemědělství

V oblasti je v malé míře využívána kapacita obnovitelných zdrojů. Pouze Zemědělské družstvo „Mezilesí“ v Teleci provozuje zemědělskou bioplynovou stanici s výkonem 750 kW/h. Tato bioplynová stanice bezprostředně navazuje na chov skotu, využívá produkce hnoje a umožňuje zpracovat méně kvalitní část krmiv. Tím se zlepšuje i zdravotní stav skotu a užitkovost. V bioplynové stanici jsou využívány i méně kvalitní konzervovaná krmiva (skrývky, krmná hmota z nájezdů do silážních jam) z dalších zemědělských podniků. Odpadní teplo je využíváno k vytápění kancelářských budov a dílen. Do území částečně zasahuje i hospodaření Agro družstva Sebranice, které má bioplynovou stanici s výkonem 500 kW/h.

Potravinářské a zpracovatelské podniky

Seznam zpracovatelských podniků včetně malých zpracovatelů se nachází v samostatné příloze, a to včetně kontaktních údajů (viz. Příloha č.). Významnou výhodou regionu je existence velkých zpracovatelských kapacit pro hlavní zemědělské produkty buď přímo v zájmovém území, nebo v bezprostřední blízkosti. Jedná se o natolik významné zpracovatele, že se úspěšně prosazují i v obchodních řetězcích a při exportu. Za nejvýznamnější lze považovat Masokombinát Polička a.s., mlékárnu a výrobce majonéz AGRICOL s.r.o. V bezprostřední blízkosti se nachází další dvě důležité kapacity na zpracování mléka, které nakupují v zájmovém území- Mlékárna Olešnice a.s., Mlékárna Hlinsko, a.s. Dále je v blízkosti průmyslový mlýn v Brněnci patřící do společnosti PENAM, a.s.

V oblasti dřevozpracujícího průmyslu jsou nejvýznamnější zpracovateli dřevařské a pilařské firmy ve Ždírci nad Doubravou. Zpracovatelé, kteří provozují tuto činnost na území MAS jsou menší firmy se zaměřením na malé zakázky. Je to ve vazbě na organizaci veřejných zakázek státních lesů, které zadávají zakázky velkého rozsahu. Výhodou pro místní zpracovatele je, že máme na území mnoho lesů obecních. Je snahou měst a obcí spolupracovat s místními firmami.

V reakci na poptávku po potravinách ze dvora, nebo po potravinách se známým výrobcem se více prosazují i menší výroby-pekařské výrobky AGRO VYSOČINA BYSTRÉ a.s. a Pekárna Štrof a Krejčí v Borové byly v předchozích letech oceněny v soutěži Regionální potravina. Nově vznikají výroby mlékárenských výrobků v Zemědělském družstvu Březiny a v Květné-pan Raditsch Ferdinand. Tradiční piva Měšťanského pivovaru v Poličce a.s. jsou pravidelně oceňována na degustačních soutěžích, ceny získávají zejména v kategorii 11° piv a pivních speciálů (2014-Zlatá pivní pečeť v prestižní kategorii světlých ležáků „Otakar“, Bronzová pivní pečeť v kategorii černých pivních speciálů „Eliška“).

Pro udržení kvalifikované pracovní síly je významná role Střední odborné školy a středního odborného učiliště Polička, které je také výrobcem masných a cukrářských výrobků.

- téměř celé území splňuje definici méně příznivých oblastí-LFA
- zajímavý krajinný ráz s velkým podílem lesů, krajina vhodná pro rekreační využití
- střední zemědělské podniky mají potenciál k dalšímu rozvoji a případnému vytváření pracovních příležitostí
- na území je vyhlášena oblast pěstování zdravé sadby brambor
- významní potravinářští zpracovatelé na území
- nízká přidaná hodnota zemědělských a lesnických produktů
- nízká orientace na spotřebitelský trh
- nevhodná druhová skladba lesních porostů
- dřevozpracující průmysl jednostranně orientován na zpracování smrkové hmoty
- chybí oddělené zpracování produktů ekologických zemědělců, jejich produkty jsou zpracovávány a zpeněžovány jako produkty konvenční

2.9. CESTOVNÍ RUCH

Potenciál cestovního ruchu v České republice pro jednotlivé regiony zpracoval Ústav územního rozvoje. Pro zjednodušení rozčlenil přírodní a kulturní předpoklady na měřitelné segmenty, které dále člení na potenciál atraktivit cestovního ruchu (hrady, zámky, jeskyně, skalní útvary apod.) a na potenciál ploch a linií ovlivňující cestovní ruch (územní předpoklady pro cestovní ruch; linie vyjadřují délku silnic, železnic, vodních ploch vhodných ke koupání apod.). Ty jsou rozčleněny do stupňů podle významnosti. Jednotlivým segmentům je přiřazen určitý počet bodů. Součet těchto bodů pak představuje konečný potenciál cestovního ruchu.

Dle zprávy o Aktualizaci potenciálu cestovního ruchu v České republice, vydané r. 2010 Ústavem územního rozvoje, Poličsko disponuje následujícím

potenciálem:

Atraktivita CR	A	B	C	Body
Přírodní pozoruhodnosti		1		20
Historické městské soubory		2		60
Historické vesnické soubory		1		20
Hrady, tvrze, zříceniny		1		40
Muzea, galerie		1	2	45
Jiné atraktivity cestovního ruchu	1			50
Turistická informační centra	2			30
Přidaná hodnota: památka UNESCO				
Úhrnem				265

Plochy a linie	A	B	C	D	E	Body
Rekreační a turistická krajina II		X				160
Silnice I. třídy		X				80
Železnice II		X				40
Úhrnem						280
Potenciál cestovního ruchu						545

Zdroj: ÚÚR

Z výše uvedeného vyplývá, že nejvýznamnější atraktivitu představují historické městské soubory v Poličce a Bystrém s celkovým počtem bodů 60. Následuje hrad Svojanov a muzea (Městské muzeum Polička, Městské muzeum Bystré, Muzeum kuriozit Lezník). Historickým vesnickým souborem je obec Telecí, přírodní atraktivitu představují Rybenské perníčky. Na území převládá rekreační a turistická krajina II, která je charakteristická jako velice členitá, vrchovinná s množstvím lesů, luk a vyhlídkových bodů. Silnice I. třídy a železnice II. druhé třídy umožňují dobré dopravní spojení. V rámci Pardubického kraje zaujímá Poličsko nižší až střední bodové hodnocení. Zajímavostí je, že Litomyšlsko, které disponuje památkou UNESCO má potenciál nižší (525 bodů), Hlinecko (715 bodů), Svitavsko (405 bodů), Boskovicko (1100 bodů). Poličsko je lépe hodnocené jako rekreační a turistická krajina. Z toho lze usoudit, že cestovní ruch zde má svůj význam a mohlo by mu pomoci vybudování doprovodných turistických atrakcí, vytvoření tematického cestovního ruchu a větší propagace.

Kulturně historické předpoklady – kulturní zařízení

Nejvýznamnější historickou památkou, která láká nejvíce turistů je bezesporu hrad Svojanov, který patří k nejstarším královským hradům u nás. Podle údajů agentury Czech Tourism se v roce 2011 stal 3. nejnavštěvovanější m cílem v Pardubickém kraji, přeskočil dokonce litomyšlský zámek nebo hrad Kunětická hora a zařadil se tam mezi nejnavštěvovanější místa Východních Čech.

ROK	POČET NÁVŠTĚVNÍKŮ HRADU SVOJANOV
2006	25017
2007	27495
2008	34724
2009	46887
2010	41600
2011	39982
2012	39536
2013	41985

Zdroj: vlastní šetření

Dalším významným kulturně historickým centrem je Polička, královské věnné město ze 13. století, které disponuje řadou památek. Historické jádro je památkovou zónou, které dominuje náměstí s barokní radnicí, souborem soch a Mariánským sloupem, novogotický kostel sv. Jakuba a městské opevnění, které patří k nejzachovalejším ve střední Evropě. Významnou kulturní památkou, která každoročně přiláká mnoho turistů je rovněž Rodná světnička Bohuslava Martinů ve věži kostela sv. Jakuba. Seznam kulturně historických památek, které se nacházejí na území MAS Poličsk z.s. , je uveden **v příloze Cestovní ruch tab. č. 1.**

Celková návštěvnost Poličky v roce 2013 byla 33 876 návštěvníků, což je oproti roku 2012 o 12 % méně.

NÁVŠTĚVNOST 2013	CELKEM
CBM (expoze)	3163
CBM (krátkodobé výstavy)	11058
PROHLÍDKY MĚSTA	87
HRADBY	2619
SVĚTNIČKA	4678
GALERIE (expoze)	201
AKCE CBM	12070
CELKOVÁ NÁVŠTĚVNOST	33876

Zdroj: vlastní šetření

Ostatní obce se mohou pochlubit zejména sakrálními památkami, jakými jsou kostely, kaple nebo boží muka a objekty lidové architektury. Na základě zachovalé lidové architektury bylo Telecí vyhlášeno Ministerstvem kultury ČR v roce 2001 Vesnickou památkovou zónou.

Kulturní zařízení

Polička nabízí několik kulturních zařízení, kterými je Městské muzeum a galerie Polička, jeho součástí je i Centrum Bohuslava Martinů a Městská galerie. Dále je zde Galerie Vysočina, Rodná světnička Bohuslava Martinů, Městská knihovna, Tylův dům, v jehož prostorách sídlí také Divadelní klub. V Bystrém se nachází Minimuzeum Bystré (lidová architektura), Multifunkční dům a Městská knihovna. Z muzeí a galerií je třeba zmínit také Muzeum kuriozit a fotografií v Lezníku, jež je součástí Poličky, Galerie Na pomezí v obci Pomezí nebo Galerie Jedlová. Za zmínku stojí také soukromá hvězdárna Polička nebo Klub poličské železničky (muzeum železnice).

Téměř ve všech obcích se nachází kulturní dům, Sokolovna nebo Orlovna, které jsou využívány ke kulturním účelům či společenským akcím.

Polička a Bystré provozují kino.

Přírodní atraktivity – využití potenciálu přírodního bohatství

Poličsko nabízí kromě historických památek také překrásnou a neporušenou přírodu a je proto ideálním místem pro relaxaci nebo naopak aktivní trávení dovolené v sedle kola nebo při pěších výletech. Poličsko také disponuje poměrně velkým počtem rybníků a je proto velmi oblíbenou destinací pro rybáře.

Západní část území MAS leží ve velkoplošném zvláště chráněném území CHKO Žďárské vrchy, jež je považována za jednu z nejčistších a nejzachovalejších oblastí České republiky a v jihovýchodní části regionu je přírodní park Údolí Křetínky.

Seznam Přírodních atraktivit na území MAS Poličsko z.s. je uveden **v příloze Cestovní ruch tab. č. 3.**

Společenské akce

Kulturní nadšenci uvítají různorodou nabídku festivalů, které se po celý rok konají v Poličce. Patří mezi ně Festival Polička 555, Martinův fest, Polička Jazz, Colour meeting, Poličské kulturní léto, Poličské rockoupání, Mime Fest. Významné akce pořádá také hrad Svojanov (Divadelní pouť, Královské slavnosti, Svojanovské léto, hradní jarmark apod.). Obec Borová pořádá každoročně již tradiční akci na Poličsku, kterou je Formanský den s přehlídkou chladnokrevných koní spojenou se soutěžemi a ukázkou westernové a skokové jízdy.

Naučné stezky v regionu

Na území se nachází 9 naučných stezek, které si lze projít v 5 obcích. Souhrn těchto stezek se stručným popisem je uveden v brožuře „Naučné stezky“ vydané krajem Kraje Smetany a Martinů. Tištěné mapy s vyznačenými stezkami má Borová, Polička a Svojanov. Kromě Bystrého, kde se mapy a tabule k jednotlivým zastávkám teprve připravují, jsou všechny stezky dobře značené, u jednotlivých zastavení jsou informační tabule s popisem, stezky jsou doplněny o odpočívadla a velkoplošné mapy. Většina stezek je propagována na stránkách Českomoravského pomezí, Východních Čech a dalších turistických portálech. Popis naučných stezek je uveden **v příloze Cestovní ruch, tab. č. 2**

Letní období

Díky své poloze, krásné přírodě a rozmanité krajině je Poličsko vhodné pro podnikání různých forem turistiky.

Cyklistika

Poličsko nabízí množství cyklotras, od nenáročných, téměř bez kopců až po ty náročnější, které vedou kopcovitým terénem Žďárských vrchů. Jedna nebo více cyklotras prochází každou obcí a téměř všechny vedou po silnicích II. a III. třídy, chybí tedy cyklotrasy vedoucí mimo tyto komunikace. Turisté i místní mohou navíc využít také dopravu sezónními cyklobusy, jež spojují nejkrásnější místa Českomoravského pomezí a jsou v provozu vždy od

července do září. Na Poličsku se jimi lze dostat do Poličky, Květné a Borové. Vedle cyklomap jsou pomocníkem při cyklistických výletech také informační brožury „Na kole krajem Smetany a Martinů“ vydané svazkem obcí Kraj Smetany a Martinů nebo „Na kole“ vydané svazkem obcí Českomoravské pomezí. V nich lze najít tipy na výlety včetně popisu trasy, profil a náročnost a atraktivitu, které se nachází po cestě.

Na Poličsku chybí více cyklostezek, cyklotrasy značené mimo státní komunikace, možnost in-line bruslení, přírodního koupání a půjčovny sportovních potřeb.

Turistika

Na své si zde přijdou i turisté a to díky velkému počtu památek, krajinně s potoky, rybníky a přehradami i kopcovitým terémem Žďárských vrchů. Celé území je protkáno řadou značených turistických tras.

Doprovodná infrastruktura

Cykloservis nabízí obce Borová, Bystré, Polička, Jedlová a Sádek. Chybí zde ale půjčovny kol.

Navzdory poloze, členitosti a kopcovitému rázu se zde nachází jen několik málo vyhlídkových míst (Lucký vrch, hrad Svojanov, kostel Sv. Jakuba v Poličce) a zcela zde chybí rozhledny. Nejbližší jsou v oblasti Toulouvcových maštálí (Terežka, Barůvka, Toulouvcova rozhledna aj.), na Svitavsku a dále pak v oblasti Bystřicka (Karasín, Horní les)

Zimní období – sjezdovky a lyžařské trasy

V zimním období nabízí Poličsko možnost sjezdového lyžování na středně dlouhých trasách ve ski areálu Polička a Ski areál Bystré v Hamrech. Lyžařský areál Liboháje v Poličce nabízí sjezdovku, která měří tři sta třicet metrů. K dispozici je dětský vlek i lyžařská škola.

Tři sta šedesát metrů dlouhou sjezdovku najdou turisté v Hamrech u Bystrého, kde se jedná o slalomový kopec spíše pro sportovně založené lyžaře. Areál v Hamrech postrádá jakékoli zázemí pro občerstvení a sociální zázemí. K dispozici je rovněž dětský vlek a instruktoři lyžování.

Půlkilometrovou sjezdovku nabízí pro lyžaře také Telecí. Tam lyžují výhradně na přírodním sněhu a díky umělému osvětlení nabízí i večerní lyžování. Dalším místem, kde se dá lyžovat bez umělého zasněžování jsou Březiny.

Milovníci běžkování najdou na Poličsku rovněž řadu běžkařských tras. Ve spolupráci s KČT vyznačil mezi Poličkou, Borovou a Březinami 70 km značených běžeckých stop, které jsou strojově upravovány. Lyžařské stopy vedou jak podle značek pro pěší turisty, tak podle značek pro lyžaře na běžkách. K tomuto tématu byl vydán Mikroregionem Poličsko informační materiál „Lyžařské trasy v Mikroregionu Poličsko“

PŘEHLED DOPROVODNÉ INFRASTRUKTURY CESTOVNÍHO RUCHU NA ÚZEMÍ MAS POLIČSKO Z.S.

OBEC	CYKLOTRASA	CYKLOSTEZKA	HIPPOTURISTIKA	RYBAŘENÍ	ZNAČENÁ BĚŽKAŘSKÁ TRASA
Borová	4021, 4022	ne	Projížďky na pony, Formanský den	ne	ano
Březiny	4022, 4101	ne		ne	ano
Bystré	4019, 104	ne		ano	
Hartmanice		ne		ne	
Jedlová	4019	ne		ano	ano
Kamenec	4101, 4108, 4022, 4025	ne	hipostezka	ne	ano
Korouhev	4106, 5085	ne		ano	
Květná	4107, 4023	ne	Jezdecký klub, stáj	ano	
Nedvězí	Neznačená 5085	ne		ne	
Oldřiš	4103, 4022	ne		ne	ano
Polička	4101, 4102, 4103, 4104, 4106, 4109, 4019, 4022, 4025	ano	hipostezka	ano	ano
Pomezí	4022, 4023	ne	Jezdecký klub	ano	
Pustá Kamenice	4105	ne		ano	ano
Pustá Rybná	4105, 4022	ne	hipostezka	ne	ano
Rohozná	4027, 4104	ne		ano	
Sádek	4101, 4103, 4022, 4025	ne		ne	ano
Široký Důl	4107	ne		ne	
Stašov	4104	ne	Hipostezka, jezdecký klub, jezdecký ranč, vyjížďky, ubytování na statku s koňmi	ano	
Svojanov	104, 4027,	ne	hipostezka	ano	
Telecí	4101, 5085	ne		ne	ano
Trpín	5085	ne	Jezdecký ranč, dětské jezdecké tábory	ne	

Zdroj: vlastní šetření

Sportovní vyžití

Vedle letní a zimní turistiky nabízí Poličsko i podmínky pro celoroční sportovní vyžití. Největší sportovní zázemí nabízí Polička, kde je krytý bazén se saunou, zimní stadion, letní stadion, 2 sportovní haly, tenisové kurty, horolezecká stěna, skate park, minigolf a koupaliště. Dobré

sportovní zázemí má také obec Borová se svým sportovním areálem (2 tenisové kurty, volejbalové hřiště, minibowling, kuželky, kriket, pétanque, dětské hřiště...) a obec Bystré (víceúčelové hřiště, tenisové kurty, dětské hřiště, krytý bazén s mořskou vodou v Hotelu Bystré)

Ostatní obce nabízí fotbalová a víceúčelová hřiště, sokolovny, hřiště na míčové hry nebo tenisové kurty.

Polička a Borová nabízí minigolfová hřiště.

Další atraktivita

- **Filmový cestovní ruch** - mezi filmová místa patří zejména Bystré (Všichni dobří rodáci, Návrat ztraceného ráje) a dále Polička (Návrat idiota a Oběti a vrazi), Březiny a okolí (Obušku z pytle ven) a Nedvězí (Četnické humoresky). Vedle filmů se zde natáčely i dokumentární pořady, např. Šumná města v Poličce nebo Toulavá kamera v Bystrém, Svojanově nebo Pusté Rybné a na Luckém vrchu. O Bystrém byl také natočen pořad Počesku. Na toto téma by bylo vhodné zpracovat informační materiály, v případě Bystrého např. naučnou stezku se zastávkami na místech natáčení filmu Všichni dobří rodáci.
- **Literární cestovní ruch** – v oblasti Poličska našla inspiraci spisovatelka Tereza Nováková, která ve svých dílech zobrazila život na Českomoravské vrchovině, kde nějaký čas žila. Zpracovala zde skutečné životní osudy jednotlivců. K nejvýznamnějším románům, které zde napsala patří „Na librově gruntě“ (Nedvězí), který psala při svém pobytu v Bystrém „Drašar“ (Březiny, Pustá Rybná, Polička a „Jiří Šmatlán“ (Borová). Do Bystrého jezdil často za svou dcerou a zetěm i básník Jaroslav Vrchlický. V Bystrém a okolí nalézal Vrchlický náměty pro svou básnickou tvorbu. Vycházel z místních pohádek, legend a pověstí a dalších písemných zdrojů, případně z vlastních prožitků. Přímě s Bystrým jsou spjaty dvě básně Vrchlického: „Shnilé obilí“ (Selské balady) a „Balada bysterská“.
- **Rybářský cestovní ruch** – Poličsko má pro rybářský cestovní ruch ideální podmínky. K rybaření je zde vhodných 13 rybníků. Aktivně zde působí Rybářské sdružení Vysočina se sídlem v Poličce, které každoročně pořádá velké množství rybářských závodů, na které se sjíždí rybáři z celé České republiky. Na poličské přehradě a u rybníka peklo zajišťuje rovněž ubytování. U přehrady v rybářské chatové oblasti je také možnost pronájmu soukromých chat.
- **Hipoturistika** – je dalším tematickým cestovním ruchem, který má v oblasti velký potenciál. Na trase Pustá Rybná - Kamenec – Polička – Stašov – Rohozná – Starý Svojanov prochází hipostezka, je zde několik jezdeckých klubů s jezdeckou školou, Stašov disponuje nabídkou ubytování na statcích s možností projížděk na koních ale i doprovodných služeb, jako je wellness, domácí kuchyně apod. Již tradiční každoroční akcí na Poličsku je Formanský den v Borové s přehlídkou chladnokrevných koní, se soutěžemi a ukázkou westernové a skokové jízdy.

- **Adrenalinové sporty** - v Poličce a okolí je možnost paintballu. Velmi populární sportovní aktivitou v oblasti Žďárských vrchů je také horolezení na skalních útvarech.

Stravovací zařízení

Polovina obcí na území MAS disponuje restauračním zařízením s kuchyní. Největší počet stravovacích zařízení se nachází v Poličce, Svojanově, Bystrém a Borové. Problémem může být otevírací doba, která nemusí vyhovovat potřebám turistů a úroveň zařízení (zavřeno v čase oběda, kuřácké restaurace, úroveň sociálního zařízení, apod.). Za nedostatek lze také považovat to, že turisté nemají možnost stravování v každé větší obci. Většina restaurací se zaměřuje na minutkovou kuchyni, chybí zde místní speciality a typická česká kuchyně. Nedisponují nabídkou místních produktů.

Obec	Stravovací zařízení s teplou kuchyní	Možnost teplé kuchyně o víkendu
Borová	ano	ano
Březiny	ne	ne
Bystré	ano	ano
Hartmanice	ano	ano
Jedlová	ano	ano
Kamenec	ano	ano
Korouhev	ano	ano
Květná	ano	ano
Nedvězí	ne	ne
Oldřiš	ne	ne
Polička	ano	ano
Pomezí	ne	ne
Pustá Kamenice	ne	ne
Pustá Rybná	ano	ano
Rohozná	ne	ne
Sádek	ano	ano
Široký Důl	ne	ne
Stašov	ne	ne
Svojanov	ano	ano
Telecí	ano	ano
Trpín	ne	ne

Zdroj: vlastní šetření

Ubytovací zařízení

Na Poličsku nabízí ubytování 11 obcí a to v hotelech, penzionech, ubytovnách nebo v soukromí. Zejména v oblasti Žďárských vrchů se nachází poměrně velké množství chat a chalup. Certifikovaným tříhvězdičkovým campem je Camping Borová s možností ubytování v apartmánech, chatách, stanech nebo karavanech. Dalším kempem je Autokemp Polička. Možnost pro stanování představuje také Hotel Otakar v Bystrém Hamrech, který nabízí tábořiště pro stany i karavany. Místa pro kempink nabízí také chata Lucký vrch u obce Telecí.

Oblast má ideální předpoklady pro různé formy venkovského cestovního ruchu. Ubytování na statku nabízí obec Široký důl, ubytování s možností výuky, jízdy nebo péče o koně, včetně možnosti konzumace domácí kuchyně nabízí ubytovací kapacity ve Stašově a Květné. Stylové ubytování pro turisty nabízí i chata na Luckém vrchu.

Hotel Bystré a penzion na Vysočině v Hartmanicích se zaměřují z velké části na rodiny s dětmi.

Ubytování s wellness službami nabízí jen několik málo ubytovacích kapacit. Je to především penzion Kubíčkoví v Bystrém s relaxačním wellness centrem, hotel Bystré, který se navíc pyšní bazénem s mořskou vodou nebo Statek na Hradě ve Stašově, venkovský styl ubytování s vířivkou, saunou a masážemi.

Stylové ubytování mohou turisté nalézt i na hradě Svojanov, kde jsou pokoje vybaveny nábytkem z přelomu 19. – 20. století., takže se turisté cítí opravdu jako na hradě.

Podle údajů ČSÚ z roku 2014 je na Poličsku 23 hromadných ubytovacích zařízení, přičemž hromadné ubytovací zařízení ČSÚ definuje jako zařízení s minimálně pěti pokoji nebo deseti lůžky. Hromadná ubytovací zařízení nabízí především město Polička a Bystré.

Největší kapacitu má hotel Bystré s 50 lůžky, Hotel Otakar v Hamrech s 51 lůžky v hotelu + 60 v chatkách. Chata Lucký vrch má kapacitu 36 lůžek v hlavní budově, 20 lůžek v dependanci (finské domky) a 50 míst nabízí na táboření.

Celková kvalita ubytovacích služeb je průměrná, ale chybí ubytovací zařízení, které ubytuje více osob za podmínek zajištění slušného standardu. Dále pak hromadné ubytovací zařízení pro více osob disponující prostory pro zajištění konferencí nebo školení s příslušným technickým vybavením.

Vytíženost ubytovacích zařízení

Na základě průzkumu lze srovnat vytíženost ubytovacích kapacit různých zaměření.

Ubytování v penzionu na hradě Svojanov využilo v roce 2013 1151 osob, při čemž nejvyšší obsazenosti dosahuje penzion v letních měsících. Celková obsazenost však rok od roku klesá. Kapacita penzionu je 46 lůžek.

Statek Široký důl, který je zaměřen na venkovský cestovní ruch měl s kapacitou 20 pevných lůžek (+ možnost přistýlek) v roce 2013 návštěvnost 250 osob. 70 % této obsazenosti tvořila letní sezóna.

Soukromé ubytování v Březinách ubytovalo v loňském roce 50 osob. Nejvyšší návštěvnost evidují od jara do podzimu.

Ubytování na Luckém vrchu využije ročně zhruba 2500 – 3000 osob (počítáno osoba/den). 80 % ubytovaných tvoří stálí zákazníci, ale neustále se zvyšuje počet turistů, kteří chatu navštíví při výletech. Největší vytiženost je v letní sezóně.

Ubytovatelé se shodují v tom, že poptávka po ubytování je zde docela nízká. Přisuzují to především malé propagaci oblasti, nízkým cenám zahraničních zájezdů a v poslední době i oblíbeným slevovým portálům, které nabízí luxusní hotely za bezkonkurenční ceny.

Na základě průzkumu můžeme říci, že klientelu zde tvoří většinou lidé z větších měst (Brno, Pardubice), kteří zde hledají klid a odpočinek.

Turistická informační centra

Turistická informační centra (TIC) představují základní zdroj turistických informací daného regionu, prezentují ho a propagují. Vzhledem k hustotě TIC na území ČR a rozdílné kvalitě, se objevily snahy o zvýšení kvality a jasné definování TIC České republiky. Ty vedly ke vzniku Jednotné klasifikace Turistických informačních center České republiky, která funguje od roku 2013. Tato klasifikace vytvořila vlastní certifikaci a zařazuje TIC do tří klasifikačních tříd A, B, C podle rozsahu deklarovaných činností.

Na území Poličska se nachází 3 turistická informační centra a to v **Poličce**, **Bystrém** a **Svojanově**. Všechna tato TIC regionálního významu jsou certifikována a zařazena do třídy B, kde musí splňovat řadu podmínek, týkajících se minimální povinné nabídky služeb, otevírací doby, jazykové vybavenosti nebo úrovně vzdělání personálu.

Návštěvnost turistických informačních center

Návštěvnost TIC v roce 2013		
TIC	Celkový počet návštěvníků	Z toho zahraničních
Polička	31111	276
Bystré	2457	64
Svojanov	1948	33

Zdroj: vlastní šetření

Nejvyšší návštěvnost uvádí všechny tři TIC v období letní sezóny. Návštěvnost TIC ovlivňují z velké části i místní občané, kteří využívají jejich služeb.

Nabídka místních produktů

Na území chybí propagace značek místních produktů, které se umísťují na prvních místech soutěží jako Regionální potravina Pardubického kraje (Pekárna Borová, pekárna AGRO VYSOČINA BYSTRÉ a.s.)

Na území MAS nejsou zavedeny specializované prodejny s nabídkou místních produktů. Ani místní IC nemají k dispozici prostory, kde by produkty místní výroby prezentovaly. Ve všední dny lze v běžných obchodech zakoupit výrobky z pekárny v Borové, pekárny z Bystrého a řeznictví v Bystrém nebo z obchodu se sýry v Oldřiši.

Není vytvořena regionální značka, která by pomohla místní výrobcům a poskytovatelům služeb v propagaci jejich výrobku či služby a zaručovala by standard kvality.

Obec	Místní výrobky a díla, které jsou k dostání v obci
Borová	Borovský kulatý chléb
Březiny	Výstavy místních malířů
Bystré	Královský chléb, Bysterské koláče, svatební koláčky, Bysterské klobásy Výroba kožených doplňků pro myslivce a k dobovým oděvům Terky art galerie
Hartmanice	
Jedlová	Včelí produkty
Kamenec u Poličky	
Korouhev	
Květná	Výroba mléčných produktů
Nedvězí	Včelí produkty
Oldřiš	Výroba mléčných produktů
Polička	Výroba mléčných produktů, Poličské pivo Výroba rukodělných výrobků – Galerie tetiček paliček Dřevořezbáři betlémů
Pomezí	
Pustá Kamenice	
Pustá Rybná	
Rohozná	
Sádek	
Široký Důl	
Stašov	
Svojanov	Včelí produkty
Telecí	Včelí produkty
Trpín	Včelí produkty, Řeznictví uzenářství Štěpánek, Pohostinství Kozák – místní specialita utopenci a domácí sýr

Dotazníkové šetření pro poskytovatele služeb cestovního ruchu

Dotazníkové šetření probíhalo v měsíci květnu 2014 a jeho cílem bylo zmapování cestovního ruchu na Poličsku a to z pohledu poskytovatelů služeb. Osloveny byly subjekty podnikající ve všech oblastech cestovního ruchu, včetně těch nejvýznamnějších jakými je hrad Svojanov, TIC, Centrum Bohuslava Martinů. Forma dotazníku byla elektronická, dotazovaní odpovídali přes emaily.

Dotazníkového šetření se zúčastnili poskytovatelé služeb, kteří mají své provozovny nebo sídla napříč celým regionem, nepokrývají tedy jen určitou část území.

Z dotazníkového šetření vyplývá:

- jako největší nedostatek turistické destinace Poličsko hodnotí dotazovaní poskytovatelé služeb malou propagaci a podporu tematického cestovního ruchu, např. rybářský cestovní ruch nebo hippoturistiku, pro které má mikroregion výborné předpoklady. Dalším nedostatkem na stejné úrovni je nedostatečná dopravní infrastruktura (kvalita silnic, cyklotrasy apod.). O něco méně významným nedostatkem je absence turistických atrakcí (např. tematické parky), půjčoven sportovních potřeb a kvalitní vedení a řízení služeb cestovního ruchu na úrovni spolupráce veřejné a soukromé sféry.
- nejvyšší návštěvnost zaznamenává území jednoznačně v období hlavní turistické sezóny, tedy od června do srpna.
- většina turistů v oblasti kombinuje návštěvu města Poličky s pobytem na venkově - venkov zde má svůj význam.
- převažujícím důvodem návštěvy je jednoznačně relaxace, pobyt v přírodě (chataření chalupaření, houbaření, rybaření apod.) a turistika a sport. Navzdory oblíbenému pobytu v přírodě a vhodným podmínkám oblasti pro venkovský cestovní ruch (agroturistika, ekoagroturistika) jsou zde v této oblasti velké rezervy.
- největší atraktivitou na území je dle poskytovatelů služeb cestovního ruchu hrad Svojanov. Hned za ním je to vzhledem k příznivým podmínkám provozování turistiky a sportu. Město Polička zaujímá v anketě třetí místo.
- nejvíce návštěvníků přijíždí do oblasti Poličska z Brna a Pardubic, což je dáno zejména přiměřenou vzdáleností do těchto měst a atraktivitou lokality pro chataře a chalupáře (Hamry u Bystrého, Svojanov, Pustá Rybná, Telecí, Březiny atd.).
- největší formu propagace jednotlivých poskytovatelů služeb představuje prezentace zařízení na internetu a v tištěných materiálech. Významným podílem prezentace na internetu je vedle vlastních webových stránek i propagace na turistických portálech a sociálních sítích.

- Výhodná poloha na pomezí Čech a Moravy
- Atraktivní přírodní území – CHKO Žďárské vrchy
- Kvalita životního prostředí
- Absence cyklostezek a cyklotras mimo státní komunikace – cyklotrasy v terénu
- Nedostatečná propagace služeb cestovního ruchu – propagace společné značky regionu
- Absence turistických produktů zaměřených na určitou skupinu lidí (tematický cestovní ruch)
- Absence velkokapacitního ubytovacího zařízení se zázemím pro školení
- Absence doprovodných služeb cest. Ruchu - sportovních potřeb a cyklo-půjčoven
- Absence regionální značky výrobků a služeb na území

2.10. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ NA ÚZEMÍ MAS

Území MAS Poličsko z.s. se rozprostírá na východním okraji Pardubického kraje v okrese Svitavy a leží na území Českomoravské vysočina na pomezí Čech a Moravy. Kopcovitá krajina sousedí se Žďárskými vrchy, které zasahují do západní části území MAS. Příznivá kvalita životního prostředí na území MAS Poličsko vyplývá z průměrné míry lesnatosti, zeleně a ze zachování území nižší hustotou zalidnění. Česká republika má průměrnou hustotu zalidnění 131 osob/km². Území Poličska se rozkládá na 28 446 ha a zaujímá 6 % rozlohy kraje a hustota zalidnění je 71,5 osob/km². Ve dvou městech správního území Poličska – Poličce a Bystrém – žije 53,8 % obyvatel. (Zdroj :Risy, ČSÚ)

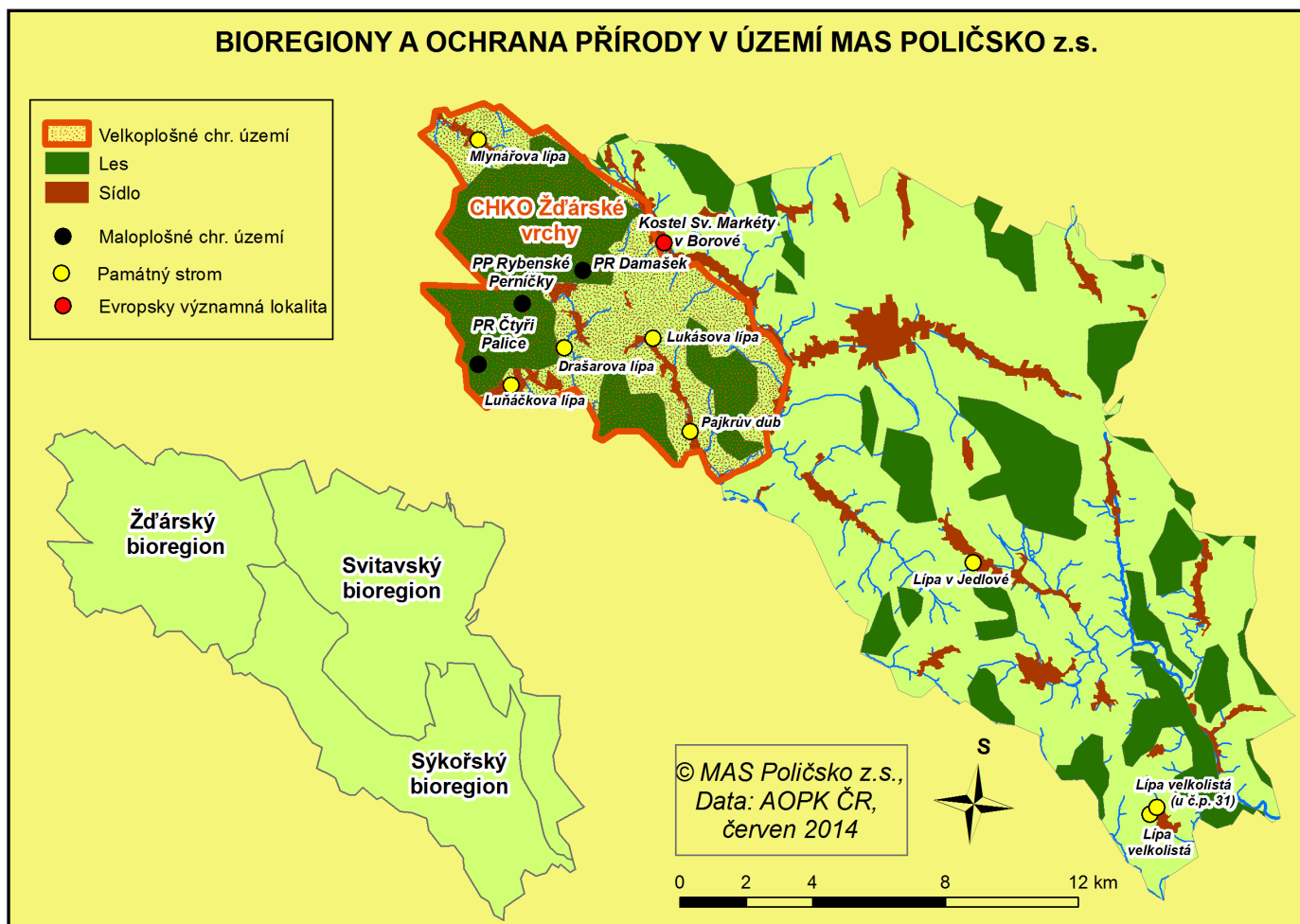
Poličskem prochází hranice evropského rozvodí. Bílý potok směřuje do Svatky, Moravy, Dunaje a Černého moře a Jalový potok přitéká do Loučné, Labe a Severního moře. Poličskem prochází geologická hranice mezi pásmem opuky a žul i rul. Na území České republiky je Natura 2000 tvořena ptačími oblastmi a evropsky významnými lokalitami, které požívají smluvní ochranu nebo jsou chráněny jako zvláště chráněná území, viz. [Příloha Životní prostředí, tab.1](#)

Na území obce Borová se řídce vyskytuje Strakapoud jižní (Dendrocopos syriacus), který je zapsán v Červené knize ohrožených druhů zvířat.

Západní část území MAS Poličsko z.s. s obcemi Borová, Březiny, Oldřiš, Lačnov (Korouhev), Pustá Kamenice, Pustá Rybná, Sádek a Telecí tvoří severovýchodní okraj CHKO Žďárské vrchy – viz kapitola Potenciál území – přírodní bohatství.

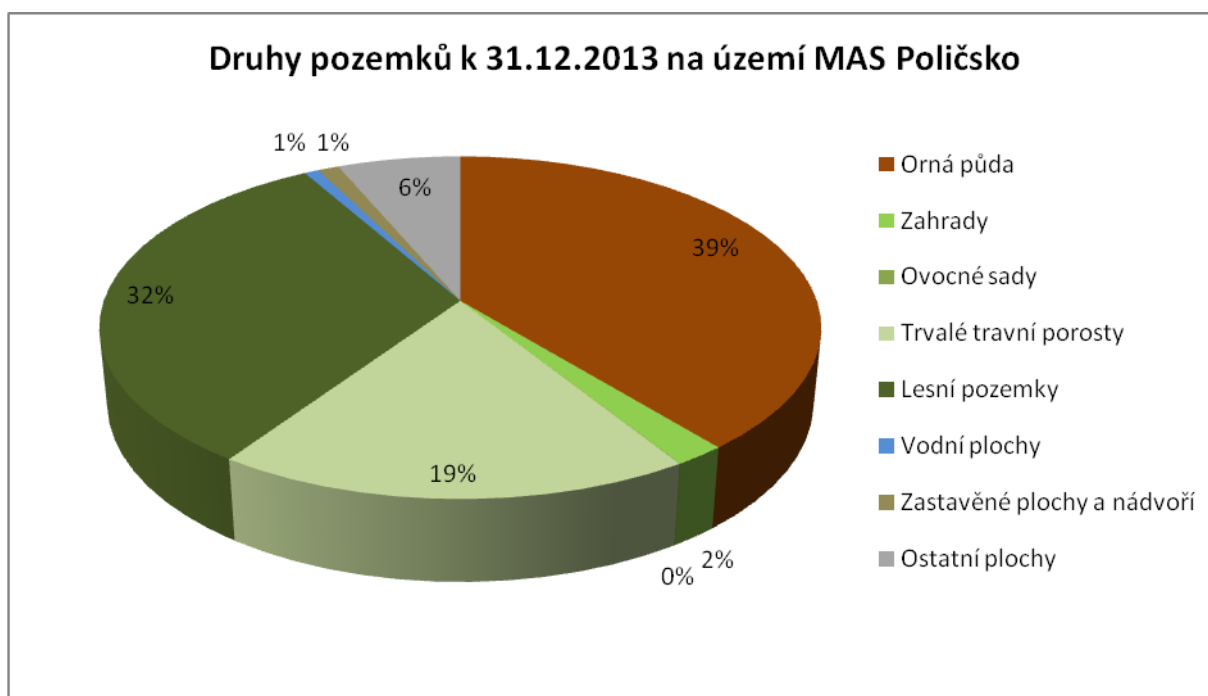
Na území MAS Poličsko se nacházejí evropsky významné lokality, viz. [Příloha Životní prostředí, tab.2](#) památné stromy, viz. [Příloha Životní prostředí, tab.3](#), významné krajinné prvky mimo CHKO (louky, aleje), viz. [Příloha Životní prostředí, tab.4](#) a významné geomorfologické lokality (Rybenské Perničky, Kaviny, Čtyři Palice),viz. [Příloha Životní prostředí, tab.5](#) Na východě území leží přírodní park Údolí Křetínky o rozloze 5570 ha, založený v roce 1996.

Území MAS Poličsko má zachované kvalitní životní prostředí, k čemuž by mělo přistupovat jako k velice hodnotnému statku.

Druhy a výměra pozemků na území MAS Poličsko z.s.

Výměra pozemků území MAS		Výměra (v ha)
zemědělská půda		16 938
z toho :	Orná půda	11 098
	Zahrady	568
	Ovocné sady	8
	Trvalé travní porosty	5 263
nezemědělská půda		11 507
z toho :	Lesní pozemky	9 158
	Vodní plochy	214
	Zastavěné plochy a nádvoří	309
	Ostatní plochy	1 825
Celková výměra (v ha)		28 445

Zdroj: ČSÚ

Z dat Českého statistického úřadu je patrné, že z 28,5tis. ha celkové výměry území MAS je cca 40% orná půda, 32% jsou lesní pozemky a 18,2% trvalé travní porosty. Krajiny, lesy a půdy pro zemědělskou výrobu tvoří cca 90% celého území MAS.

Záchranné stanice

V současné době na území nepracuje záchranná stanice pro hendikepovaná zvířata. Spádově je nejbližší záchranná stanice volně žijících zvířat Zelené Vendolí (Vendolí u Svitav) a záchranná stanice a ekocentrum Pasíčka v Boru u Skutče. Obě mají licenci MŽP k provádění činnosti. Hlavním cílem stanic je péče o poraněná volně žijící zvířata s cílem navrátit je zpět do přírody. Na veřejnost působí v oblasti ekologické výchovy.

Územní systém ekologické stability

Územní systém ekologické stability území MAS tvoří biocentra a biokoridory, které propojují jednotlivá biocentra a tím umožňují migraci jednotlivým organismům (např. potůčky s doprovodnou zelení, remízky, strouhy, aleje...). Jedná se o označení souvislé plochy odlišné vegetace (linie nebo pás), které prostupují jednotvárnou krajinou. Na území MAS Poličsko z.s. se nachází 8 biocenter a 8 biokoridorů regionálního významu, viz. [Příloha Životní prostředí, tab.6](#)

Koeficient ekologické stability (K_{ES})

Jde o základní ukazatel ekologické stability v obci a na jejím katastrálním území. Jde o podíl ekologicky významných ploch (lesy, pastviny, mokřady, rybníky, sady, louky, atd.) ku plochám nízké ekologické stability (zastavěná plocha, orná půda, chmelnice, vinice a sady s černým úhorem, apod.).

Název obce	Hodnota K_{ES}
Březiny	5,79
Pustá Rybná	5,19
Pustá Kamenice	4,82
Svojanov	2,61
Telecí	1,70
Stašov	1,57
Borová	1,36
Oldřiš	1,26
Korouhev	1,14
Bystré	1,10
Jedlová	1,10
Sádek	1,07
Nedvězí	1,02
Trpín	0,97
Květná	0,77
Rohozná	0,76
Hartmanice	0,71
Široký Důl	0,70
Pomezí	0,67
Kamenec u Poličky	0,56
Polička	0,48
Průměrná hodnota K_{ES} na území obcí MAS Poličsko	1,68

Zdroj: www.risy.cz

Obce s K_{ES} nižším než 0,9 se nacházejí v neutěšeném krajinném prostoru, který je hodnocen jako člověkem zcela pozměněný a kde jednotlivé vazby v krajině přestávají fungovat i na místní úrovni a nelze je jednoduchým způsobem obnovit. V této kategorii se nachází 7 obcí regionu (Květná, Rohozná, Hartmanice, Široký Důl, Kamenec u Poličky, Pomezí, Polička).

Hodnoty 0,9 – 1,9 svědčí o území hospodářském, ale relativně zachovalém, do této kategorie spadá 10 obcí MAS. Průměrná hodnota celého území MAS K_{ES} 1,68 a spadá do této kategorie území.

K_{ES} nad 2,0 je relativně zachovalé a ekologicky stabilní, případně lze stabilitu rychle obnovit. Obce v krajině s K_{ES} vyšším než 2.0 jsou již prakticky v krajině blížící se zachovalé, polopřírodní, až přírodní a hodnota kostry ekologické stability je vysoká. Těchto hodnot dosahují pouze 4 obce regionu (Březiny, Pustá Rybná, Pustá Kamenice – všechny sídlí na území CHKO Žďárské vrchy, Svojanov – leží na území PP Údolí Křetínky).

Odpadové hospodářství – nakládání s odpady

Na území MAS Poličsko v současné době odpad sváží 3 svozové společnosti a to LIKO Svitavy a.s. u 12 obcí, TS Města a. s. u 5 obcí a společnost AVE CZ odpadové hospodářství s. r. o. u 4 obcí. Technické služby města Bystré s.r.o. (sváží separovaný odpad a nebezpečný odpad ve městě Bystrém a objemný odpad z města Bystré, městysu Svojanov, obcí Jedlová a Trpín).

V řešeném území je přítomno několik zařízení pro nakládání s odpadem. Technické služby Města Bystré s.r.o. provozují v Bystrém skládku tuhého komunálního odpadu. Na území jsou

vybudovány 3 kompostárny a linka pro výrobu pelet z odpadu z rostlinných pletiv. Na území se nenachází žádná spalovna. Jsou evidovány 4 sběrné dvory poměrně rovnoměrně rozprostřené v prostoru území MAS Poličsko, viz. **Příloha Životní prostředí, tab.7** a dále 5 výkopen odpadu, viz. **Příloha Životní prostředí, tab.9**. V 11 obcích MAS jsou zavedena sběrná místa odpadu (popř. bioodpadu), ve 4 obcích, popř. osadách obcí jsou tato místa nezbytná, protože v obcích není zaveden popelnicový systém a občané ukládají komunální odpad do velkoobjemových kontejnerů, viz. **Příloha Životní prostředí, tab. č.8**

Ekologické zátěže

Černé skládky jsou na území MAS Poličsko pouze ojedinělé. Většinou se jedná o drobné skládky a jsou ihned na náklady obce odstraněny. Největší problémy má s tímto obec Jedlová, Kamenec u Poličky a město Bystré.

V území MAS Poličsko se nacházejí místa s ekologickou zátěží i místa, kde dochází k pravidelnému monitorování již vyřešených zátěží. Jedná se o místa bývalých skládek odpadu v Květné (zrekultivovaná skládka komunálního odpadu blízko nádraží ČD; není zabezpečena proti úniku škodlivin), u města Bystré (zrekultivovaná a zatravněná skládka komunálního a stavebního odpadu severně od města, po pravé straně silnice na Jedlovou; není zabezpečena proti úniku škodlivin), u obce Jedlová (zatravněná skládka komunálního a stavebního odpadu jižně od obce Jedlová); u obce Široký Důl (rekultivovaná skládka komunálního a průmyslového odpadu při silnici I/34 Polička-Hlinsko), u města Polička (skládka komunálního a průmyslového odpadu na západě města Polička; není zabezpečena proti úniku škodlivin). Dále pak se jedná o průmyslové areály Poličských strojren a.s. (zrekultivovanou skládku popílku, skládku průmyslového odpadu a kalovou galvanickou lagunu), firmy Skanska a.s. - obalovna u odbočky na Modřec (kontaminovaná lokalita a není vyloučeno negativní ovlivnění okolní krajiny) a bývalých kasáren v Květné (znečištění zemin a znečištění areálu pro skladování pohonných hmot).

Je vysoce pravděpodobné, že v bývalých (i současných) objektech zemědělských družstev se mohou nacházet staré jímky, odpadní jámy a nevhodně uskladněné stroje, které mohou být pro životní prostředí přítěží.

Třídící linky

Na území MAS Poličsko se nenachází žádná třídící linka. Nejbližší nalezneme ve Svitavách (plast, papír), Bystřici nad Pernštejnem (plast), Hlinsku (plast, papír, sklo) a Letovicích (papír). **Příloha Životní prostředí, tab.10** Tato zařízení jsou také nejčastějšími koncovými místy separovaného odpadu z území.

Kapacita třídících linek je ve většině případů využita takřka plně. Vezmeme-li v úvahu cíle plánu odpadového hospodářství, tedy zvyšování druhotného využívání odpadu a prakticky naplněnou kapacitou linek na dotřídování odpadu, je nasnadě, uvažovat o budování nových či rozšiřování stávajících linek na dotřídování odpadu.

Biologicky rozložitelný odpad

Zařízení pro nakládání s biologicky rozložitelným odpadem jsou umístěna v obcích Borová, Pomezí a Květná, přičemž poslední dvě jmenované obce ho využívají výhradně pro vlastní potřebu. Kompostárnu v Borové kromě obce samotné využívá i 8 dalších obcí v jejím okolí, viz. **Příloha Životní prostředí, tab.11**. Sběr probíhá pomocí velkoobjemových kompostérů. V Poličce, ve Stašově a v Nedvězím existují neoficiální místa pro biologicky rozložitelný odpad. V současné době jsou zařízení pro nakládání s biologicky rozložitelným odpadem pro obce v jižní části území MAS nedostupná. Kompostárny za hranicí území MAS Poličsko (Bystřice nad Pernštejnem, Litomyšl, Hlinsko) jsou z hlediska vzdálenosti jen těžko využitelné. I nadále je hlavním způsobem nakládání s biologicky rozložitelným odpadem domácí kompostování.

Separovaný odpad

Sběr separovaného odpadu v území MAS Poličsko je integrální součástí sběru komunálního odpadu. V území ho lze rozdělit na sběr do nádob (na tříděný odpad - sklo, papír a plast) a na pytlový sběr (plast). Oba systémy se vzájemně doplňují. Nově dochází o rozšiřování sběrných nádob o nádoby na kov a na textil. V obcích, kde tyto nádoby ještě nejsou, sbírá staré ošacení Diakonie Broumov.

Ochrana ovzduší

Území MAS Poličsko je možné z hlediska kvality ovzduší zařadit mezi oblasti s mírně až středně znečištěným ovzduším.

Kvalita ovzduší je na území MAS Poličsko nejvíce negativně ovlivněna emisemi malých stacionárních zdrojů – lokální topeniště. Spalováním fosilních paliv v domácích topeništích a kotelnách je významné více než v polovině obcí a negativně se projevuje zvýšením hladiny oxidu siřičitého a oxidu uhelnatého v zimním období. Zejména to pociťují obce, které nejsou plynofikovány – Březiny, Pustá Rybná, Stašov. Nedořešeny zůstávají malé, příp. střední zdroje znečišťování ve vazbě na cenu plynu.

Druhým zdrojem ovlivňujícím kvalitu ovzduší jsou mobilní zdroje - doprava. Silniční doprava je producentem emisí oxidů dusíku i hlukovou zátěží ve velkých sídlech, např. v Poličce. Vliv na kvalitu ovzduší mají i emise z farem a drobných chovů živočišné produkce projevující se zejména nepříjemným zápachem.

Obce mohou využít ke zlepšení ovzduší - informační kampaně, obecně závazné obecní vyhlášky (vyhlášky stanovují přípustné druhy paliv), snažit se optimalizovat dopravu např. do vybraných částí obcí, veřejná doprava.....

Ochrana vod, kvalita vody

Obce napojené na ČOV : Bystré, Rohozná, Polička, Pomezí, Široký Důl, Hartmanice – ve výstavbě, dokončeno říjen 2015, Pustá Kamenice- bude stavět, schválená dotace. Hygienickou závadou je chybějící kanalizace v 14 obcích území MAS.

Z dotazníkového šetření obcí a z jejich plánovaných aktivit vyplývá velký zájem o realizaci ČOV.

Zdroje pitné vody pro obce MAS

Na území MAS působí svazek obcí Sdružení majitelů skupinového vodovodu Poličsko. Z 16 členských obcí je 8 obcí z území MAS Poličsko (Polička, Kamenec u Poličky, Korouhev, Květná, Oldříš, Pomezí, Sádek, Široký Důl). Vodovod je majetkem jednotlivých obcí, ale provoz zajišťuje firma VHOS a.s., Moravská Třebová.

Zásobování pitnou vodou je zajištěno ze skupinového vodovodu „Poličsko“.

V Březinách není vybudovaný vodovod. Obyvatelé k zásobování vodou využívají svých vlastních zdrojů-studní.

Ostatní obce mají vybudované vlastní vodovody. Jejich provozovateli jsou buď samy obce nebo technické služby zřízené obcí.

Záplavová území a protipovodňová ochrana

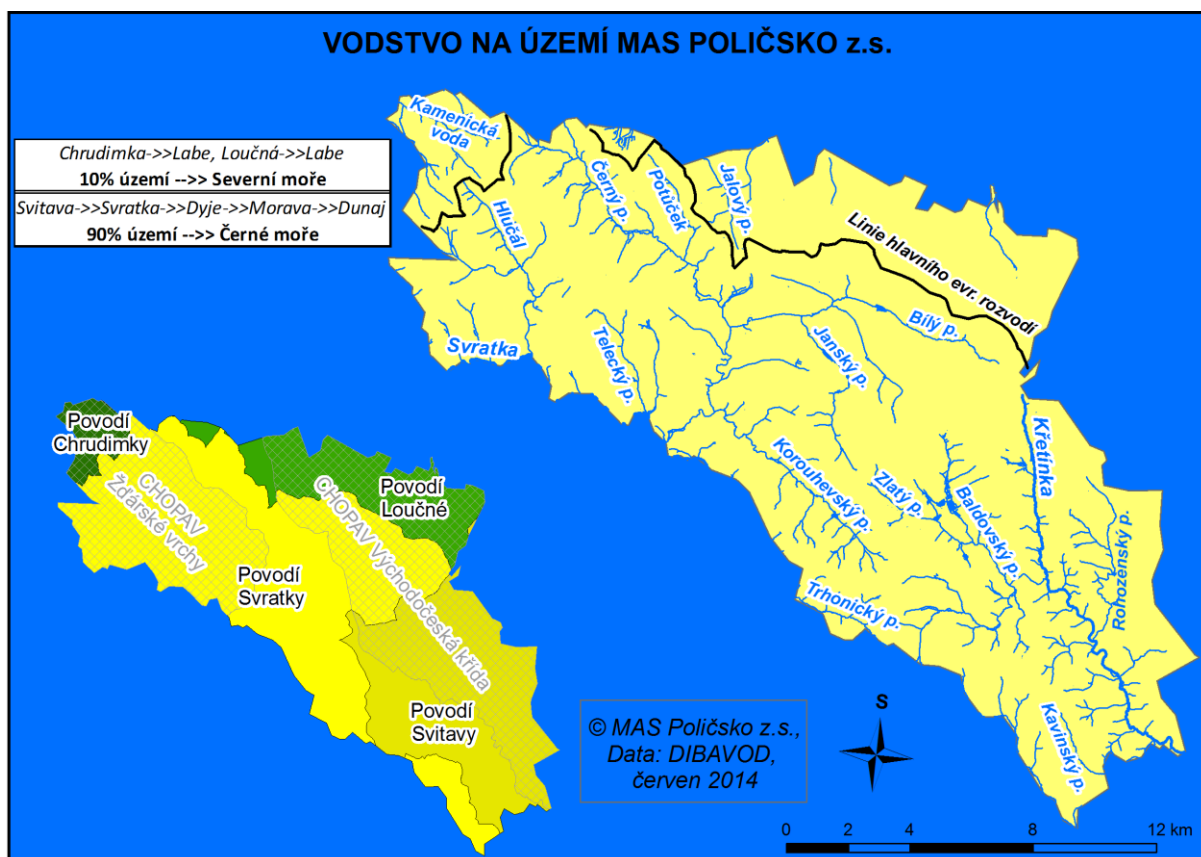
Na území MAS Poličsko z.s. je v záplavovém území Bílého potoka a řeky Křetíny definováno 9 záplavových území, a to obcí **Pomezí, Polička, Kamenec u Poličky, Sádek, Korouhev, Telecí, Stašov, Bystré, Svojanov.**

Na celém území hrozí rizika přívalových (bleskových) povodní, které v létě mohou vzniknout občas se vyskytujícími přívalovými srážkami. Ochrana před těmito povodněmi je velmi problematická vzhledem k jejich rychlému vzniku a nemožnosti je s časovým předstihem předvídat.

Kromě přirozených povodní existuje na teritoriu i nebezpečí zvláštních povodní. Jsou to povodně způsobené jinými - umělými vlivy, zejména poruchami vodních děl, která mohou vést až k jejich haváriím např. protržením. Na území Poličska se nachází několik vodních děl, které mohou být zdrojem ohrožení z hlediska vzniku zvláštní povodně. Jedná se o Suchou retenční nádrž, Pomezský rybník, Velký Stašovský rybník, Peklo a Přehradu, které jsou z hlediska TBD vodními díly III. či IV. kategorie, a které jsou nebezpečím pro Poličku a další obce na toku Bílého potoka. Rizikové mohou být rovněž soustavy rybníků v okolí obce Jedlová, které by mohly být nebezpečím pro obec Svojanov a další obce na toku řeky Křetíny.

Obce, které mohou být ohroženy rozvodněním vodního toku: Borová, Březiny Bystré, Jedlová, Kamenec u Poličky, Korouhev, Oldříš a Polička.

Obce, které mohou být ohroženy přívalovou povodní: Borová, Bystré, Hartmanice, Jedlová, Korouhev, Květná, Oldříš, Nedvězí a Polička.

Ochrana půdy

Na území převažuje bramborářský typ půdy. Charakteristické jsou středně velké až mírně až středně svažité pozemky. Rizikem je silná vodní eroze především v době vegetačního klidu nebo v místě soustředěné pastvy. Doporučenou ochranou je údržba a obnova mezí a vsakovacích pásů, doplnění krajinné zeleně, případné zalesnění, přizpůsobení osevních postupů. Ochrana musí být v souladu nejen s hospodářskou funkcí půdy, ale také s ohledem na podporu ekologie krajiny a udržitelný rozvoj venkova.

Při pěstování rostlin by měly být na území podporovány základy ekologického zemědělství, např.: osevní postup a technologie musí bránit erozi půdy, musí být zastoupeny jeteloviny a luskoviny, druhotná pestrost pěstovaných rostlin, co nejdelší vegetační kryt půdy, regulace výskytu plevelů agrotechnickými metodami, ochrana rostlin proti chorobám a škůdcům založená na podpoře samoregulační funkce agroekosystému, existence mezí, remízků a keřových porostů.

Zeleň v krajině a sídlech

Z místního šetření vyplývá, že obce na území MAS mají ve své péči cca 96 ha veřejné zeleně. Výměra lesních pozemků činí 9 125 ha, což je cca 30% z výměry půdy. Rozloha lesních porostů se mírně zvyšuje např. zalesňováním méně produktivních zemědělských pozemků. Je to trend v celé ČR.

Druhová skladba není bohužel optimální. Vyskytuje se značné množství smrkových monokultur, dominantní je smrk ztepilý (79%) a borovice lesní. Jedná se hlavně o stromy starší 60 let, vysázených po velké kalamitě z počátku 20. let minulého století a následně po větrných a sněhových polomech (1929 – 1931).

Obnovitelné zdroje

Zásobování elektrickou energií provádí ČEZ Distribuce a.s. nadzemními rozvody NN a v nových lokalitách podzemním kabelovým vedením. Celková spotřeba energie stoupá a v rámci procesu snižování energetické náročnosti se hledají možnosti úspory energie. Využití obnovitelných zdrojů není na území dostatečně aplikováno. Je využívána solární energie pro vytápění a ohřev vody (např. fotbalové šatny Jedlová, soukromé domy), biomasa (v obci Květná) a větrná elektrárna (v obci Nedvězí), bioplynová stanice (Telecí). Jejich význam je však pouze doplňující i v rámci domácností. Rostoucí význam mají tepelná čerpadla u nových, ale i starých domů, která se používají k vytápění i ohřevu vody. V rámci místního šetření vyplynulo, že obce jsou převážně plynofikovány, je však nedostatečně využívána možnost využití obnovitelných zdrojů.viz. tabulka

obec	obnovitelný zdroj
Borová	kompostárna
Březiny	ne
Bystré	sběrné místo bioodpadu
Hartmanice	ne
Jedlová	ne
Kamenec u Poličky	sběrné místo bioodpadu
Korouhev	sběrné místo bioodpadu
Květná	kompostárna
Nedvězí	ne
Oldříš	ne
Pomezí	kompostárna
Pustá Kamenice	ne
Pustá Rybná	sběrné místo bioodpadu
Rohozná	ne
Sádek	ne
Stašov	ne
Svojanov	ne
Široký Důl	ne
Telecí	bioplynová stanice
Trpín	ne
Polička	solární elektrárna

Zdroj : místní šetření

- CHKO Žďárské vrchy - kvalitní životní prostředí a ekologicky hodnotná krajina
- Dostatek vodních zdrojů
- Existence ÚSES (biocentra a biokoridory)
- Rostoucí koncentrace silniční dopravy
- Nízký počet a míra využívání obnovitelných zdrojů energie
- Nízký podíl odkanalizovaných obcí s ČOV
- Nedořešená protipovodňová ochrana
- Velké množství domácností využívající vytápění tuhými palivy
- Obce na jihovýchodní části území nemají dořešeno nakládání s biologický rozložitelným odpadem – absence kompostáren
- 9 obcí se nachází v záplavovém území

2.11. VEŘEJNÁ SPRÁVA

Území MAS je tvořeno 21 obcemi. Většina (20) obcí spadá do správního obvodu obce s rozšířenou působností i obce s pověřeným obecním úřadem Polička. Jediná obec Rohozná spadá do správního obvodu obce s rozšířenou působností i obce s pověřeným obecním úřadem Svitavy.

Ve městě Polička působí kontaktní pracoviště Úřadu práce Polička a Obvodní oddělení Policie ČR. Okresní správa sociálního zabezpečení, Finanční úřad působí ve městě Svitavy.

Příslušnost obcí ke stavebním úřadům, matrikám a počty části obcí

Název obce	Stavební úřad	Matrika	Části obce
Borová	Polička	Polička	1
Březiny	Polička	Polička	1
Bystré	Bystré	Bystré	2
Hartmanice	Bystré	Bystré	1
Jedlová	Bystré	Bystré	1
Kamenec u Poličky	Polička	Polička	2
Korouhev	Polička	Polička	2
Květná	Polička	Polička	1
Nedvězí	Bystré	Bystré	1
Oldřiš	Polička	Polička	1
Polička	Polička	Polička	6
Pomezí	Polička	Polička	1
Pustá Kamenice	Polička	Polička	1
Pustá Rybná	Polička	Polička	1
Rohozná	Svitavy	Svitavy	2
Sádek	Polička	Polička	1
Stašov	Polička	Polička	1
Svojanov	Bystré	Bystré	6
Široký Důl	Polička	Polička	1
Telecí	Polička	Polička	1
Trpín	Bystré	Bystré	2

Zdroj: www.uir.cz

2.12. BEZPEČNOST

Řešení bezpečnosti na území Poličska zajišťuje jednak Policie ČR a na území města Poličky městská policie. Ta je zřízena pouze v Poličce, má pouze 3 strážníky a nezabezpečuje stálou 24 hodinovou službu. Bezpečnost všech obcí kromě města Poličky, zabezpečuje Policie ČR. Ta je jednou ze složek integrovaného, záchranného systému (dále jen IZS).

Další bezpečnostní složkou IZS je Hasičský záchranný sbor Pardubického kraje. Na území poličského regionu zabezpečuje požární ochranu a další činnosti podle Požárního a poplachového plánu Pardubického kraje a plánu pokrytí profesionální jednotka HZS se sídlem v Poličce a jednotky sboru dobrovolných hasičů (dále jen SDH) kategorií JPO II až JPO V, viz. **Příloha BEZPEČNOST, tab.1.**

Způsob vyrozumění a spojení je řešeno v Požárním poplachovém plánu Pardubického kraje a Poplachovém plánu IZS Pardubického kraje. Ve městech a obcích je informování a varování obyvatelstva zabezpečováno prostřednictvím místních rozhlasů, případně rozhlasů napojených na centrální informační a varovací systém obyvatelstva ČR a sirénami. Všechny obce (kromě části města Poličky Lezníku a Modřece) mají obecní rozhlas. Sirény na území Poličska pokrývají 43% obcí.

Ke zvýšení bezpečnosti v požární ochraně obcí a měst, jako jeden z jejich prvků, přispívá síť nadzemních hydrantů. Snahou je budovat je na místech se zvýšeným nebezpečím vzniku požáru.

Významnou složkou IZS je Zdravotnická záchranná služba Pardubického kraje. Výjezdové stanoviště je v Poličce a další nejbližší Svitavy a Litomyšl, které zajišťují dostupnost této služby na daném území.

Na území Poličska lze předpokládat potenciální možnost vzniku všech druhů přirozených povodní, avšak s rozdílnou pravděpodobností vzniku jednotlivých typů. Přirozenými povodněmi je většina obcí území ohrožena především v letním období, při intenzivních lokálních srážkách, kdy může dojít k rychlému vzestupu hladiny ve vodních tocích. Některé obce jsou také ohrožovány v jarním období, při rychlém tání sněhové pokrývky spojeném se srážkami.

Protipovodňová ochrana v roce 2013

Lokální protipovodňová opatření jsou v rukou jednotlivých sídel. Opatření, která zasahují nad rámec jedné obce, je třeba vykonávat na regionální úrovni. Polička, Bystré, Jedlová, Borová, Korouhev, Oldříš, Kamenec, Sádek, Trpín a Telecí jsou v dokumentu Koncepce protipovodňové ochrany Pardubického kraje označeny jako území nechráněné nebo nedostatečně chráněné před povodněmi.

Obce ohrožené zvláštními povodněmi

Kamenec – vodní nádrž Synský rybník - vodní tok Bílý potok

Korouhev – vodní nádrž Peklo – vodní tok Korouhevský potok

Polička – vodní nádrž Limberský rybník – vodní tok Bílý potok
 vodní nádrž Troubný rybník – vodní tok Baldecký potok
 vodní nádrž Synský rybník – vodní tok Bílý potok
 Stašov – vodní nádrž Stašovský potok – vodní tok – bezejmenný potok

Veškerá protipovodňová opatření musí sledovat dopad na životní prostředí. Opatření v krajině jsou především změny využívání pozemků, změny rostlinného pokryvu, zatravnění a zalesnění břehů, tvorba protierozních opatření a vegetačních pásů a změny ve strukturách krajiny prováděné za účelem zachycení vody v povodí a zpomalení jejího toku. Je třeba využít i přirozených záplavových území . tzv.přirozené inundační území – voda prosákne do půdy a je ziskem pro hospodaření v přírodě a je ziskem i při extrémních srážkách.

Podpůrné programy – např. Program obnova, odbahnění a rekonstrukce rybníků a vodních nádrží (Ministerstvo zemědělství), Program protierozní ochrany zemědělské půdy (Ministerstvo zemědělství).

Kriminalita na území Poličska - období od 1. 1. do 8. 7. 2014

Název	Zjištěno	Objasněno	
		Počet	Tj.%
Vraždy celkem:	0	0	0
Násilné činy celkem:	9	7	77,78
Mravnostní činy celkem:	1	1	100
Krádeže vloupáním celkem:	29	7	24,14
Krádeže prosté celkem:	23	14	60,87
Majetkové činy celkem:	61	24	39,34
Ostatní krim. činy celkem:	19	16	84,21
Zbývající kriminalita celkem:	17	16	94,12
Hospodářské činy celkem:	7	0	0
Obecná kriminalita celkem:	90	48	53,33
CELKOVÁ KRIMINALITA:	114	64	56,14

Zdroj: statistika PČR OO Polička

Na území Pardubického kraje za rok 2013 bylo procento objasněnosti trestných činů 52,85%. Objasněnost na území Poličska za první pololetí roku 2014 je 56,14%.

Vyloučené lokality -

Na území Poličska, včetně obce Rohozné, se nenacházejí žádné vyloučené lokality.

Prevence kriminality

Z pohledu prevence kriminality jsou významné tzv. „nízkoprahové“ aktivity, které jsou snadno přístupné, kladou minimální nároky na pravidelnou docházku, potřebu dopředu se přihlásit či registrovat a jsou bezplatné nebo jen za minimální úhradu. Na území Poličska není provozován nízkoprahový klub pro děti a mládež.

Institucí zabývající se problematikou prevence kriminality v Pardubickém kraji a na území MAS Poličsko je Dětský domov Polička.

Sociálně aktivizační služby (SAS)

Na území MAS Poličsko ji zajišťuje Oblastní charita Polička.

Programy pro uživatele drog

V kraji poskytuje od roku 2007 služby uživatelům drog občanské sdružení Laxus. Organizace provozuje 3 služby – kontaktní centrum v Pardubicích, terénní programy a ambulantní léčbu, jejíž součástí jsou programy ve vězení.

Regionální terénní program probíhá v regionu Svitavsko (6 obcí – Vysoké Mýto, Litomyšl, Svitavy, Polička, Proseč, Moravská Třebová). Do regionů se vyjíždí denně, na každé území připadají v plném provozu 2 výjezdy týdně.

Prevence dopravní bezpečnosti

Prevence v oblasti dopravní bezpečnosti je zaměřena na budování prvků, které vedou k jejímu zvýšení a to zejména rozšíření délky chodníků, zejména v menších obcích, zvýšení počtu bezpečných přechodů pro chodce, zlepšení veřejného osvětlení a měření rychlosti v obcích. V anketě regionu MAS obyvatelé nejvíce postrádají (téměř 50%) preventivní kontroly policie, dále absenci bezpečnostních prvků (25%) jako jsou přechody pro chodce, chodníky, bezpečnostní dopravní značení apod., dále měření rychlosti (12%) a další nedostatečné veřejné osvětlení, preventivní akce a projekty apod. (17%).

- 10 obcí je v dokumentu Koncepce protipovodňové ochrany Pardubického kraje označeno jako území nechráněné nebo nedostatečně chráněné před povodněmi.
- Na území Poličska, včetně obce Rohozné, se nenacházejí žádné vyloučené lokality.
- Na území Poličska není provozován nízkoprahový klub pro děti a mládež.
- Nízká frekvence preventivních kontrol policie v obcích
- Nízký počet bezpečnostních prvků v dopravě (přechody pro chodce, retardéry aj.)

2.13. ROZVOJOVÝ POTENCIÁL ÚZEMÍ

Rozvojové dokumenty obcí na území MAS Poličsko z.s.

Strategický plán rozvoje obce nebo obdobný dokument má zpracováno nebo zpracovává 11 obcí na území MAS Poličsko, což je více než 50% obcí území. Všechny obce na území mají Program obnovy venkova. Územní plánovací dokumentaci mají zpracovanou všechny obce na území. 13 obcí (tj. 62 %) má aktualizaci ÚPD ne starší než 3 roky. Nejstarší aktualizace ÚPD je z roku 2004 (1 obec).

Strategické plánování na území MAS vychází ze strategických dokumentů jednotlivých obcí a svazků obcí, které působí na území MAS.

Název obce	Rozvojový dokument	Název dokumentu (rok zpracování, doba platnosti)
Borová	ano	Program rozvoje obce, POV, ÚPD 2010
Březiny	ano	Strategický plán rozvoje obce, ÚPD 2013, POV
Bystré	ano	Strategický plán rozvoje města , plán obnovy kanalizace a ČOV, plán úprav skládky, plán rekonstrukce vodovodu, plán obnovy sakrálních památek, POV, ÚPD 2011
Hartmanice	ano	POV, ÚPD 2004
Jedlová	ano	POV, ÚPD 2011
Kamenec	ano	ÚPD 2009, POV
Korouhev	ano	ÚPD 2011, POV
Květná	ano	Strategický plán rozvoje obce – v přípravě, POV, ÚPD 2011
Nedvězí	ano	ÚPD 2006, POV
Oldřiš	ano	ÚPD 2013, POV
Polička	ano	Strategický plán rozvoje města, Program regenerace městské památkové zóny, ÚPD 2014, POV
Pomezí	ano	ÚPD 2013, POV
Pustá Kamenice	ano	Strategický plán rozvoje obce, ÚPD 2014, POV
Pustá Rybná	ano	ÚPD 2013, POV
Rohozná	ano	Strategický plán rozvoje obce, ÚPD 2012, POV
Sádek	ano	ÚPD 2010, POV
Stašov	ano	Program rozvoje obce, ÚPD 2011, POV
Svojanov	ano	Strategický plán rozvoje obce, ÚPD 2014, POV
Široký Důl	ano	ÚPD 2013, POV
Telecí	ano	Strategický plán rozvoje obce, ÚPD 2006, POV
Trpín	ano	Strategický plán rozvoje obce, ÚPD 2005, POV

Zdroj: vlastní šetření

Dále jsou pro území zpracovány:

Územně - analytické podklady SO ORP Polička (aktualizace 2012)

Strategický plán rozvoje Mikroregionu Poličsko pro období 2011 - 2020

Strategický plán rozvoje Kraje Smetany a Martinů pro období 2013 - 2018

Strategický plán LEADER aktualizace 2012

Program rozvoje Pardubického kraje schválený 15.12.2011

Koncepce ochrany přírody Pardubického kraje pro období 2004 - 2014

Program obnovy venkova

Plán péče o Chráněnou krajinnou oblast Žďárské vrchy na období 2011–2020

Komplexní pozemkové úpravy

Proces komplexních pozemkových úprav, během kterého se ve veřejném zájmu upravuje uspořádání pozemků různých vlastníků tak, aby se utvořily vhodné podmínky pro hospodaření vlastníků půdy, je na území MAS Poličsko z.s. realizován ve velmi malé míře. Pozemkové úpravy směřující mimo jiné také k zajištění lepších podmínek pro ochranu životního prostředí, zemědělského půdního fondu nebo ke zlepšení ekologické stability krajiny, jsou dokončeny pouze ve dvou obcích na území. Ve čtyřech obcích by měla být zahájena realizace během následujících tří let. Ve zbývajících 16 obcích a jejich místních částech nejsou komplexní pozemkové úpravy ani ve fázi plánování.

Stav realizace komplexních pozemkových úprav na území MAS Poličsko z.s.

Název obce	Stav KPÚ
Borová	-
Březiny	-
Bystré	Ukončené v roce 2006
Hartmanice	-
Jedlová	Plánují se v roce 2015
Kamenec	-
Korouhev	-
Květná	Plánují se v roce 2015
Nedvězí	-
Oldříš	-
Polička	-(místní část Modřec plán zahájení v roce 2017)
Pomezí	Plánují se v roce 2015
Pustá Kamenice	-
Pustá Rybná	-
Rohozná	-
Sádek	-
Stašov	Ukončené v roce 2013
Svojanov	-
Široký Důl	-
Telecí	-
Trpín	-

Zdroj : MZe, portál E-AGRI

Spolupráce v rámci území MAS Poličsko z.s.

Za účelem spolupráce obcí na území Poličska bylo založeno několik svazků obcí. Každý z těchto svazků je však úzce zaměřen na určitou problematiku. Všechny obce na území MAS jsou členy minimálně dvou z nich. Mikroregion Poličsko a svazek obcí AZASS jsou svazky obcí, které sdružují současně všechny obce na území MAS.

- **Mikroregion Poličsko** (21 obcí), jehož území je identické s územím MAS Poličsko z.s. – ústřední forma spolupráce obcí na Poličsku, realizované jsou projekty především z grantů Pard. kraje a POV.
- **Svazek obcí AZASS** (Areál zdravotních a sociálních služeb, 21 obcí z území MAS + 6 obcí mimo území MAS Poličsko z.s.) - nejvýznamnější poskytovatel sociálních a zdravotních služeb na území
- **Kraj Smetany a Martinů** (10 obcí z území MAS + 4 obce mimo MAS Poličsko z.s.) – zaměřením na kulturu a cestovní ruch
- **Sdružení majitelů skupinového vodovodu Poličsko** (8 obcí z území MAS + 8 obcí mimo MAS Poličsko z.s.) - společné správa a údržba vodovodu
- **DSO Oldřiš – Borová** - společné řešení odvádění a čištění odpadních vod z obcí zúčastněných ve svazku

Rozvojová území

Na území MAS můžeme identifikovat následující kategorie rozvojových území :

Území se zvýšeným ekonomickým potenciálem

- Polička- rozvojové jádro území,
- Bystré

Území s potenciálem cestovního ruchu

- Polička – kulturní potenciál (historické jádro města)
- Svojanov – přírodní a kulturní potenciál (hrad Svojanov, cykloturistika)
- Obce na území CHKO Žďárské vrchy – přírodní potenciál (rekreace, turistika, cykloturistika, agroturistika)
- Obce ve východní části území (Stašov, Pomezí, Květná) – hipoturistika, agroturistika

2.14. NÁZORY AKTÉRŮ NA STAV ÚZEMÍ – ANALYZOVÁNÍ PROBLÉMŮ NA ÚZEMÍ MAS

Anketa pro obyvatele MAS Poličsko z.s.

V druhé polovině roku 2012 bylo provedeno na území MAS Poličsko dotazníkové šetření, jehož cílem bylo zjistit spokojenost či nespokojenost s úrovní služeb a životních podmínek v obcích a celém regionu v rozsahu potřebném pro zpracování strategie rozvoje území MAS.

Dotazníky a představení ankety probíhalo ve všech obcích MAS. Vždy byli pozváni obyvatelé každé obce, byla jim představena MAS a její činnost na území. Z 21 obcí MAS Poličsko se dotazníkového šetření zúčastnilo všech 19 obcí. Obyvatelé z obcí Květná a Stašov neodevzdali žádný dotazník. Z celkového počtu 20 402 obyvatel byl počet odevzdaných dotazníků 984, což je 4,82%.

Největší procentní podíl vyplněných dotazníků na obyvatele byl v obci Sádek - 22,29%, Kamenec – 18,78 %, Oldřiš – 17,27% a Nedvězí – 16,98%.

Respondenti byli v úvodu dotazníku seznámeni s tím, že dotazník poslouží k vypracování integrované strategie rozvoje území MAS a o jeho anonymnosti. Respondenti se ke kvalitě služeb a životních podmínek v regionu a obci vyjadřovali v 19 otázkách. Otázky byly koncipovány jako uzavřené, polootevřené a otevřené. Úroveň jednotlivých oblastí byla hodnocena pomocí označení – velmi dobrá-uspokojivá-neuspokojivá. Každou uzavřenou otázku bylo možné doplnit pomocí polootevřené či otevřené otázky.

Celé vyhodnocení ankety a dotazník, který obyvatelé regionu vyplňovali je v [Příloze č.1](#)

NEJČASTĚJI UVÁDĚNÉ PROBLÉMY OBYVATEL REGIONU

Oblasti služeb	Počet respondentů daného tématu	Uváděný špatný technický stav nebo absence služeb
Volnočasové aktivity a sport	688	zázemí pro sport 37%
		zájmové kroužky pro děti 30%
		koupaliště 9%
		dětské hřiště 8%
Společenské a kulturní vyžití	551	kino 37%
		spol.akce 36%
		divadlo 25%
Služby občanské vybavenosti (služby, obchody, pošta, dopravní dostupnost)	456	četnost návaznosti spojů – 34%
		nedostatečná otevírací doba obchodů – 18%
		nedostatečný sortiment v obchodě – 13%
		v obci není pošta, nedostatečná otevírací doba pošty – 8%
		v obci není obchod – 5%
Péče o životní prostředí	456	zeleň v rámci komunikací – 24%
		nedostatek kontejnerů a košů -18%
		výstavba a údržba komunikace – 15%
Zdravotní a sociální služby	313	dostupnost zdravotních a sociálních služeb – 33%
		dostupnost lékařské pohotovosti – 19%
		kvalita péče – 18%
Školství a vzdělávání	310	vnitřní vybavení škol – 21%
		stav budov a školního areálu -19%
		kvalita a rozsah výuky – 16%
		chybějící tělocvična – 15%
Bezpečnost	213	preventivní kontroly policie – 46%
		přechody pro chodce, chodníky, bezpečnostní dopravní značení -25%
		měření rychlosti -12%
Cestovní ruch	121	cyklotrasy a cyklostezky – 27%
		občerstvení, restaurace – 17%
		informace a propagace – 17%
		nedostatečné možnosti ubytování – 12%
Historické památky a objekty	121	stav budov, špatná péče o památky – 41%
		nedostatek financí – 36%

Zdroj: místní šetření, anketa pro obyvatele regionu

Tabulka obsahuje pouze stručný výčet nejčastěji uváděných nedostatků, které obyvatelé zmínili v dotazníkovém šetření. V oblasti volnočasových aktivit obyvatelé nejčastěji postrádají zázemí pro sport a organizování kroužků pro děti a mládež. V kulturním vyžití v obcích je největší slabinou absence kina a malý počet společen. a kulturních akcí. V občanské vybavenosti je největším problémem nízký počet spojů hromadné dopravy a malý počet obchodů v obcích. V péči o životní prostředí vyjádřili občané nespokojenost s péčí o veřejnou zeleň. V oblasti zdravotnictví jsou obyvatelé nespokojeni s dostupností zdravotních služeb a lékařské pohotovosti. Technický stav budov a školních areálů a vnitřní vybavení škol je největší potřebou v oblasti školství. V bezpečnosti postrádají obyvatelé preventivní kontroly strážníky PČR, přechody pro chodce, chodníky a bezpečnosti dopravní spojení. V cestovnímu ruchu vnímají občané jako nejvíce nedostatečné značení cyklotras. Špatný technický stav a nedostatečná péče o památky a historické objekty.

ANKETA PRO POSKYTOVATELE SLUŽEB CESTOVNÍHO RUCHU

Anketa probíhala během měsíce května 2014. Byly osloveny všechny subjekty, které poskytují služby v cestovním ruchu (ubytování, stravování, kultura, historie, sport a volnočasové aktivity apod.). Forma dotazníku byla elektronická přes e-mail. Do dotazníkového šetření se zapojily nejvýznamnější poskytovatelé služeb cestovního ruchu - hrad Svojanov, IC v regionu, Centrum Bohuslava Martinů, a pak především ubytovatelé. Majitelé restaurací a provozovatelé sportovních zařízení mají služby zavedeny především pro oblast občanské vybavenosti, tedy obyvatele regionu, následně pak také pro turisty tedy pro oblast cestovního ruchu. Respondenti dotazníkového šetření mají své provozovny nebo sídla napříč celým regionem. Výsledky ankety nejsou jen z určité části území.

Cílem ankety bylo získat informace od samotných aktérů území o tom, co v regionu postrádají v oblastech cestovního ruchu, co návštěvníci nejvíce vyhledávají a co je největší atraktivitou regionu.

V roce 2013 využilo služeb poskytovaných v IC cca 33780 návštěvníků. Největší návštěvnost za rok 2013 zaznamenal hrad Svojanov (42tis.) a hned po něm Centrum Bohuslava Martinů v Poličce (35tis.).

Pro všechny zapojené respondenty je hlavní cílovou skupinou široká veřejnost. Někteří z dotazovaných mají zaměřeny své služby na rodiny s dětmi (9), seniory (6) nebo malá část na zdravotně postižené (2).

Z dotazníkového šetření vyplývá, že je v regionu nedostatečná propagace a podpora tématického cestovního ruchu (např. rybaření, hipoturismus apod.) dalším nedostatkem, který byl hodnocen na stejné úrovni je dopravní infrastruktura (kvalita silnic, cyklotrasy apod.). Dalším pro poskytovatel služeb v cestovním ruchu méně výrazným nedostatkem je absence turistických atraktivit typu lanový park, aquapark apod. , kvalitní vedení a řízení služeb cestovního ruchu na úrovni spolupráce veřejné sféry se soukromou a služby a doplňkové služby související s cestovním ruchem (cyklopůjčovny, ski půjčovny).

Jako největší nástroj propagace poskytovatelé v regionu využívají internet (všech 12 respondentů) a tištěné materiály (9). Na internetu je nejvíce propagace zveřejňováno na turistických portálech (8) a sociálních sítích (6).

NÁZORY ZÁSTUPCŮ NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ

MAS Poličsko z.s. v prosinci 2013 pořádala setkání se zástupci neziskových organizací, na kterém bylo diskutováno téma možné spolupráce, potřeby neziskových organizací na území. Setkání se zúčastnilo 16 neziskových organizací. Každý ze zástupců se mohl vyjádřit na otázky, které jim byly kladeny.

Co je slabinou v tomto regionu pro neziskové organizace?

- Komunikace mezi neziskovými organizacemi na území
- Koordinace spolupráce mezi neziskovými organizacemi
- Podpora činnosti ze strany obcí – neziskové organizace vykonávají práci pro obyvatele regionu
- Technické zázemí pro organizace
- Nedostatek informací, propagace činnosti
- Nízká míra profesionalizace neziskových organizací – fungují na bázi dobrovolnictví a volného času několika mála lidí
- Nedostatek finančních prostředků na provoz a činnost
- Nadměrná administrativa žádostí o dotace a nutné předfinancování realizace projektu
- Malá podpora pro neziskové organizace ze strany státní správy

Co je výhodou v tomto regionu pro neziskové organizace?

- Spolupráce s MAS
- Malá konkurence
- Velké množství možností a oblastí působnosti
- Lidské zdroje – ochota obyvatel zapojit se do činnosti organizace

Co byste chtěli rozvinout?

- Rozvoj činnosti
- Rozšíření působnosti
- Zlepšení spolupráce s ostatními neziskovými organizacemi na území
- Zapojení studentů a mladých lidí do činnosti

DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ PRO ŽÁKY 8. TŘÍD ZÁKLADNÍCH ŠKOL NA ÚZEMÍ MAS

V rámci analýzy území byl vypracován dotazník pro žáky 8. ročníků ZŠ. Cílem bylo zjistit o jaké obory středních škol a učilišť mají žáci zájem, zda je pro ně důležité zůstat v regionu, popř. které obory jim v regionu chybí. Dotazníkové šetření proběhlo v měsíci květnu 2014 a díky spolupráci se všemi školami, které mají druhý stupeň, se ankety zúčastnily všechny 8. ročníky na území. Návratnost dotazníků byla tedy téměř 100%. Dotazník, který žáci škol vyplňovali je v **Příloze č. 4**

Celkový počet respondentů - 139

Při dotazníkovém šetření spolupracovaly všechny základní školy s 2. stupněm na území MAS. Návratnost dotazníků je tedy téměř 100%.

Ve školní roce 2013/2014 je v 8. ročnících základních škol na Poličsku 60% chlapců, to samo o sobě ovlivní i možné představy o výběru učebních oborů a středních škol.

Téměř 70% žáků uvažuje o střední škole ukončené maturitou

Z odpovědí na dotaz „O jaký typ střední školy či učební obor bys měl(a) zájem?“ vyplývá, že cca 50 % dotazovaných žáků najde svůj vybraný obor v Poličce nebo v blízkém okolí (Svitavy, Litomyšl). Polička nabízí obory především v oblasti všeobecného středoškolského vzdělání (gymnázium, ekonomika a podnikání, veřejnoprávní činnost), potravinářské obory (kuchař, cukrář, řezník, uzenář, pekař, gastronomie) a služby (kosmetička, kadeřnice, číšník, masér, hotelnictví). Další uváděné studijní obory, které jsou nabízeny v blízkém okolí je zdravotnická škola, pedagogická škola, zahradnická škola a učební obory – nástrojař, strojní mechanik, klempíř, instalatér, obráběč kovů, seřizovač, zámečnick.

Zbývajících 50% žáků má zájem o obory, které na Poličsku a blízkém okolí nenajdou. Především se jedná o střední školy stavební, průmyslové, policejní, vojenské, lesnické, informační technologie, učební obor automechanik, truhlář, elektrikář.

Cca 8 % žáků má zájem o studium uměleckého oboru. Je to dáno především velkým počtem žáků v základních uměleckých školách.

Podle výsledků šetření odpovědělo 78 ze 139 dotázaných, že mají největší vliv na výběr školy a oboru vlastní představy žáka, dalších 43 uvádí, že má průměrný / střední vliv přání rodičů a členů rodiny, 45 žáků říká, že názory kamarádů a rady učitelů mají nejmenší vliv.

56 ze 139 dotazovaných žáků má v plánu do budoucna vystudovat vysokou školu, dalších 43 chce ukončit své studium maturitou, to i potvrzuje výsledek dotazu č. 2. Téměř stejný počet žáků se plánuje vyučit, popř. s maturitou.

Pokud by byl obor, o který má žák zájem nabízen na Poličsku, 50 ze 139 dotazovaných má zájem o studium na Poličsku. Poměrně velká část – 40 ze 139 dotazovaných chce v každém případě studovat mimo Poličku.

Ze 139 dotazovaných si 109 žáků není jisto tím, že gymnázium je nejlepší příprava pro další studium. Pouze 22 žáků považuje gymnázium za nejlepší přípravu pro vysokoškolské studium.

Z výsledků šetření je patrné, že poličští žáci postrádají nejvíce technické obory

(automechanik, elektrikář, truhlář, karosář, strojní mechanik, puškař). Některé z těchto oborů nabízí SOU Svitavy, které je na dojezd min. 20 min. Dalších 14 respondentů postrádá pedagogickou školu, která je v Litomyšli na dojezd min. 20 km. 13 respondentů postrádá policejní či vojenskou školu, která není v regionu ani na dojezd. 12 respondentů postrádá zdravotní školu, která je na dojezd ve Svitavách.

V Poličce se nacházejí 3 střední školy - gymnázium a 2 střední školy zaměřené na potravinářství a služby.

ANKETA PRO STUDENTY A ABSOLVENTY ŠKOL S TRVALÝM BYDLIŠTĚM NA POLIČSKU

Anketa organizovala MAS. Probíhala v květnu 2014 na sociální síti a byla zveřejněna 2 týdny. Byli osloveni studenti středních a vysokých škol, kteří mají trvalé bydliště v obcích MAS Poličsko z.s. Zúčastnilo se jí 81 studentů, průměrný věk respondentů byl 20,3 let. Sociální síť bylo využito z toho důvodu, že cílová skupina mladých lidí nejvíce využívá tento komunikační kanál a je tu záruka většího počtu respondentů. Anketa probíhala anonymně. Konkrétní výsledky ankety vč. Dotazníku jsou Přílohou č.6

45 z 81 studentů zapojených do dotazníkového šetření odpovědělo, že získání perspektivního zaměstnání je nejdůležitějším faktorem, který má vliv na rozhodování studenta po ukončení studia. Tento faktor rozhoduje o tom, kam bude mladý člověk směřovat, tedy jestli se vrátí zpět do regionu, nebo zvolí region jiný. Dalším nejdůležitějším faktorem je, zda v regionu najde vhodné prostředí pro založení rodiny (33 odpovědí) a pro bydlení (27 odpovědí).

Dalšími hodně důležitými faktory, které mají vliv na rozhodování, jsou - dostupnost zdravotních služeb v regionu, blízkost rodiny a přátel, péče o životní prostředí a opět bydlení.

Výše uvedené údaje jsou ukazatelem pro představitele regionu, co musí rozvíjet na svém území, aby byl region atraktivní a přilákal zpět mladou generaci studentů a tím se i vrátila vzdělanost do regionu. Je rozvíjet podnikání a tím podporovat tvorbu pracovních míst, budovat infrastrukturu pro bydlení a pečovat o životní prostředí.

Důležitou informací pro představitele regionu je i to, že z 81 vyplněných dotazníků, 23 studentů odpovědělo, že se chce vrátit zpět na Poličsko. Dalších 21 respondentů ještě není rozhodnuto, kam po studiu zamíří. Toto je skupina, která by se mohla do území vrátit, pokud by se region rozvíjel dle jejich priorit.

POŘADÍ FAKTORŮ PODLE ZNÁMKOVÁNÍ – OD NEJDŮLEŽITĚJŠÍHO (1 = největší priorita, 5 - nepodstatné)

Faktor	průměrná známka
zaměstnání	1,79
bydlení, jeho dostupnost	2
vhodné prostředí pro rodinu	2,02
blízkost rodiny, přátel	2,08
zdravotní služby	2,27
životní prostředí	2,37
sportovní vyžití	2,51
kultura	2,71

2.15. ANALÝZA ROZVOJOVÝCH

POTŘEB

V analýze rozvojových potřeb jsou soustředěna témata, problémy i konkrétní potřeby, které je v území třeba řešit (i když to třeba MAS či místní aktéři nejsou schopni řešit, nechtějí řešit, nebo to není v jejich kompetenci). Vychází ze socioekonomické analýzy, z výsledků dotazníkových šetření obyvatel, podnikatelů i neziskových organizací, z diskuzí zástupců MAS a různých aktérů v území MAS.

Analýza rozvojových potřeb je důležitým syntetickým podkladem pro strategickou část Strategická část z ní vychází a volí témata/problémy, které jsou subjekty z území MAS ochotny a schopny řešit v období 2014–2020.

Hlavní potřeby vyplývající ze socioekonomické analýzy:

- Dostupné a kvalitní zdravotnické služby
- Koordinace sociálních služeb na území – komunitní plán sociálních služeb
- Opravy a rekonstrukce budov a zařízení pro veřejné služby a kulturní, sportovní a volnočasové aktivity obyvatel
- Tvorba pracovních míst
- Celoživotní vzdělávání pro zvýšení uplatnitelnosti na trhu práce

- Odkanalizování obcí
- Zlepšení stavu komunikací II. a III. třídy a místních komunikací
- Jednotná propagace regionu a místních výrobků a služeb
- Tvorba regionální značky

Hlavní rozvojová témata (potřeby) dle obyvatel členských obcí MAS:

- Dopravní obslužnost
- Aktivita občanů
- Veřejné budovy
- Mateřské a základní školy
- Zdravotní péče
- Sociální péče
- Místní komunikace
- Cestovní ruch
- Konkurenceschopnost místních podnikatelů – podpora drobného podnikání
- Péče o krajinu
- Nemovité památky
- Podpora vzdělávání obyvatel

Hlavní potřeby neziskových organizací:

- Vybavení / zařízení pro činnost
- Výstavba a rekonstrukce prostor pro činnost
- Podpora při pořádání akcí v obcích
- Pomoc při propagaci aktivit

Hlavní potřeby podnikatelů:

- Modernizace a budování provozoven
- Modernizace technického vybavení
- Pořízení inovativních technologií
- Propagace podnikání v regionu
- Informační servis
- Zlepšení dopravní infrastruktury
- Zlepšení technické infrastruktury

2.16. SWOT ANALÝZA

SWOT analýza je zpracována na základě analýzy území jednotlivých oblastí, dotazníkového šetření obyvatel, podnikatelů, zástupců neziskových organizací a zástupců obcí.

Silné stránky a slabé stránky analýzy jsou vnímány jako faktory působící na území ze vnitř a v současnosti. Příležitosti a hrozby jsou vnější faktory, a to zejména z oblasti politické, ekonomické, sociální, technologické, environmentální a legislativní.

Silné stránky	Slabé stránky
MAS	
Dlouhodobá spolupráce a partnerství na území mezi obcemi, neziskovými organizacemi a soukromým sektorem	Periferní poloha v rámci Pardubického kraje – absence přímého dopravního napojení na krajské město
Zkušenost s realizacemi projektů metodou LEADER	
Zkušenosti ve spolupráci s jinými MAS	
DEMOGRAFIE	
	Rostoucí počet obyvatel ve věku 65+ a

	klesající počet obyvatel ve věku 0-14 let
Homogenní populace v území	Klesá počet obyvatel
Stoupá počet vysokoškolsky vzdělaných obyvatel	
SPOLKOVÁ ČINNOST V OBCÍCH, KULTURA A KULTURNÍ AKCE	
Velký počet fungujících spolků v obcích = nositelů volnočasových aktivit	Nedostatek komunikace mezi jednotlivými neziskovými organizacemi
Pestrost aktivit, které neziskové organizace zajišťují	Závislost neziskových organizací na financování z rozpočtu obcí
Polička – město festivalů	
SOCIÁLNÍ SLUŽBY	
Region reflektuje demografický vývoj území = vybudoval dostatečné zázemí pro péči o seniory	Nedostatečné zázemí pro poskytování různých typů sociálních služeb
Fungující organizace poskytující široké spektrum sociálních služeb	Absence aktuálního komunitního plánu sociálních služeb pro celé území Poličska
Fungující svazek obcí AZASS = příklad dobré praxe	Absence specific. druhů sociálních služeb – azylové domy, nízkoprahové kluby pro děti a mládež aj.
Propracovaný způsob integrace zdravotně a mentálně postižených do společnosti	
ZDRAVOTNICTVÍ	
Fungující zařízení dlouhodobé následné péče v Poličce	Nedostatek odborných ambulancí, praktických lékařů, stomatologů
	Zhoršená dostupnost akutní lůžkové péče a pohotovosti
	Absence lůžkové hospicové péče
ŠKOLSTVÍ	
Dostatečná kapacita školských zařízení	Nenaplněná kapacita většiny ZŠ na území
Existence dvou fungujících ZUŠ s naplněnou kapacitou	Zastaralé vybavení a technický stav budov a areálů škol
3 SŠ na území MAS – gymnázium a střední školy v oblasti služeb a potravinářství	Absence SŠ a SOU technických oborů či řemesla
VEŘEJNÉ SLUŽBY	
Účast obcí v soutěži Vesnice roku = aktivní zájem o zlepšení života v obci	Nízký počet obchodů v obcích

	Zastaralé vybavení knihoven
	Špatný technický stav a absence sportovního zázemí v obcích
	Nedostatečné pokrytí službami v pohostinství
KULTURNĚ HISTORICKÉ PAMÁTKY	
Velký potenciál v památkách místního významu (venkovské stavby, lidová architektura)	Špatný technický stav památek
revitalizované 2 městské památkové zóny (Polička, Bystré) a 1 venkovská památková zóna (Telecí)	Absence prvků, které zatraktivní památku a využijí jejího potenciálu
Atraktivita nadregionálního významu – Hrad Svojanov, kulturně historické centrum v Poličce	Špatný technický stav technické infrastruktury u památek
TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA	
Více než 60% obyvatel má možnost využít kanalizační sítě v obci	Nedořešené nakládání s odpadními vodami ve 14 obcích MAS z důvodů technické a finanční náročnosti
Fungující kompostárny v Borové, Pomezím, Květné	Obce na jihovýchodní části území nemají dořešeno nakládání s biologický rozložitelným odpadem
	Špatný technický stav místních komunikací a neupravené části veřejného prostranství
	Špatný technický stav veřejného osvětlení a zastaralé technologie rozhlasu
	Zastaralý stav transformačních stanic a NN sítí
DOPRAVA	
	Absence přímého napojení na rychlostní komunikaci
Dostatek spojů do obcí železniční dopravou	Nedostatek spojů o víkendech a večer autobusovou dopravou
Fungující MHD v Poličce a přilehlých obcí	
	Vysoká intenzita dopravy na hlavní komunikaci regionu I/34
	Nedostatek parkovacích míst v Bystrém a

	Poličce
NEZAMĚSTNANOST	
Podíl nezaměstnaných je při srovnání se sousedními MAS na střední úrovni – 8,7%	Nejvyšší podíl uchazečů absolventů a uchazečů v evidenci nad 24 měsíců
Existence rekvalifikačních kurzů pro nezaměstnané	Necílené rekvalifikace bez vazby na potřeby trhu práce
PODNIKÁNÍ	
Ochota obyvatel pracovat i za nižší hodnotu mzdy	Nízká hodnota průměrné mzdy zaměstnance
Využitá průmyslová zóna v Poličce	Nízká hodnota podnikatelské aktivity v porovnání s hodnotou v Pardubickém kraji
ZEMĚDĚLSTVÍ, LESNICTVÍ	
Území vhodné pro pěstování zdravé sadby brambor	
Velký podíl chovu skotu, ovcí je přínosný k zachování půdní úrodnosti v méně příznivé oblasti	Celé území splňuje definici LFA oblasti
Významní zpracovatelé potravin na území	Nízká orientace na spotřebitelský trh
Velká zásoba dřevní hmoty	Nevhodná druhová skladba lesních porostů
	Nedořešené skladování hnoje a močůvky v návaznosti na novou legislativu
	Zastaralé technické vybavení
	Velké množství nevyužitých budov ve špatném technickém stavu
	Nízký počet obcí s zpracovanými komplex. pozemkovými úpravami
CESTOVNÍ RUCH	
Výhodná poloha vůči městským aglomeracím	Absence rozhleden a vyhlídek
Vybudovaná síť cyklotras na komunikacích II. a III. třídy	Absence cyklotras v terénu
Potenciál přírodního bohatství pro turistiku	Nedostatečná a nejednotná propagace regionu
	Absence doprovodných služeb cest. ruchu
	Absence regionální značky místních výrobků a služeb

Vybudované sjezdovky a lyžařské trasy	Chybějící zázemí u sjezdovek
Vytvářející se podmínky pro venkovský cestovní ruch (agroturistika, ekoagroturistika...)	
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	
Kvalitní životní prostředí a ekologicky hodnotná krajina – CHKO Žďárské vrchy	
Existence ÚSES (biocentra a biokoridory)	
Dostatek vodních zdrojů – rybníky = retenční kapacita při záplavách	9 obcí se nachází v záplavovém území
	Nízký počet a míra využívání obnovitelných zdrojů energie
BEZPEČNOST	
	10 obcí je v dokumentu Koncepce protipovodňové ochrany Pardubického kraje označeno jako území nechráněné nebo nedostatečně chráněné před povodněmi.
Nízký index kriminality na území	
Na území Poličska, včetně obce Rohozné, se nenacházejí žádné vyloučené lokality.	Na území Poličska není provozován nízkoprahový klub pro děti a mládež.
	Nízká frekvence preventivních kontrol policie v obcích.
	Nedostatek bezpečnostních prvků v dopravě (přechody pro chodce, retardéry aj.).
O – příležitosti	
T – hrozby	
MAS	
Efektivní využívání finančních prostředků z EU a národních dotací	Absence CLLD v operačních programech EU
Změna rozpočtového určení daní ve prospěch obcí	
DEMOGRAFIE	

Připravenost obcí v přípravě pozemků pro bytovou a rodinnou výstavbu	Snižující se zájem mladé generace o návrat do regionu
	Stárnutí obyvatel a s ním související růst nároků na vybavenost infrastrukturou pro sociální služby
SPOLKOVÁ ČINNOST V OBCÍCH, KULTURA A KULTURNÍ AKCE	
Podpora pobočných spolků svými mateřskými organizacemi na národní úrovni	Požadavky pro splnění legislativních postupů – novelizace Občanského zákoníku
Možnost čerpání dotací z národních a evropských programů pro svoje aktivity	Nutnost profesionalizace dobrovolnických organizací
SOCIÁLNÍ SLUŽBY A ZDRAVOTNICTVÍ	
Reforma zákona o poskytování sociálních služeb – větší podpora terénních soc. služeb	Nejistota dlouhodobého financování v přerozdělování finančních prostředků ze státního rozpočtu, potažmo z rozpočtů krajů v oblasti sociálních služeb
	složitá legislativa pro poskytovatele i pro uživatele v oblasti sociálních služeb
	nejednotný metodický postup pro inspektory sociálních služeb
	Zhoršení dostupnosti zdravotnických zařízení vlivem optimalizace a úspor ve zdravotnictví
ŠKOLSTVÍ	
Zvyšování kvalifikace pedagogů	Odchody kvalifikovaných učitelů
Zvyšování kvality výuky	Nedostatek finančních prostředků na provoz, investice a platy
Posílení finančních toků na provoz a investice	Zvýšené riziko rušení škol vlivem úbytku dětí
VEŘEJNÉ SLUŽBY	
	Neefektivní budování některých zařízení pro občanskou vybavenost – hrozba nízké návštěvnosti
	Možnost čerpání dotace má větší vliv na realizaci než poptávka po službě
KULTURNĚ HISTORICKÉ PAMÁTKY	
Využití potenciálu kulturně historických	Absence finančních zdrojů majitelů na

památek	rekonstrukce
TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA	
Možnost realizace výstavby či rekonstrukce při zapojení získaných finančních prostředků z programů EU.	Absence finančních zdrojů na rekonstrukce a obnovy sítí tech. infrastruktury
DOPRAVA	
Napojení na vybudovanou rychlostní komunikace R35	Omezování četnosti spojů hromadné dopravy
	Trvalý nárůst automobilové dopravy
NEZAMĚSTNANOST	
Efektivnější podpora uchazečů o zaměstnání – absolventů a uchazečů v evidenci nad 24 měsíců	Necílené rekvalifikace bez vazby na potřeby trhu práce
PODNIKÁNÍ	
Tvorba a uvádění na trh produktů s regionální značkou	Úpadek nebo snížení konkurenceschopnosti některého z důležitých nebo tradičních odvětví regionální ekonomiky vlivem vnější situace na trhu (automobilový, dřevozpracující průmysl, cestovní ruch)
ZEMĚDĚLSTVÍ, LESNICTVÍ	
Podpora šetrných způsobů hospodaření v lesích a využití přirozeného zmlazení lesa	Nařízené zvláštní režimy hospodaření ve zvláště chráněných územích
	Výpadek vyrovnávacího příspěvku na podporu podnikání v zemědělství v méně příznivých oblastech
CESTOVNÍ RUCH	
Zvýšení turistického zájmu zejm. u tuzemské klientely	Nezájem turistů o návštěvu regionu
Efektivnější podpora propagace služeb cestovního ruchu	Nízká atraktivita regionu ve srovnání s jinými lokalitami
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	
Využití potenciálu přírodního bohatství v regionu	
Podpora využití obnovitelných zdrojů	Ohrožení systému ekologické stability (biocenter a biokoridorů)
Rozvoj nových metod likvidace odpadů a recyklace	Ekologické a přírodní katastrofy (požáry, ničivé větry, povodně, námraza, přemnožení

	škůdců)
--	---------

PRACOVNÍ VERZE 1

3. STRATEGICKÁ ČÁST

3.1 VIZE, MISE, STRATEGICKÝ CÍL

Vize regionu MAS je představa o jeho rozvoji a cílech, kterých by chtěl dosáhnout, a o jeho podobě, jak by měl vypadat v roce 2020.

Vize je zachycena v několika větách, jejichž pasáže jsou pak rozepsány tak, aby byly uchopitelné pro všechny aktéry na území a aby byly jasným zdrojem strategických cílů MAS.

Vize MAS

MAS POLIČSKO z.s. v roce 2020

MAS Poličsko z.s. je partnerským regionem, který ctí a opatruje své přírodní bohatství, tradice a poselství svých předků, vytváří a rozvíjí kvalitní zázemí, inspirující a atraktivní prostředí pro své obyvatele, návštěvníky a každého, kdo se chce na jeho rozvoji podílet.

Partnerský region

Na území MAS je spolupráce všech aktérů založena na bázi partnerství.

V regionu probíhá spolupráce mezi obcemi a podnikateli, kteří jsou zapojováni do rozvoje území. Obce spolupracují s neziskovými organizacemi a podporují je v jejich aktivitách, které vedou ke zvýšení kvality života na venkově.

Společná témata v oblastech jako jsou např. školství, sociální služby, doprava, cestovní ruch aj., mezi sebou obce sdílí a dále rozvíjí.

Region komunikuje a spolupracuje s jinými regiony ze sousedství, v rámci ČR nebo zahraničí. Tato spolupráce vede k rozvoji znalostí a výměně zkušeností aktérů na území.

Region, který ctí a opatruje přírodní bohatství tradice a poselství předků

Region při svém rozvoji dbá na péči o životní prostředí a udržování stability krajiny a zároveň využívá potenciálu krajiny. Obce spolupracují se zemědělskými podnikateli a s podnikateli cestovního ruchu, s neziskovými organizacemi na zlepšení stavu a vzhledu krajiny.

Region pečuje o kulturní a historické bohatství, které zde bylo v minulosti vybudováno. Podporuje nositele tradic. Obce, podnikatelé a neziskové organizace spolupracují při tvorbě společné značky regionu, která bude ukázkou patriotismu obyvatel, zárukou kvality a zároveň marketingovým nástrojem celého regionu.

Region, který vytváří a rozvíjí kvalitní zázemí

V regionu je vybudováno kvalitní a moderní zázemí pro vzdělávání. Školy mezi sebou spolupracují, vyměňují si vzájemně zkušenosti a vytváří projekty, které napomohou zvýšit kvalitu výuky a uplatnitelnosti absolventů škol. Školy a podnikatelé mezi sebou navzájem spolupracují – podnikatelé nabízí praxe studentům. Obce nebo školy navazují spolupráci s jinými regiony, kde je propracována spolupráce podnikatelů a škol, za účelem výměny informací a získání nových znalostí a zkušeností. Na území je zavedeny programy celoživotního učení, které zvyšují kvalitu lidského potenciálu a uplatnění na trhu práce.

V regionu je vybudováno moderní zázemí pro poskytování sociálních služeb. Jsou zajištěny kvalitní sociální služby s dostatečnou kapacitou a spektrem služeb. Na území je vypracován komunitní plán, který definuje požadavky obyvatel v oblasti sociálních služeb a předchází duplicitám v druhu poskytovaných služeb.

V regionu je dostupná zdravotní péče o obyvatele s kvalitním a moderním zázemím a vybavením.

V regionu je dostatek aktivních neziskových organizací, které mají zajištěno zázemí a vybavení, kde mohou dlouhodobě rozvíjet svoji činnost.

Je aktivně podporováno zapojování dětí a mládeže do činností neziskových organizací.

Jsou podporovány volnočasové aktivity, organizování akcí, regionálního i nadregionálního významu.

Je podporováno neorganizované setkávání mládeže.

Jsou podporovány činnosti příspěvkových organizací obcí, jejichž činností je zkvalitnění života v regionu.

V obcích fungují moderní technologie a sítě, které zkvalitňují zázemí v regionu. Jedná se o komunikační technologie, moderní síť technické infrastruktury (osvětlení, rozhlas), vybavenost obcí (sportovní zázemí, zdravotnictví, sociální služby, kulturní a společenské zázemí, knihovny) a o celkové zajištění veřejných služeb s využitím moderních přístupů.

V obcích je bezpečné prostředí pro jejich obyvatele i návštěvníky a to z hlediska environmentálních rizik, dopravní bezpečnosti a kriminality.

Region, který vytváří a rozvíjí inspirující a atraktivní prostředí pro své obyvatele a každého, kdo se chce na jeho rozvoji podílet.

V regionu se daří rozvíjet zavedeným podnikům a podnikatelským aktivitám. V regionu jsou vytvořeny podmínky pro vznik nových podnikatelských aktivit a pracovní příležitosti pro obyvatele regionu.

V obcích regionu jsou vytvářeny plochy pro drobné a střední podnikání a iniciováno využívání brownfields v obcích. Je vybudováno zázemí pro podnikání v oblasti služeb a je podporována modernizace technologického vybavení.

Obyvatelé regionu se aktivně zapojují do života v obcích, jsou informováni o dění v obcích a oslovováni k aktivní spolupráci s obcí, neziskovými organizacemi či podnikateli. Mají možnost se aktivně podílet na řešení rozvojových aktivit v obcích, mohou požádat o pomoc a poradenství v nastalé životní situaci a nebojí se této možnosti využít.

Region, který vytváří a rozvíjí inspirující a atraktivní prostředí pro své návštěvníky.

Region nabízí moderní a kvalitní zázemí pro turismus. Jsou vyvíjeny aktivity a činnosti, které vychází z místních tradic a folkloru. Je využito potenciálu přírodního bohatství aniž by byla jakkoli narušena stabilita krajiny a přírody (cykloturistika, rozhledny atd.) Je propracován marketing cestovního ruchu v regionu (značka regionu, propagace, tvorba balíčků služeb s tematickými službami cestovního ruchu). Je vybudováno zázemí pro turistické atraktivity v jakémkoli ročním období.

Mise MAS

Mise obsahuje principy, na nichž bude vize regionu MAS postavena. Zachycuje filozofii a poslání MAS.

- Komunikace a spolupráce s aktéry na území
- Rozvíjení partnerství na území a partnerství v okolí
- Zprostředkování informací
- Koordinování rozvojových činností aktérů na území
- Příprava, realizace a administrativa projektů metodou CLLD, které podporují rozvoj regionu
- Realizace projektů MAS, jež budou naplňovat cíle strategie MAS

Strategický cíl

- **posílit** partnerství a spolupráci aktérů na území
- **získat** kvalitní lidské zdroje - podpora vzdělávání a podpora podnikání
- **rozvíjet** zázemí a služby pro obyvatele a návštěvníky regionu
- **pečovat o** zdravé životní prostředí, kulturní a historické bohatství území
- **podpořit** konkurenceschopnost regionu – podpora podnikání

3.2 PRIORITY, SPECIFICKÉ CÍLE A OPATŘENÍ

Priority jsou základní témata či věcné oblasti vize, na které se chce MAS zaměřit.

Návrh priorit

1. Partnerská spolupráce
2. Život v obcích MAS
3. Moderní a kvalitní technické zázemí v obcích
4. Rozvoj podnikání a zvýšení konkurenceschopnosti
5. Rozvoj v oblasti cestovního ruchu
6. Zvyšování stability krajiny a péče o životní prostředí

Přehled priorit, specifických cílů a opatření SCLLD MAS Poličsko z.s.

Priorita	Specifický cíl	Opatření
1. Partnerská spolupráce	1.1. Budování a posilování partnerských vztahů rozvojových aktérů na území MAS s důrazem na využití potenciálu území	1.1.1. Rozvíjení spolupráce veřejné sféry, neziskových a podnikatelských organizací na území
		1.1.2. Rozvíjení vnějších vztahů MAS
2. Život v obcích	2.1. Zlepšení podmínek pro vzdělávání	2.1.1. Modernizace technického zázemí a vybavení vzdělávacích institucí a jejich areálů
		2.1.2. Zkvalitnění výuky
		2.1.3. Spolupráce vzdělávacích institucí
	2.2. Zlepšení kvality	2.2.1. Revitalizace a budování

	zdravotních a sociálních zařízení, rozšíření spektra zdravotních a sociálních služeb	technického zázemí a vybavení zařízení poskytujících zdravotní a sociální služby vč. jejich areálů
		2.2.2. Podpora vzniku nových a zvýšení kvality stávajících zdravotních a sociálních služeb a jejich koordinace na území MAS
		2.2.3. Rozvoj a zakládání sociálního podnikání
	2.3. Rozšíření a zkvalitnění nabídky služeb a zázemí pro volnočasové aktivity v regionu	2.3.1. Modernizace a budování technického zázemí a vybavení zařízení pro sportovní a kulturně společenské aktivity
		2.3.2. Podpora a rozvoj sportovních a kulturně společenských aktivit
	2.4. Uchování kulturního a přírodního dědictví	2.4.1. Podpora péče o kulturní a historické památky a jejich areálů
2.4.2. obnova a budování doprovodné infrastruktury k přírodnímu a kulturnímu dědictví		
3. Moderní a kvalitní technické zázemí	3.1. Výstavba a modernizace technického zázemí v regionu a zvyšování bezpečnosti obyvatel	3.1.1. Modernizace a výstavba komunikací III. a IV. třídy, chodníků, cyklotras a cyklostezek, doprovodných prvků dopravy a prvků zvyšující dopravní bezpečnost
		3.1.2. Modernizace a výstavba veřejných prostranství a parků v obcích
	3.2. Výstavba a modernizace inženýrských sítí a odpadového	3.2.1. Modernizace a budování vodovodních, kanalizačních sítí a ČOV v obcích

	hospodářství	3.2.2.Modernizace inženýrských a technologických sítí a energetických zdrojů
		3.2.3. Podpora efektivního nakládání s odpady
4. Rozvoj podnikání a zvýšení konkurenceschopnosti	4.1. Posílení konkurenceschopnosti v oblasti zemědělství a lesnictví se zachováním stability krajiny	4.1.1. Podpora rozvoje zemědělského podnikání
		4.1.2. Podpora lesního hospodaření
	4.2. Podpora malého a středního podnikání na venkově s důrazem na tvorbu pracovních příležitostí	4.2.1.Podpora rozvoje a zakládání malých a středních podniků
		4.2.2.Podpora tvorby regionálních produktů
	4.3. Rozvoj potenciálu pracovních sil	4.3.1.Podpora vzdělávání obyvatel regionu
	5. Rozvoj v oblasti cestovního ruchu	5.1. Efektivní využití potenciálu území pro rozvoj cestovního ruchu
5.1.2. Koordinovaný rozvoj marketingu služeb cestovního ruchu a tvorby produktů cestovního ruchu		
6. Zvyšování stability krajiny a péče o životní prostředí	6.1. Podpora biodiverzity území	6.1.1.Budování a obnova návštěvnické infrastruktury
		6.1.2.Podpora zachování krajinného rázu
		6.1.3. Protipovodňová opatření
		6.1.4.Obnovitelné zdroje energie
	6.2. Komplexní pozemkové úpravy	6.2.1.Podpora realizace komplexních pozemkových úprav